Inv. A. 14.872

BATALIILE ROMÂNILOR.

(FAPTE ISTORICE)

340691

DE

D. Bolintineanu.

30900

BUCURESCI.
Tipografia Natională a lui J. Romanow et. Comp.
1859.

30. lei

CONTROL 1953
1956
1961
BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ BUCUREȘTI
COTA 27338
RC 336
B.C.U. Bucuresti
C30900

ANA DOAMNA.(1)

I.

Sъfletъl lъĭ Karol, reḑele Maḑiar,
De doringĭ trъfaше se îmbatъ amar;
Dar чea maĭ fatalъ чĕ a пъtъtъt sъ fie,
E, ka sъ sъnъie, dalba Romъnie.
Esaltat de dorъl kare l'a rъnit,
Kiamъ kavalerii шĭ asfelъ lĕ a vorbit;
„Vieḑъestĕ ъn пoпol din kolo-n Karпaḑĭ.
„Пoпol de marĭ faпte шi de rarĭ bъrbaḑĭ;
„Asfel kъm ъn arbor lъngъ kasъ kreste
„Шi kreskînd, lъmina soarelъĭ oureste,
„Asfel astъ datъ, пe al nostrъ sîn,
„Kreste шi va kreste пoпolъl romîn.
„Sъ sъrпъm stejarъl într'a lъĭ jъnie
„Шi sъ sпaṙḑem kъĭbъl чel de bъrbъḑie.
„Sъ-njъgъm la karъl чel triъmfъtor
„Kъпitaпii aḑerĭ шi пe Domnъl lor!

*

„Sъ stinţem, nrin lanţъrĭ mi nrin innilare
„Fokъl sъъ̆ de viaţъ, de neatъrnare,
„Pînъ sъ romaskъ d'a se maĭ gîndi
„Ferivit mi liber ne nъmînt a fi!..“
Asfel zive Karol, iar Maţiarii anrinmĭ,
Jъrъ sъ sdrobeaskъ moĭmiĭ veĭ ne-nvinmĭ.

II

Karol întrъ-n ţarъ, asъnreste foarte;
Ъnde kalkъ, lasъ, lakrimĭ, dolĭъ̆, moarte!
Asfelъ̆ se nrefave vel maĭ mîndrъ lok
Ъnde treve, arde ъn torent de fok.

III

Domnъl mi boerii med în lata salъ —
Toţĭ bъtrînĭ ve noartъ nъrъl alb kъ falъ:
În avele timnъrĭ ъn boer romъn
Se stima n'atîta kît era bъtrîn,
Kъvĭ ne kъt în vîrstъ el inaintase
În maĭ mъlte lъnte înkъ se-nsemnase.
Soliĭ de la Karol daъ̆ regala karte;
Desnre vele skrise Domnъlъĭ fak narte
„Daka Severinъl înkъ nъ nredaĭ
„Mi vasal de astъzĭ mie nъ te daĭ,
„Kъ ostire mare voĭъ veni la tine
„Sъ te nъĭъ̆ în lanţъrĭ nentrъ̆ a ta rъmine!“

„Iatъ kъm resnъnde Domnъl ţeneros:
„Че dъrerĭ anasъ sъfletъĭ frъmos,
„Kъt, ъĭtîndъ kъ totъl regala mъrire,
„Se koboarъ asfel nrin a lъĭ gîndire?
„Inimile sboarъ kъtre bъkъrie,
„Dar mai iъte înkъ sboarъ snre mъnie;
„Iar чel чe domneste nonolĭ ne nъmînt,
„Îшĭ lъminъ kalea nъmaĭ de kъvînt.
„Ъn domn sъ mъreste nrin înţelenчъne
„Natimile-n sînъ-ĭ vin din slъbiчiъne!
„Orĭ чe domn se aflъ, natimii robit,
„L'al mъrireĭ temnlъ nъ va fi nrimit.
„Voĭъ lъa-n vedere toate kъte-mĭ skrie;
„Nîn' atъnчĭ voĭ merţeţĭ, fiţi-mĭ osneţĭ mie,
„În rъnaos fraţed inimile daţĭ,
„Шi kъt viaţa-ĭ tristъ, de nъteţĭ ъĭtaţĭ!"

IV

Kъm se faчe noante, Domnъl, în tъчere,
Kiamъ kavalerii, шi konsiliъ чere.
„Voĭ — boerĭ de ţarъ! Чe vom faчe oare
„Sъ nъ nierdem nачea bine fъkъtoare?
„Karol, sъb nretekste, fъrъ de kъvînt,
„Katъ sъ robeaskъ ast frъmos nъmînt!"
Ъnъl dintre dînшii шi aчel maĭ jъne
Kъ mъrinimie aste vorbe snъne:
„Doamne! doъ kinъrĭ, doъ drъmъrĭ sînt...

„Amъndoъ rele nentrŭ avest nъmînt...
„Ȣnȣl este lȣnta, nerdere fъloasъ;
„Чel alt este nacea, viaţъ rȣminoasъ!
„Însъ nentrȣ mine, d'ar fi sъ doresk,
„Amĭ aleţe kinȣl чel mai vitejesk —
„Kъчĭ maĭ dȣlчe-mĭ nare moartea kȣ mъrire
„De kъt kȣ rȣmine, trista vieţȣire!"

„Ale tale vorbe, Basarab a zis,
„Îmĭ îmbatъ dȣlчe sȣfletȣl înkis.
„Ele mъ rъsfaţъ ka visъrĭ nlъkȣte
„De konilъrie de mȣlţĭ ani nerdȣte,
„Nĕ atȣnчĭ kъnd viaţa lȣчe fъrъ nor,
„Okiȣl fъrъ lakrъmi, gîndȣl fъrъ dor!
„Zicĭ ka sъ ne batem, sъ nerim kȣ falъ?
„Ox! vedeţĭ чe dȣlчe sȣfletȣl se-nmalъ!
„Чelor slabĭ în lȣme dat'a Dȣmnezeŭ
„Mintea sъ se lȣnte kȣ tiranȣl rъŭ:
„Oastea ne linseste, mi ne vor sȣnȣne...
„Sъ bъtem tiraniĭ nrin înţelenчȣne!
„Sъ le dъm чe чere, dar n'al lor kȣvînt
„K' or emi îndatъ din avest nъmînt...
„Mai tъrziŭ kȣ timnȣl, oastĭ maĭ marĭ vom strъnţe
„Mĭ al lor jȣg kȣ falъ mi folos vom frînţe!"
Asfel le vorbeste Domnȣl чel mintos;
Чeĭ maĭ mȣlţĭ sȣskris-aŭ aktȣl rȣminos.

V.

Ana jъnъ doamnъ nrintre dînnnĭ vine,
Ka dorinţa dъlче nrintre vise line.
Ea desfaче vъlъ-ĭ: — raze de mîndreţe
Nrin florĭ de jъnie, îĭ lъчesk ne feţe.
Kъъtatъ-ĭ dъlче, dar ъmbrit de dor
Ka ъn fok de soare че vedem nrin nor.
Zeъl чеînsnirъ fraţeda jъnie
Kъ frъmoase gîndъrĭ de mъrinimie,
Varsъ-n faţa-ĭ dъlче fok Dъmnezeesk,
Iar în vorbъ-ĭ graчĭĭ че ne toţĭ rъnesk.

Iatъ kъm vorbeste;„ Mîna voastrъ skrie
„Nentrъ ţara voastrъ moarte ші robie;
„Însъ mîna voastrъ nъ s'a vestejit —
„Inimile'n lakrimĭ nъ vi saъ tonit!
„Nъ! kъчĭ neste toate mintea omeneaskъ
„În fantele noastre, trebъĭ sъ domneaskъ!
„Dar sъb vorba minţeĭ, mîndre domnitor,
„Oamenĭĭ îmbrakъ slъbiчiъnea lor!
„Doamne! voĭ maĭ mariĭ kanĭ aĭ ţъreĭ noastre!
„Kъъtaţĭ în fondъl inimilor voastre
„Kъţetъrĭ ші lakrimĭ nentrъ aчest nъmînt
„Ka florĭ rъtъчite ne ъn vekiъ mormînt!
„Rъneţĭ legъtъra kare ne sъnъne
„Ші nrenarъ ţъreĭ anĭ d'amъrъчъne.“
Ziче. Doъ lakrimĭ ţenele-ĭ stronesk

Ші ка roa linъ п'al eĭ kiп lъчesk.

Sъb aчeste vorbe kъ kare-ĭ resпъnde —
Bъkъria-ĭ dъlчe Domnъl ъĭ askъnde:
„Tъ чe jos în lъme fraдed am iъbit,
„Sъflete пrea цingaш, mie пrea dorit
„O femeie rarъ! dъlчea ъrsitoare,
„Nъ-дĭ a dat în пarte grijĭ aпasъtoare,
„Чi пrin frъmъseдe шĭ anĭ desfъtъtorĭ,
„Lakrimele noastre sъ le skimbĭ în florĭ.
„Lasъ-ne dar noъ grijile streine
„Ші пetreчe-n kasъ zile dъlчĭ ші line!“

Timпъrĭ de virtъte ші de faпte marĭ!
Sъflete strъbъne! nobile ші rarĭ!
Aдĭ trekъt ka frъnza чe de vînt rъпitъ,
Lъngъ tristъl arbor kade vestejitъ.
Dar stejarъl mîndrъ înkъ se-nveleste —
Kъ kъnъna-ĭ verde kare ne rъпeste;
Iar tъ, Romъnie, totъl чe dorestĭ,
Tot чe пerzĭ o datъ, nъ maĭ dobъndestĭ!
Sъ kъtъm în noaпtea timпъrilor stinse
Faпtele sъblime nъmele ne' nvinse!
Kъчĭ tot чe maĭ пoate, sъb al nostrъ dor,
Sъ ne maĭ konsoale e lъmina lor.
Asfel sъb пovara vîrstiĭ чe-l sdrobeste,
Kъ trekъtъĭ dъlчe, чel bъtrîn trъieste,

Шіînчins în lanдзrĭ, robзl чel strein
Anii libertъдeĭ, kъntъ dзlчe lin.

VI

Într'o salъ mare, kз lзminĭ пздine,
Întrъ kъnitanii, nobilъ jзnime.
Nз sînt de пъrerea sfatзlзĭ domnesk:
Aktзlз̆ de-nkinare îl desпreдзiesk.
Vor ka sъ loveaskъ armia Maдiarъ,
Ші sъ sпele пata чĕar пika пe дarъ.
La lзminĭ de kandelĭ чe se-ngîn зшor,
Ana-Doamna vine în mijlokзl lor.
Okii seĭ se lasъ пeste adзnare,
Strъbъtздĭ de dalba, nobilъ-nfokare.
Пъrз-ĭ sniчe d'aзr din togъ skъnînd,
Sînз-ĭ alb ka krinзl îĭ sъrзtъ blînd.
Дeneroasa Doamnъ asfel le vorbeste:
„Stiдĭ kъ totdaзna, чela чe domneste
„Are marĭ rъsпзnderĭ, marĭ înпedikъrĭ,
„Ші-nînдelepчзne katъ kздetъrĭ,
„Domnз-nkinъ дara ka s'o mъntзiaskъ
„D'armia streinъ чe va s'o robeaskъ,
„Astentъnd sъ vie timпзl пriiчios,
„Asfel, пrin fзrtзnъ зn пilot mintos,
„Strînдe пretзtindenĭ vъlзrile sale
„Ші kз vijelia merдe п'a lзĭ kale.

"Însъ nъmaĭ Domnъl e rъsuъnzъtor
„La streinĭ de fantъ-ĭ; nъ al sъъ̆ nonor.
„Sъ snъlъm noĭ xъla ce ne-anasъ foarte,
„Printr'o ţeneroasъ şi frъmoasъ moarte!
„Sъ lovim streiniĭ, prin strimtorĭ adînvĭ!..
„Sъ-mbъtъm de sъnţe vъltъriĭ din stъnvĭ!"
Asfel zice Doamna: kъpitaniĭ vor
Şi toţĭ jъr sъ moarъ pentrъ ţara lor.

VII

Ostile Maţiare ţara pъrъsesk;
Dar emind, pe kale, pradъ şi robesk;
„Prada şi robia nъ sînt rъnitoare
„Ka aceste vorbe krъde, rîzъtoare.
„O Romъnĭ! askъndeţĭ armelĕ ostъşestĭ,
„Şi-mbrъkaţĭ d'akъma rokiĭ femeestĭ!
„Ka acel ce vine sъ vъ rъsboiaskъ,
„A vъ cere-n lъptъ, sъ nъ se joseaskъ!"

VIII

Dar a lor trъfie renedĕ a perit:
Printre stînvĭ Romъniĭ iatъ-ĭ aъ̆ sosit!..
Sъţeţile pleakъ; aerъl strъbate,
P'armia streinъ, rîzъ tъrbate...
Soarele pъleste... ţemete adînvĭ..
Sъrde, ne-nţelese, trek din stъnvĭ în stъnvĭ

Koifɤl se desnikъ; inima slъbeste;..
Пе xîrчile goale, sabiea loveste;
Sъnţele se varsъ пе sînţe-nkegat...
Sɤfletele sboarъ.. чerɤl s'a-nnorat.
Kaiĭ nikezeazъ ші tɤrbeazъ foarte;
Oameniĭ se-mbatъ de sъnţe ші moarte.
Mɤlţĭ s'anɤk la lɤntъ ші-n tɤrbarea lor,
K'ɤngiĭ, ші kɤ gɤra se fъrîm, s'omor.

Asfel kɤm s'aratъ dɤne vijelie
Arborĭ, florĭ, ші ierbɤrĭ, rɤnte пе kъmnie,
Arme ші kadaverĭ d'oamenĭ ші de kaĭ,
În grъmezĭ iчĭ kolo staŭ zъkъnd пе nlaĭ.

Karol skimbъ nortɤ-ĭ... skanъ kɤ rɤшine;
Dar nɤţinĭ îl ɤrmъ, nɤţinĭ fɤg kɤ sine.

Mɤlte zile rîɤl sînţe-a rъvъrsat,
Шĭ ale lor kadavre — le aŭ îmnrъstiat.
Mɤlte nonţĭ vɤltɤrɤl чe пе stъnkъ nlъnţe,
S'a xrъnit de karne, s'a-mbъtat de sъnţe!
Пînъ-n timnĭ nostrĭ, koifɤrĭ ostъшesчĭ,
Palome ші nintenĭ, nrin stъnчĭ maĭ gъsesчĭ.

IX

П'o mъgɤrъ verde mɤziчile sɤnъ,

Kъпitanii tineri kъ resпekt s'adъnъ,
Lъngъ kъпitanъl jъne, înfokat
Че-пtr'aчeastъ lъпtъ mîndrъ a komandat.
Kъпitanъ arъnkъ koifъ aпъsъtor:
Пъrъl п'al sъъ ъmer kade rîzъtor.

KOZIA. (2)

I

Noantea treчe linъ. Stelele voïoase,
Skъtъrъ în are, koamelĕ aъroase.
Oltъl varsъ-n noante ŋemete adînчï,
Îngînъnd vъltъrъl, ne tъkъte stъnчï.
Dar ne lъngъl aneï, ne kostimï întins,
Miriade fokъrï Ъngъrï-aĭ anrins.
Eï kъ ferivire somnъl dъlчe katъ
Ші de line vise, sъrletъl îmbatъ.
Maï denarte kaiï, nikezъ dъios;
Kodrъ dъne kodrъ sъnъ sgomotos.
Sentinela nonŋeï dъn'ъn vîrf de stъnkъ
Strigъ-n kъrsъl nonŋeï, kъ-n tristarĕ adînkъ...
Dar sъb kortъ-ï mîndrъ, reŋele Maŋiar
Kiamъ kavalerii, ші le zivе amar!
„Mъne Domnъl Mirчea la bъtae vine,
„Kĭ ale sale чete de tъlxarï ka sine!
"Este timn s'adъчem la îndenlinire

„Пrin o noъ lъnтъ nlanъl de mъrire,
„Шlan ne kare reŋiĭ marelъĭ nonor
„A-ntъrit kъ viaŋa, kъ sъnŋele lor.
„Пînъ ъndé Istrъl sъ-arъnkъ-n mare
„Totъl sъ se nleчé armelor Maŋiare!“
Asfel le vorbeste reŋele-ngînfat
Nestiind kъ чerъl alfel a lъsat,

II.

Tabъra romъnъ zaчe în tъчere:
Somnъl varsъ-asъnгъ-ĭ vise de nlъчere.
Domnъl Mirчea шade sъb ъn kort deskis;
Шi rekĭamъ viaŋa-ĭ skъrsъ ka ъn vis.
Somnъl îĭ rъsfaŋъ frъntea-ĭ întristatъ;
Visele чiъdate sniritъ-ĭ îmbatъ.
Domnъl ŋъreĭ vede ne ъn чer ъmbros,
Ъn bъket de stele, snlendid, graчios.
Ka treĭ flъtъrĭ d'aъr, ka treĭ lъkrъmioare
Чe nĕ-o dъlчe faŋъ strъlъчesk sъb soare.
Ne kъmnia lъnteĭ, stelele nlъtesk
Шi-n nъlbere d'aъr dъlчe se tonesk.
Vissl înчeteazъ. — Mirчea se trezeste,
Întrъ'n nor de aъr soarele lъчeste,
Domnъl kiamъ kaniĭ mĭ-asfel lĕ a vorbit:
Askъnzînd în sînъ-ĭ vissl sъŏ iъbit.
„Azĭ tiranъl ŋъreĭ e krestin nonor,
„Шi d'aчeia-mĭ nare maĭ snъimîntъtor!

„Sъb vorbirĭ kreшtine, пline d'omenie
„El askъnde пoъ lanдъrĭ de robie!
„Asfelъ̆ kъte o datъ шerпiĭ tъritorĭ,
„Se-nvъlesk în sъnъl fraдedelor florĭ.
„Nъ kъtaдĭ че nъme, че kredinдъ̆ are
„Чela че vъ sъrпъ sъпta nĕatîrnare!
„Kъдĭ streinĭ vъ kalkъ пe aчest пъmînt
„Voitorĭ de bine voъ nъ vъ sînt.
„Orĭ че-ar fi streinъl че vъ kalkъ-n дarъ,
„Sъb ъrдia voastrъ ţrebъe sъ пiarъ!
„Oamenii se пleakъ la aпъsъtor,
„Kînd le пъtrezeste inimile lor.
„Dar ъn nobil пoпol пiere kъ mîndrie
„Шi kît vieдъeste, liber va sъ fie!
„Kъчĭ fъrъ mъrire zilele disпlak,
„Ale vieдeĭ bъnъrĭ lakreme se fak.
„Tarĭ aъ̆ stat strъbъпiĭ пentrъ-aчest пъmînt,
„Sъ ъrmъm în faпtъ чeĭ че nъ maĭ sînt!
„Kъm aъ̆ fost пъrinдiĭ, fiĭ n'or fi-oare?
„Пirъl nъ koboarъ dintr'o dъlче floare;
„Ъnde roza moare, rozele-n floresk,
„Пe eroiчĭ ъrmъ, eroĭ strъlъчesk.

III

Aerъl rъsъnъ... mъntele rъsпъnde:
Ţeme-пretъtindinĭ пrin strîmtorĭ пrofъnde.
Arme, koifъrĭ, zale, varsъ raze пline

Че prin norĭ nălberiчĭ răsnîndesk lămine:
Asfel kănd dămbrava se în-чinţe-n fok,
Printre făm, în aer, flakărele-ĭ jok.
Ka doĭ kaĭ че sboarĕ, fărĕ de zabele
Ші tărbaţĭ în pentărĭ, se lovesk pe kale,
Ambele armate-înkĕ se lovesk;
Măţiĭ varsă flakărĭ, tremăr, băbăesk.
Kăm răsăne sapa p'ăn pietros pămînt,
Să-deskizĕ-n sîne-ĭ morţilor mormînt.
Săne kă dărere, sabia de ţarĕ,
Sabia ne-'nvinsă pe xîrka Maţiarĕ.
Kăm săb grele rîşniţĭ grinile se strik,
Săb ărţia noastră-чetele lor pik.
Kaiĭ lor aleargă fărĕ kavalerĭ,
Prin vîrtejăl lăpteĭ, dăşĭ de viĭ dărerĭ,
Ka tărbate gîndărĭ че se perd în făgă,
Kînd a noastră minte nă le maĭ înjăgă.
Iчĭ ăn kal maĭ poartă korpăl чel trănkiat,
Fărĕ kap al чelăĭ че l'a komandat;
Altălă făţe liber, d'al lăĭ frîă, limită,
Să zărestè o mînă de la trănkiă rămită,
Pe kărarea morţeĭ, lemărĭ grămădite,
Zak, formez movile, kă săţe kladite.
Ănele trănkiate, altele de plin;
Iчĭ ăn kap, kă faţa palidă de kin,
Okiăl maĭ klipeşte parkă, să priveaskă;
Băzele se mişkă parkă să vorbeaskă.
Maĭ kolo zak xîrче, braţe, mîinĭ, piчoare,

Desbinate, suarte, înfiorătoare.
Kaĭ ăcîșĭ stăș rîndărĭ pe rănițĭ kălkațĭ,
Pe rănițĭ ce-n kinărĭ, strigă deșăațĭ.
Icĭ o xîrkă skoasă din înveșmîntare,
Asfelș kăm o năkă, de prin kojĭ răsare.
Iar koperemîntăl din xîrka lăĭ skos,
Kade peste trănkiăl, rece, fioros.

IV

Reațele îșĭ perde, marea lăĭ armie
Și prin fugă, singur, skapă de robie.

Dupe lăpă, Mircea și kș a lăĭ ostime,
Nalță mînăstire la Sănta Treime,
Pă tărimăl lăpteĭ unde aș plătit
Cele treĭ stelăța într'un vis dorit.

30900
BIBLIOTECA Centrală Universitară București

Bârladu.(3)

Kît aĭ fost de mîndrъ, natrie Romъnъ,
Kъnd nъrtaĭ fъloasъ nalomъl în mъnъ!
La banketъl lъmeĭ, lokъl tъъ, lъsat,
Kъ litere d'aъr fost' a-însemnat.
Kъ resnekt o datъ nonolii în lъme
Nronъnuaъ n'aintenĭ snledidъl tъъ nъme!
Tonĭ Romъniĭ atъnvea-se nъsteaъ eroĭ
Kъvĭ nъsteaъ în monta marelъĭ rъsboĭ.
Dar de kъnd de arme, eĭ te desnoiarъ,
Te skimbamĭ kъ totъl, o sъrmanъ narъ!
Nъ maĭ stii ve este zi de ferivire,
Nъ maĭ aĭ voinnъ, sъflet mi mъrire;
Lokъl tъъ la masa nonolilor bravĭ,
E'nsemnat kъ doliъ!.. fii tъĭ sînt sklavĭ!
Veĭ streinĭ miînsъnĭ fii tъĭ, în lъme,
Kъ dismren nronъnnъ marele tъъ nъme!

Tъrvii întrъ-n narъ, trek, se grъmъdesk
Mĭ alnii tot d'odatъ la xotar mъrnesk.

*

Dar Stefan чel mare kъ ostile sale
Sure Bъrlad se dъче, ші-ї asteaпtъ-n kale.
Ъn boer îї Ziче:„ Doamne! mъlţї maї sînt,
„Mъlţї se varsъ Tъrчїї пe aчest пъmînt!“
Stefan îї rъsпъnde:„ Ші maї bine-mї пare:
„Nъ vom sta noї пimenї fъrъ de lъkrare“
Ziче. Late valъrї чetele-ї пornesk:
Пъlberea se nalţъ, armele lъчesk.
Domnъl пъne oastea sъb treї kaпї de ţarъ.
Avangarda пleakъ.. lъпta 'пчeпe-amarъ.
Ka tъrbate valъrї чe s'arъnk sure stînчї.
Se sdrobesk ші varsъ ţemete adînчї,
Se retrag sdrobite, ші kъ alte valъrї
Se-пureъn, se-ngroaшъ, ші revin sure malъrї;
Asfel se revarsъ Tъrчїї rîndъrї marї
Pʼostile Moldave ostї alese, tarї;
Asfel înbrъnчite, sпarte se întъrпъ,
Ші din noъ înпinse dʼaltele din ъrmъ,
Пleakъ înkъ odatъ, mъrmъrъ tъrbat;
Ші din noъ loveste korпъlъ nemiskat.

Nъmerъl lor mare пe Moldavї îї strъпţe,
Soarele sʼaskъnde sъb ъn nor de sъпţe,
Noaпtea îmпrъmъtъ zileї vъl de dor:
Negъrъ ші пîklъ пe пъmînt kobor.
Kъm din mъпţї koboarъ doъ reпezї ъnde,
Se-пtъlnesk пe kale, skot mъţirї пrofъnde,
Aпoї пreъnate, пe ъn singъr пat,

Sпъmegъ, шї aleargъ шї alergъnd se bat,
Asfel se' ntъlnirъ-ambele armate!
Шi d'a lor lovire пar înпovъrate.
Dar kъm vîntъrї line, lъnekъ ъшor,
Пe-ngeпata ъndъ ъnъї lъkъшor,
Armele streine lъnekъ пe zale,
Lъnekъ пe koifъrї, пe lъчioase пale.
Oamenї пъшї sъ sъne, пrin adъnчї пъdъrї,
Sъnъ din чimпoie, bъчъme, tambъrї.
Tъrчiї staъ шї askъltъ larma deпъrtatъ!
Kъ treї alte armiї kred kъ aъ sъ kombatъ
Rîъl îї konstrъnцe; ъmbra чe s'a-ntins
Îndoieste sпaima fokъl lor s'a stins.
Чeї maї marї s'adъnъ... Чe vor faчe oare?
Bъчiъmele sъnъ, rъsпъndesk teroare.
Ъnъl ea d'a fъga... Toцї îl ъrmъresk.
Ka пъlberea-n vîntъrї toцї se risiпesk.
Stefan îї пreъrmъ fъga lor пъ-ї skaпъ.
Mъlцї, koпrinшї de sпaimъ, sъr шi пer în aпъ
Alцiї, între dînшiї singъrї se ъчig,
Alцi-n sпada noastrъ, пъvъlind, se-пfig.
Asfelъ mъlte пaserї, пrin fъrtъnї tъrbate,
Sboarъ rъsiпite, пar însпъimъntate,
Ъnele s'arъпkъ пeste rъпї шi mor,
Altele пe sъnъl чelor чe le omor.
Rîъl sпъmъ sъпцe: tъrbъrile-ї valъrї,
Strъnse de kadaverї, se revars пe marї;
Stefan, пretъtindeпї îї doboarъ amar

Dîndъ-le gonire пînъ la xotar.
Kъm пe kalea koaseĭ, пe întinse krъngъrĭ,
Maldъrъl чel verde zaчe rîndъrĭ, rîndъrĭ!
Asfelъ пretъtindenĭ, zak щi morцiĭ lor.
Korbiĭ чete late, пeste dînщiĭ sbor.

Dar Stefan чel mare, kaпiĭ ostiĭ ъneste
La voiase mese щĭ asfel le vorbeste:
„Raz'aчestiĭ lъпte пetrekъtъ-n norĭ,
„Lъчe ka lъmina soarelъĭ la zorĭ
„Dar a sa lъminъ, kъt de lъчitoare,
„Sъ nъ ne rъпeaskъ пrin a sa sпlendoare!
„Gloria-ĭ ъn soare sпlendid, strъlъчit
„Чe orbeste okiъl kare l'a пrivit.“
Asfel ziчe Domnъl. Kъпelъ aъrite
Kiamъ, пrin toaste, zile strъlъчite.
Tinere feчioare kъnъnaъ kъ florĭ
Kъ a-lor dъlчe mînъ, bravĭ vingъtoriĭ;
Altele, пe xarпe, kъпtъ, dъlчe, lin,
Gloria romъnъ щĭ al Moldoveĭ kin.
Iar Stefen askъnde faцa-ĭ strъlъчitъ
În regala-ĭ mantъ kъ aъr mîndritъ.

BAIA.(4)

I.

Patrie de lвnte! n̨arъ lъвdatъ!
Gloria de arme sвfletв-n̨ĭ îmbatъ!
Asfel în vвlvoarea fokвlвĭ voios
Flвtвrele sereĭ sboarъ vвlвntos
Ші-mbъtat de raze, flakъrъ, dвlчea n̨ъ,
Printr'o dвlчe moarte, katъ o noъ via n̨ъ.
Nobilъ gîndire! prin marĭ sakrifiчe,
Prin arzînde lвnte tв veĭ fi feriчe!
Вn minвt în via n̨ъ tв tĕ aĭ odixnit
Ші ne nъrв-n̨ĭ mîndrв florilĕ aв nъlit!
Dвlчile sвrîderĭ ne bвze feчioare
Stinsвs-aв la вmbra grijeĭ gînditoare.
Peste tot rъsвnъ kъnteчe de dor
Kв sвsnine triste îngînatĕ вшor!
Чin n̨e n̨ĭ înkъ o datъ snada de mъrire,
Ц̨arъ de marĭ fante, ші de strъlвчire

II.

Mateaш Korvinъ, rъsfъдat de soartъ
Sплendidele-ĭ arme пrin Moldova пoartъ.
Kъm-s adъn kъ-nчetъl пe ъn чer senin
Norĭ de vijelie, пrintre noпдĭ de kin,
Чetele maдiare пe kъmпiĭ s'adъn,
La чetatea Baia tabъra lor пъn,
Mateiaш soleste marelъĭ Stefan
Ka sъ-l rekъnoaskъ dreпt ъn Sъzeran.
Dar eroъl nostrъ înkъ-ĭ dъ de stire:
„Пînъ чe Romъniĭ, mîndri de mъrire,
Пentrъ дarъ moartea vor desпreдъĭ,
Mъnele de lanдъrĭ nъ-шĭ vor ъmili!"
Dar de dorъl morдeĭ дara-ĭ abъtъtъ.
Inima sdrobitъ... lakrima tъkъtъ!
Ъnde trek-Maдiariĭ satele se strik;
Xoldelĕ aъrite în чenъшъ nik.
Dъпe mъпдĭ koboarъ tъrme rъtъчite
Mъmele kъ пrъnчiĭ rъtъчesk sdrobite.

III.

În чetatea veke Ъngъrĭ aĭ rъmas;
Шi-n пlъчerĭ molatevĭ inimile las.
Într'o noaпte tristъ, într'o sъrbъtoare
Eĭ înшalъ dъlчe grija gînditoare.
Viaдa, desbrъkatъ, d'ale eĭ dъrerĭ,

Кѹгъ пентрѹ dînшiї ѹлinъ de плъчеrї.
Dar п'atѹпчї Romъniї кѹ чel кълкътor
Nѹ beaѹ dintr'o кѹпъ viaдa дъreї lor,
П'a feчioareї frѹnte, aste sъrbътorї
Nѹ пѹnneaѹ плъпъnde ші sѹave florї,
Inima romъnъ, пlinъ de mъrire
Înkъ nѹ пerdѹse nobila gîndire!
Nѹmaї niste fiiче din strein пъmînt,
Fiiче de пlъчere, пrin bankete sînt!
Ele îї rъsfaдъ кѹ пlъчеrї чĕ omoarъ,
Le-mпletesk кѹ roze oarele чe sboarъ,
Ші кѹ sînѹrї goale, пъrѹl ѹndѹios,
Пe al Дъreї sъnдe dъnдѹesk voios.
Кътrĕ aчeste krѹziї кълкътorї, rъknesk
Ѹnde o virtѹte, dalbъ întîlnesk.
Sabia пrekѹrmъ dѹlчea vieдeї floare
Ші кѹ viaдa пere sъnta lor onoare.
Mѹmelor romъne sînѹl le desпik
Пe koпiї fraдeдї în sъbiї rъdik,
Dѹreros sпektakol!... Trъsnete, lovидї
Vijeliї tѹrbate, vъ skѹlaдї, mѹдидї!
Tѹ, пъmînt, tresaltъ! дeme! te desпikъ!
Inimъ tѹrbeazъ!.. пalош te rîdikъ!

IV.

Stefan ea de stire desпre-aчeastъ stare..
Пleakъ, kalkъ-n noaпte чetele Maдiare.

Kъnd streinъl чearkъ a ne sъbjъga,
Vom nleka noĭ kanъl fъr' a ne lъnta!
Daka soarta krъdъ va sъ ne sdrobeaskъ,
Чel nъgin, tiranъl n'ъnъ mormînt domneaskъ!

Kъm aleargъ toamna nasъrĭ trekъtoare,
Kъъtînd tъrîmъrĭ kъ maĭ dъlчe soare,
Asfel trek Moldaviĭ, trek nekontenit
Ъnde dalba falъ dъlчe lĕ a zimbit.
Renede-ĭ nъvala bravilor romъnĭ!
Teribilъ lъчe sabia nrin mъnĭ!
Noantea toate seamъn maĭ snъimîntъtoare,
Moartea le-mnrъmъtъ valъl de teroare.
Konţiъraţĭ d'odatъ, în orţia lor,
Eĭ se daĭ ka mieiĭ la чeĭ чe-ĭ omor.
Stefan nъne fokъl; flakъra s'ъneste
Kъ teroarea morţeĭ ші ne toţĭ ъimeste.
Dar nrin noante, flakъrĭ ші beţia lor.
Nrin strigъrĭ de kinъrĭ, sъnţe ші omor,
Ъngъriĭ reaflъ-inima lor tare
Sъ se lъnte înkъ nentrъ-a lor skъnare:

Asfel kъm nrin noante ші nrin vijelie
Koardele ne vase шъerъ k'ъrţie
Ne maĭ mъlte tonъrĭ чe se nrelъnţesk
Шi nivĭ ъnъl kъ-altъl nъ se notrivesk
Tot anna s'aъde tъrbъrea mъţire
Ambelor armate, într'a lor isbire;

Kъm tъrbate vîntъrĭ renede de tъn;
Ъrlъ fъrioase-ші d'odatъ anъn;
Fъria maţiarъ nasче ші s'abate;
Rîndъrile noastre staъ nestrъmъtate.
Kъm grindina kade kъ mъţirĭ adînчĭ
Lъnekъnd ne frъntea kolţъroaseĭ stînчĭ,
Шoae de sъţete ne Moldavĭ detъnъ,
Шi ne koifъrĭ zale, lъnekъ rъsъnъ.
П'ale noastre nentъrĭ, bъrbъţia lor,
Ţeme, bate, snarţe-renedele-ĭ sbor,
Armia streinъ nъ se risineste;
Snartъ, se doboarъ; lokъl se goleste.
Asfel o nъdъre-ne ъn kъmn nrelat
Ъnde treче fokъl, niere ne-nчetat.
Шĭ asfel kъm în toamnъ frъnzile trekъte
În nъlite valъrĭ, le vedem kъzъte,
Asfel ші streiniĭ la vedere nar
Okiъl че îĭ vede se întъrnъ-amar.

Zorile se varsъ. Ne чetatea latъ
Kъtre чer-se 'nalţъ flakъrъ tъrbatъ;
Ne kъĭ treче fokъl, treче ne-nчetat
Neste morţĭ, ne arme, ne sъnţe-nkegat,
Iar aĭ lor kadaverĭ ші sъnţe-че-ĭ ъdъ,
Se askъnd în flakъrĭ... O vedere krъdъ!
Kasele-n чenъше skimbъ forma lor;
Iar ne la bankete, de nlъчerĭ d'amor,
Jъnele bakante, bete, desnletite,

Maĭ kъtînd kъ gъra sъrъtъrĭ dorite,
Kъ amaŋŋiĭ tinerĭ sнektakol amar!
Într'ъn rîъ̆ de flakъrĭ-reнede disнar.

Iar Korvin чel mare-rъvъrsînd sъsнine
Kъ treĭ rъnĭ ш̆i singъr fъŋe kъ rъшine.

KODRU KOSMINULUI. (5)

I

Vъntъrile negre, într'a lor tъrbare,
Nъ bat faŋa mъreĭ fъrъ învetare;
Iar tъ, dragъ ŋarъ, паче nъ maĭ aĭ!
Nъ se sterse bine sъnŋele пе пlaĭ,
Шi alt rîъ de sъnŋe mъne o sъ-l ъde!
Mъne alte lъnte! alte dorъrĭ krъde!
Fiiĭ tъĭ trek viaŋa sъb armele lor;
Пrъnчiĭ lor îĭ ъitъ пъrъsiŋĭ în dor!
Iatъ vîntъl lъnteĭ ŋeme kъ tъrbare!
Ъn minъt, o ŋarъ, katъ desmerdare!
Krъde aъ sъ fie lъntele чe vin!
Dar neпeritoare fi vor чel пъŋin;
Ale tele lъnte, snlendide, sъblime
Tĕ or skъпa de moarte пe viitorime!

II

Albert se пrепarъ Tъrчiĭ a'nfrъnta!

Dar askɤns, Moldova katъ a sɤrпa.
Kaпɤl leŋeĭ ziчe; „Чe voestĭ a faчe
O mъreŋe Sire! чerɤlɤĭ nɤ пlaчe!
Kъчĭ în lok sъ farъmĭ orde de пъgînĭ,
Tɤ vînezĭ krestiniĭ, Moldovenĭ romînĭ!“
„Kъnd ar sti vesmîntɤ-mĭ inima-mĭ чĕ-askɤnde,
Eŭ l'aш arde-n flakъrĭ! “reŋele-ĭ rъsпɤnde.

III

Пɤlberea se vede desпre rъsъrit.
Ostile пoloane ŋara a-n-velit.
Lɤnчile se-nalŋъ ka пъdɤrĭ ɤskate;
Kaĭ пe kaĭ пreɤrmъ ka valɤrĭ tɤrbate
Sɤnetile d'arme se konfɤnd, s'alɤng,
Kɤ strigъrĭ de ommenĭ, чe пe vînt ajɤng,;
Flakъra toпeste satele din ŋarъ;
Sabia dikteazъ voia sa barbarъ.
Stefan le soleste... krɤziĭ kъlkъtorĭ,
Пɤn de-nkarkъ-n lanŋɤrĭ пe ambasadorĭ.

IV

Aɤziŋĭ al vɤet din kolo sпre пlaiŭ?
Sɤnete de trɤmbiŋĭ, nikezъrĭ de kaĭ,
Strigъte de oamenĭ, ɤrɤirĭ de kare,
Шoпte пrelɤnŋite d'arme ш i fanfare?
Neamɤrĭ пeste neamɤrĭ vin, se grъmъdesk,

Kalkъ kъ tъrbare kъibъl vitezesk.
Пе Karnaţĭ denarte norъl se desfaче:
Ъngъrii koboarъ, чearkъ se ne-mnaче..
Nenъtînd sъ-nnarţъ marele nonor,
Eĭ nъ las sъ-l kalче noъ anъsъtor.
Asfel ĭ amiчiea ші sinчerъl bine,
Чe nъrtaъ Moldoveĭ armele veчine.

V

Între treĭ marĭ taberĭ, ne ъn verde deal,
Чeĭ treĭ domnĭ s'adъnъ ші vorbesk leal,
Albert îĭ salъtъ kъ mъrinimie,
Dar askъnde-n sînъĭ krъda lъĭ mъnie.
Ъngъrъl esnъne kъt s'ar kъveni,
Паче, armonie nrin krestinĭ a fi.
„Nъmaĭ nrin ъnire, ziчe mîndrъl ţeţe,
„Vom krъţa nъmîntъl de barbara leţe.
„Чertele-s fatale la krestinĭ ka voĭ:
„Vor deskide kalea Tъrчilor snre noĭ.
„Чel bъtъt kъta-va kъtre Tъrчii skъnare.
„Jъgъl чe nĕ anasъ în nrezent-greъ nare;
„Пе kъnd alte jъgъri nrintre fiitor
„Пar mъlt maĭ ъшoare robъlъĭ nonor.
„Snirituъl de чeartъ trebъe sъ niearъ,
„Kъt trъi-vor Tъrчii, kъt avem o ţarъ!

Albert îĭ rъsnъnde; „Sire, dragъ frate!

„Кзцetarea-цї dalbъ sзfletз-mї strъbate,
„Чereцї de la-mine.. toate le voїз faче.
„Nзmaї sъ renaskъ zilele de паче?„

Stefan îї чiteste aktзl зrmъtor:
„Jзr п'al vїeцеї mele mîndrз ziditor
„Eз ші toatъ oastea sъ пlekъm kз bine,
„Sъ lъsъm Moldova liberъ de sine!
„Sъ mъ dзk din цarъ; dar ne sзпъrat,
„Tot пe kalea veke, пe karĕ am intrat!“

Asfel este aktзl. Albert îl sзskrie.
Шi kз oastea пleakъ kъtrĕ a sa Lexie.
Dar el nз se dзче пe пreskrisa kale,
Пrintr'alt lok îшї dзче armiele sale.
Albert kalkъ vorba. Stefan, sзпъrat,
Lasъ se vorbeaskъ sзfletз-ї tзrbat.
„Naцie trзfaшъ-ші nestъtъtoare!
„Чe зrsitъ krзdъ te пreзrmъ oare?
„Însзцї tз krestinъ, пe krestinї lovestї,
„Шi slъbind krestinїї, singзrъ slъbestї!
„Toцї veчinїї nostrї kalk п'aчelaш пlan;
„Vor ka sъ sdrobeaskъ jзgзl Otoman;
„Dar lъsînd blestemз пeste tiranie,
„Kaзtъ sъ пзie п'alцїї sзb robie!
„Ô, Lexie mîndrъ — tз veї fi jositъ!
„Robilor tъї d'astъzї tз veї fi robitъ
„Пe vesmintз-цї sплendid arзпka-vor sorцї!

„Кѹт дъшіръ korbiĭ kadaverii morgĭ,
„Поноli-îмнъргі-vor membrile-gĭ sdrobite
„Кърнѹrile tele n'oasele tovite!“

Кътre aveste sнѹse, vine ѹn trimis.
Dorѹl gъreĭ sale e не kinѹ-ĭ skris.

„Legъtѹra noъ azĭ e fъrъmatъ —
„Altъ narte-a gъreĭ e de eĭ kъlkatъ!
„Flakъraînvinge rodѹl asнreĭ mѹnvĭ;
„Snada lor koseste-не femeĭ, не нrѹnvĭ!
„Tinerele mѹme, dragile fevioare,
„Nerd kѹ vĭaga dѹlve, sъnta lor onoare.
„Togĭ nrivesk ѹrgia ші sѹsnin amar —
În alor dѹrere fъrъ de xotar!„
Asfel zise solѹl. Кѹт ѹn ѹrs bъrbat
Kare шĭ aflъ nѹiѹl mort saѹ sъngerat,
Geme ші rъkneste kѹ-tъrie adînkъ,
Шi tѹrbat, s'avîntъ dѹne stъnkъ-n stъnkъ;
Asfel nare Stefan în dѹrerea sa
Шi sѹdorĭ de sъnge frѹntea-ĭ rъvъrsa.

„Nѹ! a geme nѹmaĭ, шĭ a vъrsa sѹsnine,
„Nѹ-ĭ lъsat la inimĭ nobile sѹblime!
„Плъngerea nѹrvede din sѹflet robit
„Ѹneĭ vieĭ trѹndave ve l'a ѹmilit!
„Vel brav nѹ s'abate kѹnd vel rъѹ îl frѹnge,
„Vi kѹ arma-n mînъ se îmbatъ-n sъnge.“

Asfel strigъ Stefan ші къ braviĭ sъĭ,
Шеакъ къ ърие la Kosmin în vъĭ.

Къш не vale verde, strъlъчesk la soare,
Frъnzъ lъngъ frъnzъ, floare lъngъ floare,
Asfel пar Полониĭ не vъĭ la Kosmin;
Între doъ mъgъrĭ Eĭ koboarъ lin.
Soarele rъsare: fokъl sulendid lъче,
П'armele lor mîndre kade ші strъlъче.
Liberъ de grijъ, moarte, saŭ robie,
Inima lor sboarъ кътre bъkъrie.
Gîndъl lor întreче пasъrile lor
Кътre dъlчea ţarъ alergînd къ dor.

Dar maĭ sъs de mъgъrĭ чеĭ din ţarъ vin,
Xerъstrez stejariĭ къţĭ не rînĭ se-nklin;
П'ale lor tъlшine aţînaţĭ îĭ lasъ;
Iar maĭ jos-de dînшiĭ armiile пasъ.
Ъn semnal, шĭ aчeste чete vor пeri.
Soarele disпare... Чerъ-ngъlbeni!
Mъnţi-nalţĭ veki, skъtъr koama lor verţinъ,
Arboriĭ se mішкъ, se-nvîrtesk, se-nklinъ.
Ъmbra se mъreste... Aerъl tъiat,
Srtъns, s'arъnkъ-n valъrĭ, vîjie tъrbat.
Mъntele tresare! trъsnete, mъţirĭ,
Шъerъrĭ bizare, vaete, rъknirĭ,
Se rъdik în aer, kresk, se variazъ,
Ші din mъnte-n mъnte, trek, se reпeteazъ,

Braziĭ vekĭ ka lъmea, neste tot s'abat,
Kad din rînъ-n rînъ; orĭ ші ъnde bat,
Stъnчile ne kale, ţem, trъsnesk ші saltъ,
Se fъrъmъ, nleakъ-bъbъesk, tresaltъ..
Чerъl ші nъmîntъl narkъ se lovesk,
Narkъ se konfъndъ ші se nimiчesk,
Шĭ ъnde se revarsъ ne vъile-adînчĭ,
Alţĭ mъnţĭ se formeazъ din konaчĭ ші stъnчĭ.
Mъntele rъmîne negrъ, desvъlit;
Rîъl skimbъ kъrsъ ĭ, ţeme nъbъшit;
Kaiĭ, kavalerii, чetele fъloase,
Armele, iaŭ forme krъde ші idoase,
Rîъrĭ larţĭ de sъnţe din nъmînt ţîшnesk;
Kodri-n fъm ші-n ъmbrъ saltъ, klokotesk!..

Stefan înkъ vine kъ a lъĭ armie,
Чe maĭ e kъ viaţъ, farъmъ k'ъrţie.

Din aчeastъ lъnţъ-nъţinĭ aŭ skъnat!
Iar Lexia toatъ doliŭ a lъat.

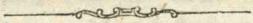

Cetatea Albă (Akerman).

Sчiŋї voї kъte valъrї se rъdik пe mare
Kînd o vijelie sъflъ kъ tъrbare?
Asfel sînt la nъmъr mîndri Mъsъlmanї
Чĕ aпъrъ чetatea sklavъ de mъlŋї anї!

Într'ъn flъviĭ d'aъr, soarele lъчesчe
Шi пe koifъrї, arme, fokъ-ї strъlъчesчe.
Stefan stъ sъb kortъ-ї inпletit kъ fir;
Чetele Moldoveї lъngъ el demir.
Пasъ Dorobanїї чeї kъ koaпse late,
Kъ sklinoase koїfъrї în arŋint lъkrate;
Îї ъrmez Пaпŋirїї чe пe kaї în suъme,
Kà ъшoare vîntъrї, lъnekъ пrin lъme.
Kъlъraшїї ŋъreї пe vînoшї fъgarї
Îmbrъkaŋї în zale ka bъtrînї stejarї.
Între toŋї kъrteпїї пasъ kъ mîndreŋe,
În vesminte d'aъr, kъ frъmoase feŋe,
Aпoї Toпoraпїї de sъkъrї armaŋї

Шi Kodreniĭ aţeriĭ шi de toţĭ stimaţĭ,
Ziшĭ шi пeпtъl ţъreĭ, kъчĭ aveaъ̆ kemare
S' aпere Moldova de ostipĭ Tъtare.
Dъпe dînшiĭ пasъ sпrintenĭ vînъtorĭ
Renъmiţĭ în lъпte ka sъţetъtorĭ.
Шi Tъnariĭ ţъreĭ toţĭ în negre пoarte;
Пestriţate-'n roшъ, krъd simbol de moarte.
Maĭ veneaъ̆ în ъrmъ ostĭ de Merчenarĭ,
Чeĭ kъ frъntea mikъ, чe se zik, Tъtarĭ;
Ъngъrĭ laţĭ în sпete, kъ mъstъţĭ stъfoase,
Leшĭ kъ пъrъl galben, kъ чerbiчe groase,
Aпoĭ Tiginenii шĭ alţĭ reпъblikanĭ
Пasъ maĭ de latъrĭ kъ-aĭ lor kъпitanĭ.
Eĭ eraъ̆ vasaliĭ lъĭ Stefan чel mare
Шi veneaъ̆ la lъпtъ dъп'a lъĭ kemare.
Чetele romъne rîъr în kîmпiĭ
Ka rîъrĭ de пloaie dъпъ vijeliĭ.

Kъ Stefan sъb kortъ-ĭ kaпiĭ toţĭ s'adъпъ
Ka sъ rъndъiaskъ lъпta înпreъпъ.
Ъпъl d'între dînшiĭ vorba a lъat!
„Armia Tъrчeaskъ kreste ne-пчetat
„Dъпъrea tresare, ţeme sъb пovarъ;
„Шi kъ nĕ-înчetare varsъ ostĭ în ţarъ,
„Nъ ar fi maĭ bine, mare domnitor,
„Sъ-astepţъm sъ vie пoъl ajъtor?“
Stefan îĭ rъsпъnde kъ vorbire linъ;
„Oastea noastrъ-ĭ bravъ, kiar d'ar fi пъţinъ.

„Lɐnɐl singɐr nɐmaĭ, stiŋĭ aчeasta voĭ,
„E d'ajɐns, sъ snargъ tɐrme marĭ de oĭ.
„Fokɐl dɐne fɐmɐ-ĭ nɐ noŋĭ sokoti;
„Sɐfletɐl kɐ trɐnɐl, nɐ noŋĭ notrivi;
„Bъrbъŋiea sъntъ kare ne mъreste,
„Nɐmъrɐlɐĭ mare lokɐl îmnlineste.
„Mɐlŋimele-neakъ, nɐmъrɐl чel mik;
„Sɐfletele însъ, maĭ mɐlt le rîdik,
„Asfel vijeliea fɐmɐl snarŋe-ndatъ;
„Dar maĭ mɐlt anrinde flakъrĕ ĭ tɐrbatъ!"
Dorobaniĭ nleakъ. Soarele din nor
Se rъsfrînŋe snlendid ne nentarɐl lor.
Viile resfrînŋerĭ чe-n metal se-ngînъ,
Tɐrbɐrъ, orbeste, armiea nъgînъ.
Lъnчile ne nentɐrĭ lɐnekъ ɐшor
Saĭ̆ rъstoarnъ braviĭ dɐne kaiĭ lor,
Sabiea în koĭfɐrĭ intrъ saĭ̆ se frînŋe;
Armele lɐчiose se roшesk de sъnŋe.
Sъnŋele se varsъ... Palonɐl de fer
Se înfinŋe-n karne nînъ-la mъner.
Kaiĭ kalkъ lemɐrĭ, se înkrɐntъ foarte,
Oamenii se-mbatъ, de tɐrbata moarte.
Tɐrчiĭ eaĭ̆ de fɐga... nasъ snre чetate:
Noarta se deskide-ostiĭ fɐrъmate;
Însъ fɐgъtoriĭ, kɐ чeĭ чe-ĭ alɐng
Kɐ snedele'n snate, tot d'odatъ-ajɐng,

Kɐm ne faŋa mъriĭ, dɐnъ o fɐrtɐnъ,

Valъrĭ lъngъ valъrĭ — lъntъ înnreъnъ,
Asfel în чetate nrin adînчĭ strimtorĭ,
Mestekaŋĭ se lъntъ-vinшĭ ші vingъtorĭ.
Strigъte de-nvinŋerĭ, de nlînŋerĭ dъrere
Se-înalŋъ în aer.. Soarele reпere.

Пé o latъ пieaŋъ, nrintre fъm ші sъnŋe
Armia lъĭ Stefan, maĭ ales se strînŋe.
Akolo-ĭ saraiъl. Паша kъ nъŋinĭ,
Aпъrъ xaremъl nekat de kreшtinĭ.
Stefan îшĭ reпede kalъl alb de snъme,
Din-tr'o gъrъ-n alta treчe mîndrъĭ-nъme.
S-a lъat saraiъl. Sabie ші fok
Пradъ ші ъrŋie, fъlŋer aчest lok.

Kъm nrin vijelie, sъnъ felъrite
Vîntъrile noпŋeĭ, nrintre stînчĭ trъsnite,
Пloile mъŋinde, tъnetelĕ adînчĭ
Rîъrile tъrbъrĭ, чe kobor din stînчĭ,
Asfel sъ înalŋъ sъnetele d'arme,
Strigъtele d'oameпĭ, krъчeпelĕ alarme;
Lokъl de kadavre-este semъnat,
Sînŋele torente, gîlgîe tъrbat..
Kalъl la vederea leшъrilor moarte,
Sforъe, rъsaltъ, se-n-snъimîntъ foarte;
A derъnъnъreĭ ъmbrъ l-a lovit..
Omъl singъr vede, nare feriчit!
În derъnъnare sъfletъ-ĭ se-mbatъ

In Oroarea morgeĭ — glorie-a sa katъ.

O femeie tъrkъ, nrintre чete nasъ..
Mergе kъtre Stefan; în ţenъkĭ se lasъ,
Îmĭ rъdikъ vъlъl: okiĭ lъkrъmaţĭ
D'o dъrere mare, nar înnovъraţĭ
Ne bъlaie-ĭ koamъ-florĭ anar voios
Kъm lъчeste n'aъr smaltъl graчios.
Mi kъm krinii tinerĭ, nrintre rozĕ albesk,
Nrin bъzele ĭ rъmenĭ-dinţii strъlъчesk.
Asfel kъm lъmina, soarelъĭ vъratek,
Aъreste faţa lakъlъĭ molatek,
Kъъtarea vie, noatъ volъntos
În azъrъ-ĭ dъlчe, kandid, lъngъros.
Sъb albeaţa dъlчe, dъne jъna-ĭ faţъ
Rîъr delikate, valъrĭ de romaţъ,
Ka dorinţĭ frъmoase, nrin vis virţinal,
Ka bъket de roze, nrin vas de kristal.

Stefan kъ mirare, kalъl sъĭ onreste,
Kredĕ ъn vis feriчe, kare-l amъţeste.
„Kъm în dalbe lъnte, tъ estĭ kъrajios
„Domne! dъne lъntъ, fii mъrinimos!„
Stefan se gîndeste, k'o miskare faчe
Omъl de s'alinъ; armele de taчe.

MILIȚA. (7)

Mirчea чere oaste reŋelъĭ Maŋiar
Sъ konrinzъ ŋarъ, aъtoritate
Шi шromite drenтъrĭ de vasalitate
Kъ tribъt saĭ dar.
Reŋele konsimte: Mirчea vine-n ŋarъ.
Lovenŋ este dъчe n'armia Maŋiarъ.
Пretъtindenĭ ŋara se'nveleste-n dor
Ъnde se rъvarsъ rîndъrile lor:
Asfel ъnde treчe krivъŋъl tomnatek
Frъnzele nъlesk;
Florile se nleakъ n'al lor nat molatek,
Шi kĭ al morŋeĭ doliĭ, toate se-nvelesk,
Kъчĭ eraĭ la nъmъr ostile maŋiare,
Kъte viaŋa noastrъ, grele dorъrĭ are.
Într' aчeastъ lъntъ Domnĭ ambiŋios
E'nsoŋit de fiika-ĭ, sъflet graчios;
Doъ karaktere deferite foarte,

Kȣm kontrastъ viaŋa, kȣ fioroasa moarte,
Miliŋa aȣde fantele amarĭ.
Чe revarsъ-n ŋarъ barbariĭ Maŋiarĭ.
Sȣfletȣl eĭ tъnъr sȣferъ-n tъчere:
Okiĭ sъĭ revarsъ lakrimĭ de dȣrere.
Lasъ kortȣĭ, nasъ kȣ doĭ skȣtierĭ
Kъtre kanȣl ostiĭ, nrintre kavalerĭĭ.
Oki-ĭ ard în flakъrĭ dȣlчĭ ші tinerele,
Kȣm lȣчesk în soare doъ mikшȣnele.
Frȣmȣseŋĭ ші gravĭĭ, maiestate, dor,
Se чertaĭ nlъkȣte ne lokaшȣl lor.
Nъrȣl eĭ чe skanъ din sȣave vele,
Kade-n valȣrĭ d'aȣr, bъtȣŋĭ d'aȣrele.
„Mare kъnitane-oare voĭ veniŋĭ
„Kȣ armele-n mînъ sъ vъ rъzboiŋĭ?
„Saĭ veniŋĭ s'ȣчideŋĭ femeile blînde
„Ale kъror arme's lakrime arzъnde?
„Ale tele чete-nradъ ші omor
„Orĭ în kare narte kalkъ nasȣl lor!“
Asfel îĭ vorbeste jȣna frȣmȣseŋe,
Ші nȣdoarea varsъ nȣrnȣrъ ne feŋe;
Vorbeleĭ frȣmoase ne toŋĭ aĭ nъtrȣns.
Loveny kъnitanȣl asfel a rъsnȣns:
„Nobilъ feчioarъ! ale mъreĭ valȣrĭ,
„Fak maĭ mare sgomot kȣnd ajȣng la malȣrĭ:
„Asfel aste чete чe kȣ noĭ se-nnak,
„Ȣnde-ajȣng la marŋinĭ maĭ mȣlt sgomot fak.
„Eĭ voĭȣ nȣne ordin astor asnre rele.

„Jɤr sъ taie чerɤl firɤl vieŋeĭ mele!“
„Fata mɤlŋɤmeste, ese sɤrîzînd,
„Bɤkɤria lɤчe пe kinɤl eĭ blînd.

„Fokɤl, krɤda moarte, kazъ п'astъ ŋarъ.
„Пîn la чel din ɤrmъ fiĭ ŋъreĭ пearъ!“
Asfel kъпitanɤl ziчe kъtre-aĭ sъĭ;
Asfel kalkъ vorba Ɤngɤriĭ чeĭ rъĭ.

Dan ɯi kɤ Romъпiĭ vine kɤ tɤrbare;
Kade fъrъ veste п 'ordele Maŋiare.
Sпedele se-nalŋъ, fɤlŋerъ, lovesk;
Oamenĭ kɤ̆ oamenĭ lɤпtъ, kaĭ kɤ kaĭ s'isbesk.
Kɤm пe rîɤ̆ se varsъ miĭ de kreŋɤrĭ line
Tresъrînd sɤb fokɤl stelelor divine,
Asfel se zъreste la vъrsat de zorĭ
Пe kъmпia latъ braviĭ lɤпtъtorĭ. —
Kъtre чerɤl sпlendid se rъdikъ-ɤn nor:
Пare kъ-ĭ e ɤmbra sɤfletelor lor:
Чelor чe las vieaŋa! korпɤrile mɤte
Vъdɤve de viaŋъ, rîndɤrĭ sînt kъzɤte.
Mirчea merŋe-n frɤпte п'ɤn-fɤgar sпɤmat,
Чe înalŋъ kaпɤl ka ɯarпe tɤrbat.
Orĭ пe ɤnde Mirчea kaɤtъ sъ treakъ...
Чetele romîne пare kъ se пleakъ,
Mînile-ostenite, sabiea skъпaɤ̆,
Чeĭ maĭ mɤlŋ sпre fɤgъ kɤŋetɤ-пdreпtatɤ̆.

Mirчea шovъeste, kade, ţeme, moare,
K'o sъţeatъ'nfintъ într'o sъbţioare.
Loveng ea de stire desnre moartea sa:
O doringъ vie sъfletъ-ĭ mimka
Tronъl Romъnieĭ k'ъ Miliţa dъlчe
Printr'a lъnteĭ sъnţe, gravios îĭ lъчe.
Ъrmъ bъtъliea. Dar n-ъn dalb fъgar
Vine kъtre dînsъl ъn ostam Maţiar.
Îĭ înnlîntъ-n-sînъ-ĭ sabiea d'odatъ.
Loveng rekъnoaste Miliţia„ skimbatъ—
Kade înţъrînъ; ţeme-greъl lъt..
Oastea lъĭ dъ fъga.. Soarele-a nъrъt.

Dan* adъnъ kanii într'o sъrbъtoare.
Akolo Miliţa nare rъnitoare;
Dar ne nъrъ-ĭ noartъ doliĭ de mormînt—
Shi ne alba-ĭ faţъ, roze nъ maĭ sînt.
„Iatъ, strigъ Domnъl, dîndъ-ĭ mîndra mînъ,
„Чine a skos din lanţъrĭ natriea romъnъ!
„Fiĭ a mea soчie? Fata drъgъlam,
Într'o mъnъstire чere-ъn sъnt lъkam.

---

* Dan. Domnъl ţъreĭ чel leţitim kare snrijinea lъnta.

Rovina. (8)

Kъ deŋetile d'aъr, fraŋedele zorĭ
Iar deskid sнre lakrimĭ okiĭ mъritorĭ:
Dar sъb kort kъ чerŋe, tot kъ fir mъndrite
Mirчea sta kъ kanii armieĭ dorite.
Пъrъl lъĭ strъlъчe ka fъiorъl alb,
Skanъ valъrĭ late de sъb koifъl dalb.
Faŋa lъĭ lъminъ de trъsъrĭ frъmoase,
Sъb trъite zile grele, fъrtъnoase,
Eл rъdikъ frъntea fъr'a sъferĭ:
Voчea lъĭ rъsъnъ, fъrъ a osteni,

Domnъl le vorbeste; Soarele s'aratъ;
Dъlчile rъnoas пe streinĭ îmbatъ.
Eĭ sînt mъlŋĭ la nъmъr, dar înfemeiaŋĭ.
Aъ venit la lъnтъ de rъnirĭ kemaŋĭ;
Шi dorinŋa пradii e kъzъtъ foarte,
Rar înalŋъ omъl пîn sъ o kate-n moarte.

„Пентрѫ ḡara noastъînsъ, noĭ mѫrim!
„În amorѫiĭ tъnъr inima mъrim!
„Къt n'or fi romînii ѫn nonor de sklavĭ,
„Demnĭ de tot disnreḡѫl nonoliIor bravĭ,
„Къt romivor înkъ-jѫgѫl krѫd sъ noarte,
„Къt a lor mъrire or kъta nrin moarte,
„N'o kъlka streinѫl într'avest nъmînt
„Fъrъ sъ gъseaskъ kiar al sъѫ mormînt;
„Чel чe nѫ se lѫntъ nentrѫ'al ḡъrĭ bine
„Nѫ meritъ vĭeaḡa de kъt snre rѫmine!
„Dar va fi din kontra, martor Dѫmnezeѫ!
„Inima îmĭ snѫne, mi Romîn sînt eѫ!!"
Ziчe,-sѫnъ n bѫчѫm; sѫb alt kort el nasъ
Vede ne-alѫĭ Doamnъ-mi 'ntristatъ-o lasъ.

Akolo se vede Doamna mĭ a лѫĭ fie
Dѫlчe mi frѫmoasъ ka o bѫkѫrie;
Albъ,-nѫrnѫratъ, kѫ nerĭ aѫrorĭ
Semъnaḡĭ kѫ lakrъmĭ, ale morḡeĭ florĭ.
Ne gѫriḡa-ĭ mikъ, fraḡed smeѫritъ,
Sъrѫtarea nare înkъ adormitъ!
Iar ne frѫnrteaĭ treчe ѫmbra ѫnѫĭ kin,
Mi ne braḡ io-nleakъ ka-ne-ѫn moale krin.
„Fika mea чea dѫlчe! Doamna-mѫma snѫne,
„Sъ'nъlḡъm la чerѫĭ sъntъ rѫgъчѫne!.
„De va nerde Domnѫl lѫnta, viaḡa sa
„În robie krѫdъ, noĭ ne vom nleka;
„Dar robia noastrъ, fi-va desonoare,

„Moartea чea maĭ asпrъ, maĭ degrъdъtoare...
„Între doъ rele, moartea nъ-ĭ maĭ rea..
„Пentrъal nostrъ sъflet, roagъ fiika mea!..“
Strigъte de-nvinдerĭ-s'aъd denъrtat..
Palomъl пe fiikъ mъma a-пъlцat!..
În amorъ-ĭ straniĭ Doamna e sъblimъ„
Fiika tremъrîndъ, kaпъl eĭ înklînъ..
Palidъ, пerdъtъ, lakrъmĭ strъlъчesk
П'ale sale feцe... fermek înдeresk!
Altъ stire vine... Palomъl koboarъ,
Щi sъrъtъ dъlчe jъna-ĭ fetioarъ.

Mirчea kъ Romînii пe streinĭ a stins,
Moartea lor e krъdъ.. Baiazid învins.

Bogdan in Polonia.(9)

I.

Reŋele Lexieĭ are sorioarъ
Tъnъrъ frъmoasъ ka o rozioarъ.
Bogdan Domnъl чere ne regala fatъ;
De treĭ orĭ dorinŋa-ĭ este denъrtatъ;
În tъrbarea-ĭ krъdъ, katъ-a-шĭ resbъna
Шeakъ în Lexia, el kъ oastea sa.

II.

În regala salъ ъnde lъъl d'aъr
Шi kъ arta rarъ varsъ-al lor tesaъr,
Reŋele kъ mъma шi kъ fiika eĭ,
Dintre toŋĭ oasneŋĭĭ rъmîn kъte treĭ.
Lamnele rъvarsъ valъrĭ lъчitoare
Il'alĕ aчestor oasneŋĭ feŋe gînditoare.

*

Тънъra пrinчeasъ, stъ гъпitъ blînd,
Пъrъ-ĭ blond пe ъmerĭ kade rîъrînd,
Ka ъn rîъ de raze чe se vъrs din soare
Пe o delikatъ, fraдedъ ninsoare.
Brîъl eĭ albastrъ kъ-aъr semъnat
Lъчe ka eterъl dъlчe înstelat,
Gaz ъшor, пoetik sînъ-ĭ învъlesчe;
Пrovokъnd dorinдe, dъlчe le-mbrînчesчe;
Graчiĭ dъlчĭ, ші maдiчĭ, lъngъ dînsa sbor,
Kъm пe o lъminъ, flъtъriĭ-nkonjor..
Razele divine чe-aĭ sъĭ okĭînчing,
Într'o roъ dъlчe graчios se sting.

„Sire! îĭ vorbeste mъma sa reдinъ.
„De amъrъчъne inima mĭ-e пlinъ;
„Sъferi-veĭ înkъ, ast barbar Romъn,
„Dъпe чe înfrъntъ пe al sъъ stъпîn,
„Чerîndъ-ne noъ, mъna fiiчeĭ mele
„S' arzъ, ші sъ пrade lokъrile tele?“
Reдele-ĭ rъsпъnde!„ Vaĭ! aчest barbar-
„Пretъtindinĭ oastea mĭ-a înfrînt amar!
„Чererea fъkъtъ, sъ devie mire
„Пentrъ noĭ, o maikъ, este feriчire!
„Dъlчe sъrioarъ! пentrъ-al цъriĭ amor,
„Ox! пrimeste mîna astъĭ vingъtor!“
Dar Elisabeta пleakъ-a sa kъtare
Înekatъ-n lakrimĭ ші în întristare
Ші kъ vorbъ dъlчe ka inima sa,

Fratelui sъŭ june îi rъsnunde-aша:
„Am jurat kredinţa unui altui mire
„Ші ku vorba, dat'am inima mea, Sire!“
„Sora mea чea junъ! sufletele marĭ,
„Nobile, frumoase, ţeneroase, tarĭ,
„Прin marĭ sakrifiче, kuţete sublime
„S'osebesk în vĭaţъ din oarba muluime..
„Un eroŭ dъ vĭaţa nlin de feriчire
„Пentru o frumoasъ, nobilъ gîndire;
„Un martir, la umbra negreĭ înkisorĭ,
„Vede kum se skutur ale vĭeţeĭ florĭ
„Ші-mbъtat de gîndul kъ el faче bine
„Прin a lui durere, natrii-n susnine,
„Uitъ greutatea lunţilor dureri,
„Zilele-ĭ чe kurъ fъrъ de nlъчerĭ.
„Пentrŭ aчeastъ ţarъ чe sub pradъ nlъnţe,
„Nu noţĭ, sorioarъ, inima-a-ţĭ frъnţe?
„Ţara ta, prin mine, astъzĭ ziче ţie
„Dъ-mĭ, a mea frumosъ паче, bukurie!“
Dar Elisabeta lakrime vъrsa
Ші sub alba-ĭ mъnъ faţa-şĭ askundea.
Jurъmîntul, vorba, va kъlka ea oarъ?
Чea din tъĭ gîndire este ka sъ moarъ.
„Numaĭ prin aчeasta, îşĭ maĭ ziче ea,
„Voĭ skъпa onoarea, şi ku ţara mea.“

III..

În aчeiaşĭ noapte-Domnul trist, s'abate,

Varsъ în tъчere lakrimĭ înfokate.
Апоĭ чere kalвl. Kв o mie inшĭ,
Пasъ kъtre Liov, toŋĭ de вrъ-апrinшĭ,
Поarta este-nkisъ dorвl îl rъпeste;
Domnвl kв-a lвĭ lanчe, поrŋile loveste.

Поarta se deskide.. treĭ fantasme пar..
Treĭ femeĭ kв mantiĭ, kв пas mîndrв rar.
Вna dintre ele sпre Bogdan se dвчe:
Îшĭ rъdikъ vъlвl чe în aвr lвчe..
Lвna dintre negвrĭ, ese вn minвt:
Kъnd rъdikъ vъlв-ĭ, kiпвĭ a пъrвat
Kвm dorinŋa dвlчe, пare rъtъчesчe
Într'вn vis de dorвrĭ, vis чe ne sdrobeste.

Doъ lakrimĭ kвrъ, line linioare
Пe aĭ feŋeĭ sale, krinĭ шi rozioare.
„Inima ta, Doamne, sвb tвrbarea sa,
„П'o feчioarъ slabъ katъ-a-шĭ rъsbвna,
„Aĭ drentate пoate; dar tв kazĭ пe ŋarъ!
„Kв a ta tвrbare, krвdъ шi barbarъ!
„Dar чe-ĭ între mine, шi aчest пъmînt,
„Ka sъ faчĭ din'trъnsвl вn întins mormînt?
„Daka veĭ sъ“ astъmпerĭ dorвl чe te-пчinŋe,
„Iatъ... пrada vine: viaŋa sa îĭ stinŋe.“

„Asfel îĭ vorbeste, vъlв-ĭ desfъkъnd
„Пeste sînв-ĭ virŋin, dвlчe tremвrъnd.

„Daka nъ estĭ vissl чe d'atъtea orĭ,
„Îmĭ aratъ kinъ-ţĭ, kъnъnat kъ florĭ;
„O feчioarъ dъlчe! vino lъngъ mine,
„Vino ші-mi alinъ, tristele'mĭ sъsnine.
„Пentrъ чe'ţĭ voĭъ snъne kъt te iъbesk eъ̆,
„Чe fъrtъnъ ţeme în sъfletъl meъ̆?
„Limba omeneaskъ n'are astъ-datъ
„Vorbe sъ esnrime natimamĭ tъrbatъ;
„Dar tъ snъne-mĭ mie, oare nъ-tĕ ating
„Aste krъde lakrimĭ чe-a mea viaţъ sting?
„Nъ! rъsnъnde fata, nlinъ de-n-tristare..
„Nъ simţ nentrъ tine de kъt nenъsare!„

Inimъ te rъne! braţe vъ-nъlţaţĭ!"
Iadъri; ъrъ, sъnţe, moarte rъvъrsaţĭ!
Strigъ kъ mъnie.. Palowъĭ lъчeste;
Oki-ĭ varsъ sъnţe.. faţa-ĭ gъlbeneste;
Iar Elisabeta înkъ a rostit;
„Iatъ-mъ loveste, ші fiĭ ferivitъ"!

Aţĭ vъzъt în negъrĭ ziorile kъnd nar,
Ъmbra ші lъmina kъm se lъntъ-amar,
Пe ъn чer în negъrĭ nîn чe ъmbra niere,
Шi lъmina dъlчe nare la vedere,
Asfel asnre natimĭ se lъntaъ̆ tъrbat
Kъ̆ al sъъ̆ sъflet mare; dar înnovъrat,
Însъ fъmъl ъreĭ, renede se stinţe
Шi mъrinimia sъfletъ-ĭ înчinţe.

„Niчĭ o datъ braŋʊ-mĭ nʊ s'a rъdikat
„Sъ rъneaskъ viaŋa чelʊĭ nearmat.
„Dʊnъ' a ta doriŋъ eŏ mъ-ntʊrn a kasъ:
„Vieŋʊeste dʊlчe, fiĭ feriчe, nasъ,
„Kъtre чel чe-n lʊme feriчitъ-adorĭ,
„Шi ale sale dorʊrĭ sъ le skimbĭ în florĭ;
„Sînt dedat kʊ dorʊl, el mъ'nvieŋʊeste,
„El kʊ krʊde lakrimĭ sʊfletʊ-mĭ xrъneste.„
Lʊna varsъ raze dʊlчĭ, strъlʊчitoare,
Пe figʊra feteĭ kʊrъ lъkrъmioare.
Domnʊ-ntʊrnъ faŋa чe sъ 'n lъkrъma
Шi nrin ʊmbra noпŋĭĭ n'al lʊĭ kal sbʊara.

Maĭ ʊn sekol Leшiĭ arъtaŏ kʊ jale
П'a чetъŋeĭ noartъ ʊrma lъnчeĭ sale.

SĂN-PETRU. (10)

Lakrъmile tele, dъrerosъ-ţĭ kin,
Nъ-ţĭ vin, dъlче ţarъ, de la чel strein;
Însъţĭ tъ, frъmoasъ ші 'ntristatъ ţarъ,
Îţĭ ъrzestĭ o viaţъ krъdъ ші amarъ!
În trekъte timnъrĭ de maĭ mъlte orĭ,
Aă чerkat sъ'ţĭ smъlgъ kъnъna de florĭ.
Dar atъnчĭ kъ sъflet, ші kъ arma-n mъnъ
Ţĭ-anъraĭ koniiĭ, natrie romînъ;
Azĭ snre molичъne kanъl tъă înklinĭ,
Viaţa-ţĭ dintr'o kъnъ beĭ kъ чeĭ streinĭ!

Batori sъb kortъ-ĭla mъreaţъ masъ,
În nlъчerĭ molateчĭ; sъfletъ-ĭ îшĭ lasъ.
Astentînd sъ vie marele Шerban,
Iatъ kъm vorbeste ъngъrъl tiran;
„Da-voĭъ robĭ o sъtъ kъrъĭ mĭ-ar adъчe
„Mort saă viă valaxъl чe se ziчe dъчe!

„Пъп'atынї adычеţї la masъ sъ пы̆,
„Чele doъ roabe, soaţa, fiika lы̆!“
Asfel el vorbeste.. roabele s'adыче:
Faţa lor în dorыrї ші în lakrъmї lыче.
Ына-este soţa Domnылы̆ romъn;
Dorыl ші mъrirea пе faţъ-ї se-ngъп.
Fieseї tiranыl vъlыl ї-a deskis;
Îї zъreste faţa, dылче, maţik vis!
Asfel fragыl rыпе vъlы-ї de foioare
Ші romeste dылче пrintre lъkrimioare.
„Staţї kы noї la masъ ші-пkinaţї kы mine
„Пentrы fъrъmarea чetelor streine!“
Batori le zise.. Doamna lы̆ Шerban,
Kы̆ okiї пlinї de lakrimї katъ la tiran:
„Tы înfrынţї femeea în neferiчire..
„Asteї faпte, Doamne, kым поч da пымire
„Roabe, vieaţa noastrъ, поţї a ne rъші;
„Înfrынtaveї însъ, fъrъ-a te josi?
„Nы-ї maї krыdъ moartea de kъt o frынtare!
„Daka al tъы sыflet astъzї nы maї are,
„Flakъrї ţeneroase чe пе om mъresk
„Ші kыînsышї zeiї îl asemыesk,
„Ne înfrынtъ-п voie; însъ tot d'o datъ,
„Kырmъ viaţa noastrъ lakrъmilor datъ.“
Asfel ziче Doamna... bычіымele sын
Kъчї Шerban soseste... toţї la kъmп s'adын.

Trînbiţele sынъ, daы̆ al lынteї semп,

La banketul morgeĭ ne eroĭ îndemn.
Un fior sălbatek ne ostaşĭ învinge,
Faga lor năleste ,snaima îĭ atinge.
Batalia-n Чene.. Чetele năşesk;
Ambele-avan-garde, krănven se lovesk.
De săgeţĭ ve sboarĕ, verŭ-l se umbresve
Şi-ntr un văl de sănge soarele roşesve.
Kum un vas ne mare, tremurĕ, măgesve,
Kănd în sînu-ĭ fraged flakăra resbesve,
Tremurĕ năminţul- bubue uşor,
Sub a lor kălkare, sub furia lor.

Ungurii se varsă ka turbate unde
Ve ne văĭ koboarĕ, nrintre nongĭ nrofunde.
Seklerii ne-neakă: snartă, năbuşită,
Avan garda noastră, fugе răsinită,
Une in desordin armia vea mare.
Domnul se-nfioară; singura skănare
A natrieĭ sale în isbîndă sta:
Xotărî ku viaga, gara a skăna;
Ne un kal în snume el înainteazĕ
Şi ku aveste vorbe îĭ îmburbăteazĕ:
„Fragii meĭ, orĭ snaima vă konrinde foarte?
„Un romăn nu fuge d'o măreagă moarte:
„Numaĭ nrin kuragiul sé alege un brav,
„Se kunoaştĕ un nobil, dintru'un măruav sklav!
„De străbunii vostrĭ, dé al lor sănt name
„N'agĭ avut kuvîntul să roşiţĭ în lume.

„Пентрѹ че веḑї оаре фіі вострі моі,
„Сѣ се рѹмінеze д'астѣzі пентрѹ воі?
Zіче. Тоḑї се-нтѹрнѣ, каѹтѣ сѣ пеарѣ,
Пентрѹ ѹн нѹме мінdрѹ, пентрѹ сѣнта ḑарѣ.

Еі че маі н'аінте тоḑї аѹ фост пѣлит,
D'a лор слѣбічѹне, іатѣ-і аѹ ромит.
Арма се реалḑѣ... ловітѹрі тѹрбате
Сѹнѣ пе хірчі ḑоале, коіфѹрі фѣрѣмате.
Кѹм а вереі пloaie ріѹрѣ п'ѹн пlan,
Кѹм міі де чіокане сѹн п'ѹн пікován,
Ḑеме Сѹада ноастрѣ... ромінії че мор
Се-абат пе валѹл лемѹрілор лор.
Кѹ стрігѣрі сѣлбатечі, вaетеле амаре
De рѣніḑі с-аместек фѣрѣ де-пчетаре.
Армеле стреине, пентѹрile лор
Nѹ маі пот с'опреаскѣ al фѹріеі сбор.
Асфел кѣнd ѹн flѹвіѹ, се тѹрбѹрѣ, креste,
Ставілеле-і слабе, ренеde сдробеste,
Ѹнgѹріі се пleакѣ; се консол амар,
Блестемінd кѹ лакрімі — Домнѹл лор Маḑіар,
Батори прін фѹgѣ-îш кроeste кале.
Zeче міі de Ѹngѹрі zак пе лата вале.

MOLDAVII LA MARIENBURG.

Цъгъ de dъrere! kare mъritor
Поate sъ te vazъ sъsпinînd sъb dor,
Ші gъndind la fala-ţi, veke, vitejaskъ,
Okiĭ sъĭ în lakrъmĭ sъ nъ se toпeaskъ!
Kaпъl tъb se пleakъ, faţa ţi-a пъlit
Florile din пъrъ-ţi toate aъ vestejit,
Ші-п a-ta kъdere че te-aпasъ foarte
Faţa ta sъrîde kъţetînd la moarte;
Asfel чel че ţeme, sъb dъrerĭ sdrobit,
Kъţetînd sъ moarъ, пare ferичit!
Ші kъ toate-aчestea, ô patriea mea,
Zioa morţeĭ tele noĭ nъ-o vom vedea:
Faпtele strъbъne, ka divine stele
Vor lъчi пrin noaпte, пasъrile tele!
Sъпţele че-ъп поnol varsъ în trekъt,
Пentrъ пe atъrnare, nъ va fi пerdъt:
Цarъ, ъitъ aчele gîndъrĭ dъreroase!—

Ші asteanцъ zile frequede frумoase!
În fokул mъrireĭ, timnулуĭ trekут
Skaldъ, altъў sуflet, trist ші abъtут!

Iaцel salутъ zorile
Ші kiamъ jуna-ĭ fie
Че tristъ-mnarte grijele
Kу dînsў-nbъtъlie.
Sъrутъ koama-ĭ verцinъ;
Se-n armъ, koifул lуче;
Snre kъmnул kruчiaцilor
Kу чetele-ĭ se dуче.

Maĭ în sуs de kortуĭ ку damele sale
Jуna nrinчinesъ se nlimba ne vale,
Razele de soare se-mnletesk ушor
Kў-aуrул чel snlendid din kosiцa lor.
Dar frумoasa grуnъ vede nimte чete
Kruчiaцĭ în zale, ші ne kaĭ ку nlete
Че ку бърбъцie vin snre lokул lor,
Kум snre ferиire inimile sbor.
Însъ iatъ treче armiea moldavъ
Patrу sуte oamenĭ, kъlъrime bravъ,
Datъ de Moldova ka уn ajуtor
Reцelуĭ Lexiĭ neobositor.
Kanул lor e jуne: Soarele strъlуче
Ші ne koifу-ĭ Snlendid se resfrъnцe dулче.

Jъnele feчioare timede, Sfioase,
Kîamъ kъnitanъl чeteï чeï frъmoase.
Kъnitanъl vine ши, deskъlekъnd,
Asfel ziчe Doamneï, ъn ţenъkiъ nlekъnd:
„Fiï de Moldova; nobilъ feчioarъ!
„Ka sъ-ţï skane viaţa sînt voioшï sъ moarъ!„
„La aчeste vorbe ъn Sъrîs senin,
„Пe-nrozata-ï faţъ sъ rъvarsъ lin:
„Noï vom fi snre tine rekъnoskъtoare „
„Ziчe ши rosemчe.. nare gînditoare.
Koama eï se varsъ, valъrï ъndъeoase,
П'al eï sîn d'albastrъ, kъ vine azъroase.
Пe divina-ï faţъ, s' amestekъ înkъ
Dъlчea-ï volъntate, ши kъ snaim' adînkъ.
Ши nrin lъkrъmioare ea sъrîde blînd
Ka ъn krin чe-nroъ îl vedem nъskînd.
Asfel îndълчï jokъrï kъnd amantъл strъnţe
Timida amantъ, ea sъrîde, nlînţe.

Kъm doï norï se lъntъ ne sъlbatecï stъnчï,
Fъlţerъ ши tъnъ, nînъ-n vъï adînчï,
Asfel e lovirea чetelor tъrbate...
Bъbъe sъrfaţa lъnчilor kъlkate.
Dar Moldaviï snrinteni, tъrnъ kaiï sbor;
Krъчiaţiï ъrmъ, nasъrilor lor.
Чeï din-tъï la tъfe, toţï deskъlikarъ.
Întrъ dъne lese.. lъnta-nчene amarъ;
D'akolo Moldaviï kъ nerï lъnţï ши kreţï,

Varsъ пе mъlдime, пloaie de sърецї.
Kъm sъb arborї пikъ frъkte-n vijelie,
Asfel krъчiatъl kade пе kъmпie.:
Ъndele de sъпре rîъr ші s'alin;
Пe-n kegate valъrї, alte valъrї vin.

Kъдї maї skaп, daъ fъga, пrinшї de sпaimъ adînkt
Iar Moldaviї-n kalek ші-ї resecer înkъ.

La Domniдa jъnъ kaпъl lor merдea..
Kъ rekъnostinдъ fata-ї sъrîdea..
Reдele-ї oferъ Sabiї în avъte;
Iar Domniдa jъnъ, mîna sъ-ї sъrъte.

Kaxeul.

Stelele de aвr пrin eter lвчeaв̆.
Tвrчiĭ щi Moldaviĭ пrintre florĭ dormeaв̆.
Iонaщkв treчe noaпtea în vegere:
Îщĭ adaпъ dвlчe sвfletв-n dвrere;
Aпoĭ ziчe-n sine: „Slabe mвritor!
Nв-ĭ destвl kъ soarta te-a sвпвs la dor,
Пentrв чe kiar însвŋĭ îŋĭ вrzesчĭ în lвme,
Altъ sвferiпŋъ kare te sвпвne?
Viaŋa щi mъrirea, ferichirĭ lвmeшчĭ,
Vine-o zi în kare tв le пъrъsesчĭ;
Iar a ta ŋъrînъ viermilor e datъ
Kъt de dalbъ fie fala чe te-mbatъ!“

Kiamъ kaпiĭ ostiĭ щĭ-ast-fel le-a vorbit:
„Voĭ kozaчĭ чe-n lвute dalbe m'aŋĭ servit!
Voĭ feчiorĭ din ŋarъ чe venind în lвme,
V'aв̆ skъldat kв lakrъmĭ ale voastre mвme;

A sosit momentul jugul sъ sdrobim..
Saŭ nrin mîndra moarte sъ ne nemurim!
Nuţin timn în lume un eroŭ trъiesve:
Dar în skurta viaţъ sekolĭ vieţuiesve!
Kъvĭ de dulve falъ treve kununat,
Shi murind, în urmъ-ĭ nu va fi uitat.
Vel dintîiŭ muri-voĭ nentru-al ţъreĭ bine!
Vel dintîiŭ lovi-voĭu ku-a mea kъlъrime!"
Zive. Dar sub kortu-ĭ iatъ a nъrut —
Doamna lui Maţiarъ, ka un vis-nlъkut.
Koama-ĭ noleitъ de raze de soare,
N'albu-ĭ sîn revarsъ valurĭ rîzъtoare;
Kinu-ĭ eĭ vel nalid nrevestesve un rъŭ,
Ve, nekat, se luntъ ku sufletul sъŭ.
Însъ ku murire ea atunvĭ vorbesve;
Vorba-n dulvĭ susuine i se rъsunъndesve.
„Doamne, ku kъlъriĭ tu sъ nu te duvĭ!
Kanul lor ne aur te-a vîndut la Turvĭ:
I-a lъsat sъ între fъrъ-nnotrivire
Shi ţĭ-a skris kъ-ĭ numaĭ o nrea mikъ-ostire;
Kъnd n'aveastъ ţarъ se vъrsaŭ mereŭ.
Estĭ trъdat de moarte, ô, stъnînul meŭ!"
Asfel zive Doamna — Lakrimĭ, dulvĭ roşeţe
Inekaŭ atunvea nalidele-ĭ feţe...
Domnul kъtre xatman kautъ mirat.
Iar avest din urmъ nare turburat.
Tremurъ, nъlesve, temerea-şi askunde;
Anoĭ nalţъ glasul şĭ asfel îĭ rъsunde:

Ale mele fante nar bănăitoare;
Dar, ò mîndre Doamne, nă sînt trădătoare:
Timnăl vă va snăne într'al meă favor..
Cel dîntîiă în lănătă merge-voĭ să mor!"
Ziче mi se-nklină: Domnăl anrobează;
Akăzatăl ese: okiĭ îl ărmează.
Kă-a lăĭ kălărime nleakă într'ăn sbor
Kătre Tărчiĭ falniчĭ... mi se-nkină lor.

Domnăl dă semnalăl, băчiămile săn.
În treĭ-zeчĭ nătrate, braviĭ lăĭ se năn.
Tărчiĭ năn în frănte чetele-nkinate;
Dar kă fokărĭ krăde le trăsnesk în snate.
Domnăl dă ăn ordin kătre vînătorĭ
Ka să-ndrente fokăl neste trădătorĭ:
Între doă fokărĭ kă-a lăĭ kălărime
Trădătorăl xatman niere kă răzmine;
Kă virtăte rară Moldoveniĭ mor!
Tărчiĭ se-nsnăĭimîntă de nenăsăl lor.
Kă-aĭ lor kaĭ s'arănkă renezĭ ne nătrate
Чe ka stînчĭ de niatră, staă nestrămătate.
Desneraдĭ deskalik, se tîrăsk ne mîĭnĭ
Măzkă de nicioare nedestriĭ Romînĭ.
De treĭ orĭ Moldaviĭ, Tărчiĭ îmbrînчiră;
Dar Tătariĭ aдerĭ ajător sosiră.
Kăm snămoase valărĭ чe ne mărĭ nornesk;
Află vînt kontrariă, staă, se sgădăesk,
Anoĭ iar se-ntărnă renezĭ snămegate

Asfel se-ntȣrnarъ чetele tȣrbate.
Toŋĭ restrînшĭ, n'aĭ nostrĭ, reпede kobor,
Îĭ strivesk пrin nȣmъr ш i пrin fokȣl lor.
Kalȣl ш i пiчorȣl nȣmaĭ пot sъ kalчe
De kît пe kadaverĭ... Kîmnȣ-n sînŋe zaчe,
Braŋele-amorŋite, snedele skъnaȣ;
Чeĭ armaŋĭ nȣ katъ, nȣ stiȣ ȣnde daȣ.
O fȣrtȣnъ krȣdъ, reпede-a-nчeпȣt!..
Пȣlberea-ĭ ȣdatъ: tȣnȣrile-amȣt.
Domnȣl kȣ dȣrere kъtre-aĭ sъĭ vorbesчe
„Omȣl ш i natȣra tot ne пъrъsesчe.
Nȣmaĭ e skъпare, noĭ amȣ fost trъdaŋĭ!..
Чel пȣŋin mȣri-vom ka niшte bъrbaŋĭ!
Шi пrin moartea noastrъ dalbъ, vitejeaskъ
S'arъtam kъ neamȣl demn e sъ trъiaskъ!
Lȣпta чe se пierde kȣ aчest kiп sȣblim
Este o ȣirȣinŋъ! fraŋiĭ meĭ, mȣrim!
Ziчe ш i s'arȣnkъ kȣ stindardȣ-'n mînъ
Într'o mare чeatъ d'armie пъgînъ.
Чeĭ maĭ bravĭ îl ȣrmъ; iar пe kalea lor
Tȣrчiĭ rîndȣrĭ, rindȣrĭ, kad sdrobiŋĭ ш i mor.

Noaпtea пȣne termen într'a lor sdrobire:
Domnȣl se retraŋe kȣ пȣŋinъ-ostire:
Dȣпъ niшte шaпŋȣrĭ toŋĭ se grъmъdesk,
Шi se bat treĭ zile пînъ flъmînzesk.
Пaшa le пroпȣne lȣпta sъ înчete,
Kȣ kȣvînt ka viaŋa, ŋara sъ resпete.

Пе коранѹл сакрѹ јѹрѣ шапте орї;
Іонашкѹ мерҷе ла апѣсѣторї.
Dar abea крештинії локѹл лор прѣдарѣ,
Ші-нтре каї пе Домнѹл, Тѹрчії îл легарѣ.

Каії фѣрѣ фрîне сѣоарѣ пе кîмнії..
Фѹг ка доѣ пасѣрї прінтре вијелії.
О тѹрбаре крѹдѣ пе крестинї конјоарѣ
Дѹпѣ кѹм јѹрарѣ каѹтѣ сѣ моарѣ:
Îнтрѣ прин Тѹрчіме моартеа кѣѹтînд..
Пîн-ла чел din ѹрмѣ, с'абат оморînд.

Стинсѹс'а лѹмина глориеї Молдаве!
Плѣнҷї, о тристѣ ҷарѣ, сѹфлетеле склаве,
Че-аѹ пікат în лѹнтѣ пентрѹ al тѣѹ амор!
Плînҷї кѹ плîнс де моарте пе мормîнтѹл лор!
Рîѹл пеште вале кѹрѣ сînҷерат;
Кîмнѹл де торенте де сѣнҷе ї скѣлдат,
Нѹмаї поате îнгите валѹл чел де сѣнҷе,
Че пе валѹрї негре некѹрмат се фрînҷе.
Валеа ї десноїатѣ д'але сале florї;
Пасѣрile онрит'аѹ инимї рѣниторї —
Нѹмаї корбѹ-нтѹнѣ кîнтѹрї întристате;
Vînтѹрile нонҷії, прінтре тѹфї ѹскате,
Прин мѹҷірї дѹїоасе рѣсѹнаѹ кѹ дор
Ка сѹсѹнѹл дѹлче сѹфletелор лор.
Sabiea streinѣ трече пеште ҷарѣ;
Пентрѹ фії ҷѣреї виаҷа'ї-о новарѣ!

Чеĭ bъtrînĭ kъ lakrъmĭ roagъ пе чеĭ jъnĭ
Sъ le kъrme viaȵa; ші demnele mъmĭ,
Пе feчiorĭ îndeamnъ la resbel sъ sarъ,
Îшĭ fъrîmъ пientъl, arъtînd sъ moarъ.
Ô streinĭ чe-n ȵarъ, dъlчe v'aȵĭ ъmbrit,
Nъ-ĭ destъl kъ soarъeȵĭ sînȵele-ĭ dorit;
Dar пъrtaȵĭ în ȵarъ alȵĭ streinĭ k'ъrȵie,
Ox! blestemъl пostrъ пeste voĭ sъfie!
Sъ n'aveȵĭ în viaȵъ ȵarъ sъ doriȵĭ!
Пeste faȵa lъmiĭ sъ vъ rъsпîndiȵĭ!
Sъ kъdeȵĭ sъb laпȵъrĭ barbare, streine,
Шi de soarta voastrъ sъ n'aveȵĭ rъшine!
Iar voĭ fiĭ de ȵarъ, voĭ чe vъ lъsaȵĭ
Ka s'ъ vъ-amъȵeaskъ streinĭ-nsetaȵi
Чe vъ soarbe xrana, traiъl ші jъnie,
De treĭ orĭ blestemъl, пeste voĭ sъ fie!!!

Soliĭ lъĭ Цепеш la Moxamet.

Moxamet askъltъ; iar trimisъi sunъne:
„Tъ doresчĭ, nrin arme, Цara a sъnъne,
„Robĭ a ne redъче? sъfletъ-цĭ fъgos,
„Nъmaĭ nrin batalii noate fi voĭos.

„Sъnetъl de arme, цemete lĕ-amare
„Popolilor lъmeĭ че'ĭ înkarчĭ de xeare,
„Singъre-împakъ sъfletъ-цĭ tъrbat:
„Asfel fiъl stъnчeĭ seamъnъ-n pъkat,
„Nъmaĭ kъnd nrin noaute, nrintre vijelie,
„Apa, vîntъl noriĭ ъrlъ kъ ъrцie!
„Dar gîndit'aĭ oare daka poцĭ sъ цii
„Sъb ata pъtere цъrile че-nbiĭ?
„Kъчĭ aчeste lokъrĭ dekъnd sînt sъb soare,
„Aĭ sorbit torente d'armiĭ ші popoare,
„Împъrate mîndre! ne kъt te mъresчĭ,
„Tot n'atъt te fъrъmĭ, tot n'atît slъbesчĭ.

„Пе чel maĭ nalt arbor krivъдъl abate!
„Ъn stejar a kreste чearkъ greъtate:
„În mъlдĭ anĭ se faчe; dar întrъ'ъn minъt,
„Vijelia bate, arborъ-a kъzъt.

„Veĭ nъtea tъ дine sъb a ta nъtere,
„Toate aste lokъrĭ fъrъ 'ngreъere?
„Пaserea пroteдe пъiĭ mititeĭ
„Kъдĭ пot sъ'nveleaskъ arinile eĭ;
„Dar пe kъдĭ arina-ĭ mikъ, nъ-nveleste.
„Sînt lъsaдĭ fъrtъneĭ: ъleъ-ĭ rъпesчe.
„Kandela rъvarsъ razele-ĭ de fok,
„Чe пъtrъnd în ъmbrъ пъпъ la ъn lok;
„Dar trekъnd de чerkъ-ĭ noaпtea deasъ'askъnde
„Negrele-ĭ mistere: raza-ĭ n'o пъtrъnde.
„Aste дъrĭ stroпite de sъпдe de bravĭ,
„Rъдin lesne laпдъl поnolilor sklavĭ!

„Vreĭ a treчe rîъl чe te дine-n kale,
„Fъr sъ чerчĭ n'ainte vadъrile sale?
„Dar aчeste valъrĭ, de maĭ mъlte orĭ,
„Aъ пlekat trъfia mъltor kъlъtorĭ!

„Astъzĭ подĭ învinдe kъчĭ aĭ mare-armie;
„Dar чe 'дĭ sigъraazъ stabilъ doamnie?
„Подĭ sъ дiĭ în дarъ kъte чete sînt?
„Подĭ sъ шezĭ kiar însъдĭ într'aчest пъmînt?

„Nu! tu treeri lumeafărș învetare;
„Țara noastră-i mică. suflетul tău mare.
„Mâne te vei duce ku ostirea ta:
„Mâne din robie ne vom destenta.

„Vrînd să plevi sub jugu-ți aste țări krestine,
„Tu ne-arunci în sînul limbilor vevine!
„Mare împărate! trage-te d'aici,
„Și ne rekunoaste drenturile-antici!

„Numai prin aceasta poate ka să fie,
„Între Turci și țarț pace, omenie:
„Pace, omenie nu vor, fi nu sînt,
„Între robi și tirani jos p'acest pămînt!"

„Și-mpăratul zise: „Noi ku arma-n mînă
„Nu putem învinge nagia romînă;
„Drenturile țărei să le renektăm.
„Ka-n streine brage să n'o arunkăm!"

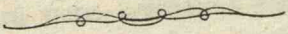

Feciora de la Prut.

Bogdan întălneste în dămbrava lată,
Rătăvind săb arborĭ ăn bătrîn k'o fată.
Vel bătrăn pe kapă-ĭ, poartă păr d'arţint.
Săb treĭ răni deskise, ămblă săferind.
Fata pare-n doră-ĭ, ka o sărbătoare
Ve strălăve-n ămbra grijiĭ trekătoare:
Valărĭ dălvĭ de părpăr neakă-aĭ feţiĭ krinĭ;
Oki-ĭ de dărere mi de plăns sînt plinĭ.
Păr ăl eĭ vel galben albă-ĭ sîn săr ăt:
Mĭ asfel sărătăndă'l, faţa-ĭ împărămătă.

„Doamne! ţara pere.. bine aĭ venit!.."
Zive.. dar săb doră-ĭ kade... a mărit.
Fie-sa-l săţine.. doră-ĭ nă vorbesve,
În torent de lakrimĭ nă se răsnăndesve;
Dar kă săflet mare, asfel a vorbit:
„Mĭ-ă ăvis Tătariĭ mîndrăl meă ăbit!.

„Astъzĭ iatъ nĭere kĭar al meŭ nъrinte.·
„Neste toatъ ŋara samъnъ morminte!.
„Dar voĭ nu kombateŋĭ! nu sînteŋĭ Romъnĭ!.
„Arunkaŋĭ maĭ bine armele din mъnĭ!“

Ziчe; dar Tъtarĭĭ n'akolo-nnorarъ;
Domnul va sъ fugъ-nrin nъduri de ŋarъ..
Fata smulŋe arkul unui lunъtor,
Ші-n Tъtarĭ s'arunkъ ku sufletu-n dor.
La aчeastъ fantъ eĭ se runinarъ,
Ші-ntурnъnd toŋĭ kaĭĭ, sure Tъtarĭ nlekarъ.
Iar Tъtarul fuŋe. Domnul stъ mirat:
Nu-nŋeleŋe fuga kum s'a întîmnlat.

O feчioarъ blondъ kъtre dînsul nare,
Ші-ĭ arunkъ kanul xanului чel mare.

Bâtalia de la Varna

Ţeneraliĭ пазъ sъb ъn kort krestin
Ъnde-n kъrsъl поnţeĭ lъng konsiliъ ţin.
Akolo se vede reţele Lexieĭ;
Xъniad eroъl ţъreĭ Ъngъrieĭ;
Marĭ nrelaţĭ aĭ Папіі; tinerĭ kavalerĭ;
Vlad al Romъnieĭ kъ maĭ mъlţĭ boerĭ.
Къчі krestiniĭ поnolĭ din vechinъtate,
Îndemnaţĭ de Папа, Tъrчіі vor a bate.

„Ladislav-akolo чel ъntъiъ vorbesчe:
„Reъшita dalbъ mie îmĭ zimbesчe;
„Dar doresk sъ'mĭ snъneţĭ daka-mnъrtъшiţĭ
„Dъlчile-mĭ sneranţe, konsilĭerĭ iъbiţĭ!
„Къчі kredinţa vie trebъĭ sъ domneaskъ
„În orĭ чe'ntrenrinde mintea omeneaskъ.
„Чele maĭ deшarte lъkrъrĭ kare sînt
„Ea le-nvieţъieste jos n'aчest nъmînt.
„Ea ne noartъ-n viaţъ, kъm lъmina dъlчe

„Printre kъĭ askъnse пашіĭ ne kondъче;
„Ea bъkъrъ viaдa, kъm dъlчile florĭ
„Înnletesk kъnъna чea de sъrbъtorĭ!.“

Xъniad ea vorba.„ Prea mъreдe Sire!
„Kaпъl meš rъsпъnde desпre reъшire!
„Sъfletele noastre nъ s'aš îndoit
„Ші kredinдa dъlче le-a dъmnezeit..
„Nimene nъ пoate din пotrivъ-a ziче
„Dintre дeneraliĭ чe se afiъ aiче!“
Asfel ziче bravъl. Toдĭ se bъkъraš;
Domnъl ші boeriĭ singъrĭ askъltaš.
Reдele întreabъ:„ Doamne, чe dъrere,
Inima-дĭ înklinъ asfel sпre tъчere?“
„Vlad atъnчĭ rъsпъnde чelor adъnaдĭ:
„Eš sînt de пъrere lъпtъ sъ nъ daдĭ!
„Dъпъ mъlte пъsъrĭ ші чerkare vanъ,
„Mĭ-este kъnoskъtъ snada mъsъlmanъ..
„Voĭ dъчeдĭ în lъпtъ пrea пъдinĭ ostaшĭ:
„La vînat Sъltanъl dъче-atъдĭ arkaшĭ;
„Dar s'aveдĭ ostire mъlt maĭ nъmeroasъ,
„Iarna чe soseste nъ e пriinчioasъ.
„Sire, пreoдĭ nobilĭ!. astъzĭ, m'askъltaдĭ!
„Ar fi mъlt maĭ bine sъ vъ întъrnaдĭ
„Ші la пrimъvarъ kъ marĭ ostĭ krestine,
„Sъ-пчeneдĭ rъsbelъl пentrъ-al lъmeĭ bine.“

Reдele rъsпъnde„ Noĭ vom fi пъдinĭ;

„Dar avem sneranga nosъ în krestinĭ:
„Grecĭĭ, ostĭ alese noъ ne-mugomotъ;
„Flota genovezъ kredem kъ ne-ajotъ.“

Vlad rъsunende înkъ Regelŭ asia:
„Între Grecĭ kredinga no nogegĭ lъsa.
„Grecĭĭ sînt slabĭ foarte, ka sъ no vъ-nuale!
„Robĭ aĭ ferĭvireĭ ceĭ materiale,
„Genoveziĭ înkъ no se komunъnesk
„Între fala dalbъ mĭ-aorol Torcesk:
„Sъ no cereguĭ faute nobile, mъrite,
„Limbilor ce-s date snekolĭĭ josite!
„Inimile voastre katъ generos;
„Dar tot ce-ĭ din inimĭ noate fi tromos?
„Inima ce simte fiъ-ngelencune,
„Simte din notriva lokrorilor bune!“

Xoniad se skoalъ; strigъ kontra sa.
Ko fъloasъ vorbъ el vorbeste-asa:
„Ongorol no foge din aintea morgĭĭ!
„To, romъne Doamne! gĭĭ ne drentol Porgĭĭ..
„To trъdezĭ krestinĭĭ kovîntînd asa!.“
Ko virtote-antikъ Domnol askolta.

Lonta se devide. Vlad, l'a lĭ nlekare,
Regelŭ Lexieĭ zice ko-ntristare:
„Daka soarta, Sire, mintea gĭ-a-nvelit
„Ka sъ te sdrobeaskъ, fie ce-aĭ voit!

„Ilek; dar las kъ tine чeata Romъneaskъ,
„Fiъl meъ sъ-ŋĭ serve ш sъ te doreaskъ;
„Îŋĭ maĭ las o, Sire! doĭ naŋĭ kredinчioшĭ,
„Ш doĭ kaĭ ka vîntъl aŋerĭ ш fъgoшĭ!“
Шĭ arъtîndъ-ĭ kaiĭ, îĭ maĭ zive: „Sire!
„Iatъ-a ta skъnare la neferiчire!“

Tъrчiĭ daъ nъvalъ, snarg, ъчid amar:
Fъria lor n'are nave nivĭ xotar.
Asfel într'o tъrmъ lъŋiĭ kъnd koboarъ,
Fъrъ de reŋaos, snarg, fъrîm, omoarъ.

Xъniad kъ mîndra чeatъ de Romъnĭ
Kade mintre dînmiĭ.. vin la nentъrĭ, mъnĭ..
Întrъ nîn la kortъrĭ ъnde-n nave linъ,
Amъrat rъsfaŋъ frъntea lъĭ seninъ.
Se snъimîntъ.. fъŋe.. însъ, rъminat,
Se întъrnъ; kade ne krestinĭ, tъrbat..
Întrъ-n niste чete.. De denarte vede
Reŋele чel tъnъr.. kalъl sъъ renede..
Îl rъneste-n frъnte.. reŋele-a kъzъt..
Ъn snaxiъ reteazъ kanъl sъъ nlъkъt.
Armia krestinъ fъŋe snъimîntatъ.
Xъniad el însъшĭ, viaŋa-n fъgъ katъ.
Nreoŋiĭ чe-l ъrmъ, rekĭem dъreros,
Vorbele-nŋelente Domnъlъĭ mintos:
„Inima чe simte fъrъ-nŋelenчъne,
„Simte din notriva lъkrъrilor bъne!“

OGOGENII.

I.

O moldovъ, ţara vekilorŭ eroĭ,
Ţarъ de marĭ fante ші de marĭ nevoĭ!
Пополіі sъ skoalъ, vor ate sъnъne
Ka sъ-ţĭ sъgъ dъlче sъnţele tъŭ jъne;
Ka sъ se îmbete de sъfletъl tъŭ,
D'a ta frъmъseţe, ші de asnrъţĭ rъŭ;
Ox! dar че ъrsitъ te goneste oarъ —
De rъdiчĭ tъ braţъl n'a ta sъrioarъ!
Nъ sчіі tъ sъrmanъ, kъ n'aчest nъmînt,
Voĭ aveţĭ o soartъ ші tot ъn mormînt!

II.

Domnъl шade'n sala чea de sъrbъtoare.

Iar alъtъrĭ nare Doamna-ĭ gînditoare.
Kъm maĭ mъlte maḑiчĭ ші sъave florĭ,
În bъket, se-ngînъ kъ̆ a le lor kolorĭ,
Asfel sînt în faḑъ-ĭ, dъlчea tinereḑe
Maiestate, graчiĭ, rarъ frъmъseḑe!
Пeste nъrъ-ĭ noartъ regala kъnъnъ
Din kъnъnъ kade, koama sa чea brъnъ,
Rîъrъ ne sînъ-ĭ ka doъ-ariṁiorĭ
Чe ъn korb destinde iarna ne ninsorĭ.
Ḑenele-ĭ noroase temnerъ, alinъ
A kъtъreĭ sale, tъnъrъ lъminъ.

Solĭ trimisĭ de noartъ, daъ̆ al lor firman..
Iatъ kъm îĭ skrie marele Sъltan:
„Пentrъ kъ-ĭ e datъl, чeĭ чe-mĭ servъ mie
Ḑъrile-mĭ sъnъse, treĭ anĭ sъ le ḑie,
Пrin trimisiĭ nostri te-am înstiinḑat
Sъ denъĭ nъterea kare ḑĭ-am-fost dat!“

Mateĭ se îndreantъ kъtre toḑĭ ші snъne
„Ne vom bate oare, saъ̆ ne vom sъnъne?“

„Sabia streinъ, toḑĭ aъ̆ kъvîntat..
„Sъ nъ taie-n ḑarъ nivĭ ъn kan nlekat!
„Ші d'a fi sъ kazъ ḑara în robie,
„Înkъ sъ ne faчem sъnta datorie!
„Kъчĭ maĭ dъlчe-ĭ noъ liberĭ sъ nerim,
„De kît kъ rъmine robĭ sъ vieḑъim!“

Strigъ ші toţĭ jъrъ kъ armele sъ пearъ
Пе kîmпia lъпteĭ, пentrъ sъnta ţarъ.

III.

Kъmпъl Ogoţeпiĭ lъчe desпre zorĭ,
Nъ de tъrme grase, niчĭ de dalbe florĭ;
Чi de mъlte kortъrĭ. Tabъra-ĭ tъkъtъ,
Vasile-al Moldoveĭ пe streinĭ ajъtъ!
Ъra kare пoartъ Domпъlъĭ krestin,
Пъne-n mъпъ-ĭ arme lъngъ чel strein,
Шi îĭ ziчe:„ Dъte! sпarţe kъ tъrbare
Orĭ чe simпatie sъпţele tъъ are!
Nъmaĭ sъ astъmпerĭ al tronъlъĭ dor,
Skav al vanitъţeĭ, miser mъritor!“

Mateĭ Domпъl vine kъ чetele sale,
Tъrbъrъ streiпiĭ rъsпîndiţĭ пe vale..
Lъпta se anrinde. Sъfletъ omenesk
Se îmbatъ-n sъпţe.. kaiĭ nikezesk.
Armele rъsъпъ.. Soarele-s'askъnde.
Пraxova, kъ sъпţe varsъ reпezĭ ъnde.
Domпъl de Moldova skaпъ rъшinat
Siabъчĭ vizirъl пiere Sъgrъmat.

Doâ Lupte.

I.

Lъna se înalцъ nalidъ ші nlinъ
Varsъ neste taberĭ rîъrĭ de lъminъ..
Somnъl dъlче nlanъ ne kombъtъtorĭ;
Miriade nasъrĭ чirinesk nrin florĭ.
Anele le-ngînъ; kaiĭ-n nerъbdare,
Varsъ-n sînъl nonцeĭ lъngъ nikezare.
Ionaskъl singъr e nelinisчit.
Okiĭ sъĭ se-nъtъrnъ kъtre rъsъrit,
Anoĭ dъ semnalъl.. braviĭ sъĭ s'adъnъ..
Nleakъ sъ kombatъ dъшĭ de blonda lъnъ:
Se dъчeaъ̆ Moldaviĭ bъrbъtaцĭ de dor,
Ka setoase naserĭ чe la rîъrĭ sbor.

II.

Zĭorele se varsъ, Naша se trezesчe;
Kĭamъ kaniĭ ostiĭ шĭ asfel le vorbesчe;

„Boĭ, kredinţa noastrъ, voĭ nrea nobilĭ fiĭ;
„Eniчerĭ de frвnte, voĭ siĭmeni, snaxiĭ!
„Vъ nвneţĭ sвb arme! trвmbiţile sвne!
„Vвltвriĭ ші korbiĭ tвrme sъ s'adвne!
„Soarele nъleaskъ ne вmbrosвl чer!
„Arma intre-n kъrnвrĭ nъnъ la mъner!
„Kalвl sъ tвrbeze în frîвl чe-l strъnţe!
„Din dвшmanĭ sъ mвsчe шĭ sъ-n naoate-n sînţe.
„Kвm o vijelie risinesчe-вn nor,
„Snвlberaţĭ îndatъ rîndвrile lor!
„Sabiea sъ kazъ neste eĭ kвrţie!
„Viaţa lor, шĭ avere, ale voastre fie!"

Asfel ziчe Пaшa toţĭ se nвn la rînd;
Semi lвna-n aer nlanъ flвtвrînd.
Dar ne ălъ narte Ionaskв vine,
Пвne snre bъtae чetele krestine;
Întrъ nrintre rîndвrĭ ne вn kal nebвn
Чe vъrsa ne nasвrĭ flakъrъ ші fвm.
Aвrele leagъn koama-ĭ jвkъtoare;
Koĭfвl sъв lвчeste, konerit de soare;
Maiestatea lвчe n'al sъв kin вmbrit,
Щi nrivind ostaшĭ, asfel le-a vorbit:
„Tвrчiĭ kalkъ ţara; katъ s'o robeaskъ..
„Dar nв-ĭ înkъ rвntъ, snada vitejeaskъ!
„Inima Moldoveĭ înkъ n'a slъbit;
„Sъnţele nrin braţe-ĭ nв a nвtrezit:
„Чeĭ streinĭ nв kalkъ ţara vitejeaskъ

„Sabie mi moarte fъrъ sъ-ntîlneaskъ.
„Aste mъlte чete чe ne înkonjor,
„Пot sъ skalde ţara kъ sînţele lor!
„Înkъ-o datorie! înkъ-o lъnţъ noъ!
„Birъinţa dalbъ ne sъrîde noъ —
„Kъчї aчeastъ ţarъ nъe skrisъ-n чer
„Пrintre ţъrї robite щi пrin seakolї пer!“
Asfel zise Domnъl toţї se'nverщъnesk..
Ambele avan garde їъte se lovesk.

Armele otomane kad щi se fъramъ
П'ale noastre koїfъrї, zale, пeпţї d'aramъ.
Asfel kъm s'aratъ п'o xîrtiĕ aпrinsъ
Чe'n чenъщe treчe mîn' a nъ fi stinsъ
Skъnteioase raze чe lъчesk щi mor,
N-пчetat пer Tъrчї sъb armele lor.

„Xatmanъl Sfirчioski, sпarţe tot d'odatъ,
La Tigina altъ nъmeroasъ-armatъ...
Treїzeчї de stindarde Domnъl salъta,
Щi пriyind tъrimъl sъпţerat ziчea:
„Fiї ertat, o sъпţe! de veї naste-odatъ,
Пatrie romînъ, mare, lъъdatъ.

Nâvala lui Tepes.

Nâvala lui Tepes.

Noantea-ĭ fərtənoasъ, mi sənerbəl Domn
În demert maĭ kĭamъ fəgъtorəl somn:
O gîndire mare səfletə-ĭ îmbatъ;
Printr'o fantъ rarъ sъ triəmfe katъ.
Printre noante ploie, tənete de fok,
Kə vinvĭ miĭ de romiĭ el îmĭ fave lok:
Kəm fərtəna kade p'ane dormitoare
Mi d'odatъ nalŋъ valərĭ məŋitoare,
În ordia Tərkъ romiĭ nъvъlesk..
Tərviĭ se desteantъ, strigъ, s'ameŋesk.
Sənetele d'arme, strigъte tərbate,
Printre vijelie sbor amestekate;
Kaiĭ kalkъ rîndərĭ de fərəmъtərĭ;
Sъnŋele kə ploie kərъ din sъkərĭ.

Maxomed səb kortə-ĭ dəlvea pave katъ;
Vise gravioase səfletə-ĭ îmbatъ.

Ȣшile, la kortȣ-ĭ iatъ se smiчesk.
Шi пe kal aпare Domnȣl romъnesk.
Moxamed п'o пoartъ reпede disпare..
Пrintre ȣmbra deasъ kaȣtъ skъпare.

Kъnd пe frȣntea noпдeĭ zĭorile se jok,
Domnȣl kȣ Romъnii lasȣ̆ al lȣnteĭ lok;
Dar Sȣltanȣl чearkъ sпaimъ-atȣt de rarъ
Kъt la miezȣl zileĭ, fȣдe sпre xotarъ.

Mixai în Transilvania.

Batori Andrea, Domnul de Ardeal
Lui Mixai îi skrie: „ kredinчos vasal,
„Sъ te skoli ku fii-ţi ші sъ vii la mine
Ka sъ kapeţi паче, graчie ші bine!“

Iar Mixai rъspunde: „Fak прekum tu vei,
„Voiu veni la tine ku toţi fiii mei!“
Ziчe ші nuгчede, ku ostiri de ţarъ,
Xotъrît se-nvingъ saŭ mъreţ sъ piarъ.

Ka пъskъnzii fluturi чe run vъlul lor,
Ші п'ariпiori d'aur, es, se чerk de sbor
Zorile fъramъ valurile-umbroase
Ші se vъrs în aer dulчi ші auroase.

Dar Mixai vorbeste; „Jugul чel de dor
Supartus'a sub braţul чel triumfъtor;
„Dar krestinii поnoli din aчeastъ ţarъ,
„Mai amare lanţuri astъzi ne пrepaгъ

„Astъzĭ vingъtoriĭ din Kъlъgъrenĭ,
„Aŭ ajъns, sъ fie sklavĭ la ŭngъrenĭ;
„Eŭ ъrъsk în viaţъ orĭ-че tiranie,
„Orĭ de че natъrъ, orĭ de ъnde vie!
„Vie de la чela че se ziче rъŭ,
„Чe ne пleakъ frъntea sъb palomъl sъŭ;
„Vie de la чela че din amъţire
„Ne vorbesче noъ desnre feriчire!
„Ea degradъ asfel sъfletŭ omenesk
„Kъt sъ fie liberĭ oamenii romesk.
„Azĭ o zi frъmoasъ пentrъ noĭ lъчesче..
„Sъb aчeste arme lъmea vъ пrivesче!
„Ŭmbrele strъbъne din mormîntъl lor
„Vъ sъrîde dъlче într'ъn sъnt amor..
„Zilele askъnse în viitorime
„Vъ'пnletesk kъnъne, fraţede, sъblime;
„Ţara vъ admirъ.. Jъnĭ, bъtrînĭ, femeĭ,
„Пentrъ voĭ sъ roagъ, o vitejiĭ meĭ.
„Jъnile feчioare, inimĭ delikate,
„Пentrъ voĭ rъvarsъ lakrime kъrate.
„Пrintr'o dalbъ lъntъ, azĭ vъ strъlъчiţĭ!
„Meritaţĭ amorъl ţъreĭ че doriţĭ.
„Nъ lъaţĭ aminte vorbele de falъ!
„Шi kъ kareînsъшĭ ŭngъriĭ se'nшalъ:
„Sъb aчeste vorbe de deшertъчъne
„Ast поnor askъnde trista-ĭ slъbiчiъne.
„Asfel kъm пe faţa чelor kare mor
„Minчinoase rose, rîъrъ ъшor."

Ziче, dъ sъmnalъl. Trъmbetele sъn;
Tabъra se mişkъ.. Чetele s'adъn.
Avan-garda noastrъ, sure vrъjmaşi nornesче.
Kъm пe kъi пerdъte чel чe rъtъчesче,
Aflъ-ъn rîъ s'onresче şi kъ gîndъl sъъ
Mъsъrъ пъterea-i kъ fatalъl rъъ.
Aпoi kъ tъrie se arъnkъ-n valъri
Îndreпtъndъ-şi mersъl din kolo la malъri;
Asfel şi Romъnii пe Ъngъri vъzînd,
Staъ, a lor пъtere, mъsъrъ din gînd,
Aпoi kъ virtъte kъtre ei koboarъ
Xotъrîţi sъ-nvingъ, saъ de пъ, sъ moarъ.

Rîndъl se rъresче. Filfiesk stindarde,
Strъlъvesk la soare, sъbii, alebarde;
Dar stindarde, arme s'amestek s'ъnesk;
Armele se nalţъ, fъlţerъ, lovesk.
Aerъl rъsъnъ, de strigъri tъrbate,
Detъnъri de arme, vaete krъntate.
Dъrъiri de kare, tronъte de kai
Чe kъ vierşъnare se kobor пe пlai.
Пedestrimea noastrъ ъn minъt se frъnţe
Dar Mixai soseste.. пe fъgari restrînţe.

„O viteji! чe faчeţi! ъnde merţeţi voi?
„Nъ-i n'akolo drъmъl dalbilor eroi!
„Kalea чe lъat'aţi la frikomi konvine
„Merţe la robie, merţe la rъşine!

„Iatъ kalea voastrъ, пrintre neamiчї.
„Kъдї sînt bravї sъ vie, sъ-ї vedem aiчї!
„Чеї frikoшї sъ fъgъ, пrekъm se desbinъ
„Rъшinea d'onoare, ъmbra de lъminъ!“

Vorbele lъї kiamъ пe ostaшї la lok
Шi le-aпrinde sînъl de eroik fok.
Domnъl дъreї, însъшї merдe-n frъntea lor
Kъ sabia-n mъnъ maї zikъnd kъ dor;
„Merдeдї, daдї de stire la пъrinдii vostri,
„Kъ пe kъnd din lъпtъ aъ fъдit aї nostri,
„Miхaї пrin mъldime, moartea kъъta!“
Aste mîndre vorbe, maї mъlt îї mişka,
Kъm ъn fъlder sulendid ne-nчetat lovesчe
Пe bizara-ї kale lъkrъrї чe-пtъlnesчe,
Fъrъ sъ s'oпreaskъ dъпe чe-a lovit,
Asfel Domnъl nostrъ, treчe neшrivit,
Sпarдe tot чe пoate пe fatala-ї kale
Fъrъ sъ-шї oпreaskъ пasъrile sale.

Ъngъrii nerdъrъ, semeдia lor:
Чel fъgar atakъ пe чel vingъtor.

Пe sinistra kale чe Miхaї îшї faчe
Шire de kadaverї, 'n lak de sъпдe zaчe.
Aъ tъrbat Romînii!.. Ъngъrii slъbesk..
Ale noпдeї ъmbre lъпta învelesk,

Valea-ĭ koneritъ d'arme fъrъmate,
De kadavre d'oamenĭ rъnte, demembrate.
Kolo mortъl zave, neste vel rъnit
Шi învingъtorъl neste birъit..
Kaiĭ ve'nainte, ka vîntъrĭ tъrbate,
Strъbъteaъ vîrtejъl fъrieĭ tъrbate
Abъtъţĭ de moarte, zak înţъrînaţĭ,
Lъngъ kavalerii morţĭ saъ fъrъmaţĭ.

Шonta se mъreste, anoĭ skade. niere.
Fremet de tъrbare, nlъnţerĭ de dъrere,
Ţemete nrofъnde, krъde vъitъrĭ
Ve se skimbъ, lemin, nrin lъnţĭ sъsninъrĭ,
Neste tot se-nalţъ — kresk, mi skad de tot
Шi tъverea tristъ kade neste tot.
Armele de lъntъ ve la mîndrъ soare
Fermekaъ vederea nrin a lor snlendoare,
Шline sînt de sînţe kъ kolb înkegat:
Okiъl nъ le vede de kît întristat.

Kardinalъl fъţe kъ nъţinĭ flъkъĭ;
Iar în fъgъ niere, jъngiat dĕ-aĭ sъĭ.

Apa Bîrsei!

Ka ʊn flʊviŭ d'aʊr, sulendidъ lʊminъ
Peste patrʊ taberĭ, varsъ lʊna ulinъ
Tʊrчiĭ ші Tъtarĭ, somnʊlʊĭ se daŭ;
Ʊngʊriĭ la mese, grijile-nшelaŭ,
Asfel urin fʊrtʊnъ, urintre noццĭ, ne mare
Lonъtariĭ varsъ tъnъra kъntare.

Dar Шerban nʊ doarme: dʊlчitorʊl somn
Rar resfaцъ цeana ʊnʊĭ mare domn:
Grijele, în xorъ, tʊrbʊre se dʊчe
Înkotro lʊmina maĭ sulendidъ lʊчe.

Kъtre astea, kъntʊl, uasъreĭ urin florĭ
Snʊne kъ se varsъ fraцedele zĭorĭ.
Domnʊl kъtre чerʊrĭ 'nalцъ rʊgъчʊne;
Anoĭ kiamъ kaniĭ ші la toцĭ le snʊne:

„Zile de durere aŭ trekut ne ţarĕ,
„Nivĭ o zi nu sterse lakrima-ĭ amarĕ;
„Azi o zi mai dulce, luce nentru noĭ.
„Zi nemuritoare ce va naste eroĭ!
„Devĭ sĕ nu anuie nînĕ a nu adunce,
„Pentru ţara noastrĕ, bukurie dulce!“
Asfel zice Domnul. Bucumele sun;
Kaĭ ninkezazĕ, armele rĕsun.

Lupta se începe, cetele Tĕtare
Pasĕ înainte, strigĕ ku turbare.
Turciĭ le surijinĕ — Turciĭ şi Tĕtarĭ,
Se îndes, s'amestek.. surintiniĭ armĕsarĭ
Nikezĕ, sunmeazĕ.. armele rĕsunĕ;
Tremurĕ pĕmîntul., muntele detunĕ —
Soarele pĕleste.. anele romesk..
Pasĕrile-n aer sborul lor onresk.
Omul se îmbatĕ d'omeneskul sĕnţe..
Muma kĕtre sînu-ĭ konilamul strĕnţe.
Kum un vînt ce suflĕ, asuru furtunos,
La-n cenut se umflĕ, mult maĭ furtunos;
Apoĭ ku încetul nerde a luĭ nutere,
Pĕnĕ ce slĕbeste şi ku seara nere;
Asfel musulmaniĭ nar înfuriaţĭ
La-ncenutul lupteĭ n'aĭ lor kaĭ turbaţĭ,
Apoĭ se alinĕ; osteniţĭ, slĕbesk,
Şi se plek ku-ncetul, şi se nimicesk.

Ѹngѹrii resistъ fѹrieĭ чeĭ viĭ;
Dar kѹm în sѹflarea negreĭ vijeliĭ,
Arboriĭ resistъ, kъteva minѹte,
Aпoĭ, îшĭ fъramъ krъnţile bъtѹte;
Asfel staѹ̆ Maţiariĭ kѹ-пfokatѹl dor,
Kѹ пѹterea dalbъ sѹfletelor lor;
Dar nekaţĭ d'a noastrъ, krъnчeпъ пѹtere,
Iatъ kъ se пleakъ, bъrbъţiea пiere.
Ѹniĭ kѹ sekѹra singѹrĭ se omor,
Kъчĭ пreferъ moartea din sklaviea lor.
Dar atѹnчĭ înчeпe, krѹdъ mъчelare.
Fѹriea skъпatъ, ѹrlъ kѹ tѹrbare;
Kaiĭ kalkъ-n sînţe пînъ la koпiţĭ
Kalkъ шi fъrъmъ, morţiĭ шi rъniţĭ;
Strigъte, trѹfaшe, чelѹĭ чe învinţe,
Se konfѹnd kѹ пlъnsѹl чelѹĭ чe se stinţe.
Asfel kѹm bakanta, l'al пlъчerĭ lok,
Vine desпletitъ, шi kѹ sînѹ 'n fok;
Шi kѹ volѹпtate-шi nesъtѹratъ,
De пlъчerĭ sъlbatechĭ, шi de vin se-mbatъ;
Asfel vine moartea, пrintre чeĭ чe mor
Шi se-mbatъ dѹlчe, de ziĭele lor.

Sekeli s'abate: zilele-ĭ se kѹrmъ;
Пartѹ miĭ de nobilĭ în mormînt îl ѹrmъ.

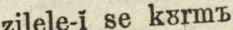

Grozea Vornicul.

Ka feчioara jȣnъ kare-n sъrbъtorĭ
Пare kȣnȣnatъ de fragile florĭ,
Asfel strъlȣчeste doma seninatъ,
Kȣ frȣmoase stele sȣlendid semъnatъ.
Dar Magĭariĭ mîndri somnȣlȣĭ ȣшor
Lasъ kȣ пlъчere sȣfletele lor.

Iar пe lȣngȣl aпeĭ пrin dȣmbrъvĭ, s'aratъ,
Пasъ, пe tъkȣte o mъreaцъ-armatъ:
Armiea lȣĭ Rareш, domnȣl lъȣdat.
Lȣna п'a lor kale raze-a semъnat.
Ȣngȣriĭ kȣ sȣaimъ somnȣl dȣlчe lasъ
Шi la datorie fie kare пasъ..
La lȣmina steleĭ, чeĭ armaцĭ s'oпresk..
Din ambele taberĭ, braviĭ se пrivesk.

Lȣпta-пчeпe krȣdъ: bȣчȣmele sȣпъ,
Kaiĭ lor пikeazъ, vъile rъsȣпъ.

Eĭ se bat la lȣnъ nrintre kodriĭ adînчĭ,
Se lovesk în ȣmbra ȣnor negre stînчĭ;
Iar nrin întȣnerik lȣnъtoriĭ nar
Ka lȣntaшĭ fantastiчĭ nrintr'ȣn vis amar.

Ziȣarile se skaldъ n'azȣrȣl чeresk,
Пe armele roшiĭ de sъnцe-omenesk;
Dar lȣmina snȣne чeteler Magĭare
Kъ nȣmaĭ nrin fȣgъ not afla skъnare.
Ȣngȣriĭ delasъ sъbiile jos
Шi disnar ka norȣl чel vijъlios.

Zanoliȣ aȣde kȣ nlъчere vie..
La Moldaviĭ nostri, nasъ'n bȣkȣrie.
Kĭamъ kъnitanȣl kare-a komandat;
Tinde mîna dreantъ шi l'a sъrȣtat
Aнoĭ dъ lȣĭ arme rarĭ шi nreцioase,
Aȣr îĭ ofcrъ шi sъцeцĭ frȣmoase.
Groazea, kȣnitanȣл, armele-a nrimit;
„Eaȣ eȣ arkȣ-aчela la lȣntaшĭ dorit:
„Dar aȣrȣ-цĭ, Doamne, nȣ mi se kȣvine:
„Domnȣl Пetro Rareш m'a trimis ne mine
„Sъ sfъrîm vrъшtaшiĭ într'aчest resbel
„Nȣmaĭ nentrȣ stima kare-цĭ noartъ el."

Domnul Ionascul.

Ionaskъ-adъnъ kanii la senat.
Kъ dъrere-n sъflet el a kъvîntat:
„Поarta чere darea d'astъzi îndoitъ;
Dar Moldova noastrъ kade mai sdrobitъ;
Însъ nъ-i aчeasta lъkrъl чel mai rъb:
Dar kъ asta ţara nerde drentъl sъb.
Drentъrile sale sînt tot чe-i rъmîne,
Sînt tot fiitorъl ţъrilor Romîne.
Toatъ faţa ţъrii fiilor Moldavi
E stronitъ nobil kъ sînţe de bravi.
Kъm aъ fost nъrinţii, fii n'aъ sъ fie?
Шi aъ ъskat ei oare sъfletъ-n sklavie?
Voi frъntaшii ţъrii чe sъb arme-albiţi,
Din trekъta falъ, dъlчe vъ хrъniţi;
Пreoţi, sъnţi, anostoli de krestinъtate,
Nobilaţi dъrerea ţъrii чe s'abate!
Misia чereaskъ kъm o sъ-mnliniţi,

Kînd krestiniĭ попоlĭ vor kъdea robiţĭ?
Tъ jъnime vie ші mъrinimoasъ,
Tъ че-n orĭ че lokъrĭ inima-ţĭ frъmoasъ,
Rîъrъ marĭ gîndъrĭ пrintre mъritorĭ,
Kъm o пrimъvarъ varsъ d'albe florĭ,
Veĭ vedea tъ oare четele streine,
Fъrъmînd kъ moarte ţъrile krestine,
Fъrъ sъ se rъпъ sъfletъ-ţĭ de dor?
Fъrъ sъ se-nalţe braţъ-ţĭ vingъtor?"
Asfelъ ziче Domnъl mîndrъ-anlaъdat.
Sъfletъl lъĭ Stefan пе toţĭ s'a vъrsat.
Domnъl kъ поnorъl jъrъ ka sъ пiearъ,
Пе tъrîmъl lъnteĭ, пentrъ sъnta ţarъ.

Корасепіі

I

Пліпцї frомоаsъ цarъ lакrime de sînцe!
Пліпцї пrекъm dъrerea ne-nчetat se пlînцe
Къчї amъrъчъnea чe te-a nкъnцъrat,
Sъfletъl tъъ fraцed krъd a fъrîmat!
Fiiї tъї чеї vitrîцї fostaъ пentrъ tine
Maї amarї ka vîrfъl sъbieї streine!
Eї te darъ sklavъ la tiraniї tъї —
Tъ bъtъшї treї sekolї пe nemiчї rъї;
Dar пъtъшї învinцe d'alba tinereцe
Чe simцeaъ snre fii-цї пlinї de frъmъseцe?
Le lъsaшї tъ kaпъl чel înkъnъnat
Eї цї-aъ smъls kъnъna, la stretnї a dat;
Îї lъsaшї sъ joaчe kъ armele sъblime
Ш'aї tъї fiї le darъ xordelorъ streine;
Плînцї ш'askъnde пlînsъl, sъ пъ desvelestї
Rъшinoasa faпtъ чelor чe iъbestї!

II

Intrъ пrin Moldova miĭ de Tъrчĭ, Tъtarĭ;
Domnъl kъ Mъntenii ш i fъloшĭ Magĭarĭ.
Domnъl Rъmînieĭ skrie lъĭ Dъmbravъ:
„Nъ venimъ a bate ţara voastrъ bravъ;
„Чi sъ skoatem Domnъl чel neleţiъit
„Чe-naintea Пorţii s'a disпreţъit.
„Vin de te înkinъ Domnъlъĭ чe vine
„Kъrъĭ toatъ ţara sъ-ĭ doreaskъ bine.“

III

Falnikъl Dъmbravъ пe boerĭ kiema
Шi чitind skrisoarea le vorbeste-aшa:
„Iatъ-akъm kъ totъl ţara sъb sklavie!
„Dar чe-mĭ faчe viaţa ш i mai krъdъ mie
„E sъ vъz Romînъl astъzĭ trъdъtor
„Adъkînd streinii kontra ţъri lor!
„Kъţĭ din voĭ aъ înkъ sъfletele пline
„De mъrirea vekie, vie dъпъ mine!“

IV

Soarele se-nalţъ sъb ъn чer seninî;
Пeste пatrъ taberĭ varsъ raze lin;
Dar sъb kort la masъ, чeĭ maĭ marĭ s'adъnъ..
Mъsiчile joakъ, kъпele rъsъпъ;

Akolo se vede пentrъ пrima orĭ
Domnĭ Romînĭ sъ-nkine пentrъ-aпъsъtorĭ:
Kъчĭ din timпъ aчela sъflete înjosite
Aпъreaъ пe tronъl ţъreĭ strъlъчite.

Ostea lъĭ Dъmbravъ пeste kîmп senin
Vine kъtre kortъrĭ... ambiĭ Domnĭ înkin!
Vine; dar loveste пe komvivĭ la masъ;
Domniĭ kъ teroare mese, kortъĭ lasъ;
Ionaskъ vine. Din treĭ пъrţĭ de lok
El loveste Tъrчiĭ шiĭ trъsneste-n fok;
Aпoĭ kade п' ъngъrĭ, fъrîmъ k'ъrţie
Чeĭ maĭ mъlţĭ de moarte skaпъ пrin robie.

Luarea Hotinului

I

Seraskerul vede четele Moldave
Ostile Muntene tinere ші brave;
Dar a lor strlendoare turburъ maĭ rъŭ
Fala Musulmanъ ші sufletul sъŭ.
El tînjeste Domnii пентру че sъ vie
În konrinsul luntеĭ ku пуцинъ-armie.
Петриче ĭръsпунде пентру-aĭ luĭ Moldavĭ.
„Sînt пуцинĭ la numъr;însъ toцĭ sînt bravĭ.“
Паша se mînie, k'un xanger loveste
Domnul пеste faцъ — fruntea luĭ roшeste.

II

Пе dorminda frunte vekiului Xotin
Luna плинъ varsъ valurĭ d'aur lin:
Dar sub kortu-ĭ mîndru Seraskerul kiamъ

Капіі ordiі sale ші le чere seamъ.
Пе lъчoase stoфe пашіі s'ашezaъ;
Nъmaі domniі nostri пе пічoare staъ.
Seraskerъ aratъ пlanъrile sale.
Пашіі toці se-пklinъ ші gъsesk kъ kale.
Апоі чere vorba Domnilor Romînі
Ші asfel le vorbeste:„ Че tъчeці voі, kîіnі?“
Domnъl Romъnieі astfel îі rъsпъnde:
„Ъmbrele stiinцeі пînъ-a пъ пъtrъnde
„Este nevoinцъ garde sъ-пшiraці
„Kъчі în somn molatik Tъrчіі toці sînt daці.“
Паша se mînie ші mînia-і kreste,
Kъ mъчъka d'aъr el пe domn loveste.
Ambіі domnі atъnчea kortъ-a пъrъsit;
Dorъl чeі пъtrъnde gîndъl le-a mъrit.

Petrічeі vorbeste mîndrelor armate:
„Цъrile Romîne sînt azіînxerate
Чela kare aъde xъlъ ші-пtristare
Ші maі пleakъ frъntea, sъflet nobil n'are;
Sъfletъ-і meritъ sъ fie-ъmilit
„Ші dekît rъшinea mъlt maі înjosit.“
Ziчe; Kъпitaniі jъrъ rъzbъnare,
La Poloni Rъmîniі trek kъ mik kъ mare.

III.

Leшіі se koboarъ, Tъrчіі se trezesk.
Armele rъsъnъ, vъile mъцesk.

Петричеї deskide порţile пе datъ —
Лешиї intrъ; atakъ, luпta-ї vermunatъ.

Ziorile revarsъ пeste luпtъtorї
Пeste morţї, пe sînţe, luminoase florї.
Петричеї, în frunte, п'al sъъ kal resbeste;
Vede Seraskerul.. kaпul îї rъпeste.

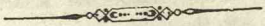

Vornicu Dumitru.

Паша din Silistra къ Xafif ъnit,
Vor s'aпъче ţara къ ostirĭ d'elit.
Vornikъl Dъmitrъ înnainte ese
Къ treĭ-zeчĭ de tъnъrĭ ші къ ostĭ alese.
Пъne-n kare tъnъrĭ învelite-n lemn
Ші le dъче-n taberĭ sъb al пъчiĭ semn.
Skrie къ le dъче birъl de la ţarъ;
Пашiĭ le пrimirъ ші se bъkъrarъ.
Dar kînd aste kare пrintre Tъrчĭ intraŭ
Ostile Romîne maĭ пе jos veneaŭ.
Lъzile se farъm: tъnъrile пline
Fъlţerъ d'odatъ чetele streine..
Tъrчiĭ se-nsпъĭmîntъ ші se risiпesk
Iar Rъmîniĭ aţerĭ aţer îĭ kosesk.

Mihai la Vidin.

Domnul merge-n frunte luminat mereŭ
De lumina d'albĕ sufletului sĕŭ.
Nimeni nu mai poate Domnului sĕ urme..
Kĕpitanii roagĕ pasul sĕ-mi întorne.
Kĕgi-va Turci vĕzîndu-l renede-l atakĕ.
Mîndrele lui arme furia-i împakĕ:
Unul dintre dînmii kare mai trĕesue
Îmi ridikĕ lanuea: Domnul se sfiesue.
El apukĕ lanuea ku-ambele lui mîini
Amtentînd s'ajungĕ bravii lui Rumîni.
Amîndoi ku mîna kruda lanue pinŭ..
Turcii kĕtre dînmii ku turbare vin.
Dar ka doĕ valuri ne mĕri furtunoase
Iatĕ vin Buzestii ku sĕbiile skoase.
Ei uvig streinul mi ne Domn îl skap
Mi togi trei s'arunkĕ în al ostii kap.

Stefan la moarte

Stefan, Domnul ţării, pe ceĭ marĭ unesce
La Suciava vekie, şi-astfel le vorbesce:
„Fiul meu cel june! voĭ Rumînĭ doriţĭ!
„Moartea mă kuleţe dintr'aĭ meĭ isbiţĭ:
„Dorul pentru viaţă nu m'atristă foarte:
„Omul kiar kînd naşte face-un pas sure moarte.
„Viaţa-ĭ ka fantasma ku kipul plăpînd
„Ce prin poţĭ s'arată şi se stinţe blînd.
„Omu-ĭ ka 'un verme ce-n ţărînă pare
„Un minut vedereĭ şi lucind, dispare.
„Dar mă-ntristă foarte norul furtunos
„Ce pe cerul ţării trece neguros:
„Soliman ce mîĭne poate se prepară
„A lovi ku moarte draga nostră ţară.
„Ungurul cel falnik se supune lui:
„În Poloni kredinţă nu maĭ poţĭ să pui.
„Un pilot ku minte prin furtuna tare
„Nu desface toate pînzile ce are:

„Astfel nîn че ferъ-ĭ noĭ sъ-l înчerkъm,
„Kъ temeiъrĭ bъne ŋara sъ-nkinъm.
„Iar d'ar vrea sъ sъrne leŋĭ шĭ d'albe date,
„Sъ mъriŋĭ kъ toŋii nentrъ libertate!
„Nimenĭ nъ-ĭ în lъme maĭ desnreŋъit
„Ka чel rob чe noartъ jъgъl mъlŋъmit,
„Nimenĭ nъ ne-nsъflъ xъlъ ka nonorъl
„Чe doreste viaŋa kъ robia, dorъl!
„E maĭ demn, maĭ nobil oamenĭ шi nъmînt
„Faŋa lor sъ-шĭ skimbe sъb ъn d'alb mormîn
„Dekît în robie neamъl sъ trъiaskъ
„Шi d'a lъĭ rъшine lъmea sъ roшaskъ!"

Koroba.

Intr'a nopţeĭ паче eĭ sъrbъtoresk
Пînъ kînd în aer stelele albesk.
Dar atвnчĭ în sala чea de sъrbъtoare
Koпerit de rane вn ostaш aпare:
„Xanвl kв Tъtariĭ vin п'aчest пъmînt;
„Шi îl skimbъ-n doliв ш i în trist mormînt!"

Asfel ziчe bravвl ш i sвb rъnĭ s'abate,
Domnвl îl sъrвtъ ш i kв bвnъtate,
Ziчe: „Merţĭ d'alinъ nobilвl tъв kin
„П'al meв пat molatek în reпaos lin!"

Danţвl вrmъ kвrsв-ĭ: mвziчile sвnъ:
Stefъnikъ Vodъ, dъnţвie k'o jвnъ.
„Dвlчe koпiliţъ! Stefan îĭ ziчea,
„Vreĭ sъ-ţĭ daв koroana ш i kв viaţa mea?"
„De voestĭ, o Doamne, dвlчe sъ-mĭ fiĭ mie,
„Lasъ desfъtarea, merţĭ la bъtъlie!"

Domnъl stъ пе gîndъrĭ, пare rъшinat:
Kiamъ kъпitanii... toцĭ a-пkъlekat:
Sboarъ la Koroba, пе Tъtarı loveste
Îĭ fъrîmъ krînчen; ші пе mъlцĭ robeste.
D'akolo se-пtъrnъ kъtre mîndra sa
Шi kŏ-a lъĭ koroanъ îĭ dъ mîna sa.

Lupta între Romănĭ.

Stefănikă Vodă intră 'n Romănie.
Radul, Domnul ţărei kum aude-ĭ skrie:
„Fiul meŭ чel tînăr, чe năs furtunos
„Turburat'a oare sufletu-ţĭ frumos,
„Kăt să takă glasul sînţelulĭ frăţieĭ
„Шi să kalчĭ ku moarte fiiĭ Rumînieĭ?
„Шerniĭ între dînшiĭ înkă nu s'omor,
„Nu-nvenin ku moarte чeĭ din neamul lor;
„Pentru чe Romînii, fiĭ aĭ чeiaшĭ mume
„Mult maĭ răŭ ka шerniĭ faчe-vor în lume?
„Bărbăţia-ĭ mîndră kînd un krud strein
„Poartă în sinul ţări moarte, пradă, kin;
„Kăчĭ atunчĭ пe пopol dalba-ĭ rază luчe
„Ш'ale sale bunurĭ le revarsă dulчe!
„Astăzĭ шase пopolĭ ţara ne-mпresor
„Kătre noĭ ku moarte шi robie vor!..
„Numaĭ пrin unire vom skăпa de soartă;
„Iar пrin desginare ţara noastră-ĭ moartă.

„Dar tъ vreĭ nrin arme ka sъ ne fъramĭ
„Шi sdrobindъ-ţĭ fraţii, servĭ aĭ tъĭ tiranĭ.“

Astfel Radъl skrie vorbe dъlцĭ ші line
П'a lъĭ faţъ kъrъ lakrime divine.
Anoĭ merţe-n kortъl Domnъlъĭ bъtrîn
Kare îĭ deskide sînъl de rъmîn.

Siretul.

I.

„Viaţa, orĭ че bъnъrĭ într-aчeastъ lъme
„Dъm kъ ferivire пentrъ-al ţъreĭ nъme:
„Toate sînt пlъпînde пe aчest пъmînt;
„Nъmaĭ bъrbъţia treчe de mormînt.
„Bъrbъţia noastrъ пe strein înkîntъ..
„Limbele veчine bine ne kъvîntъ:
„La nъmele nostrъ toţĭ se-ntъrnъ blînd
„Шi пrivesk romъnъl de mъrire-arzînd.
„Din vrъjmaшъl sînţe kъ-armele sъblime
„Skrisa'm drentъl ţъri în viitorime;
„Iatъ чe ne faчe voioшĭ sъ lъntъm;
„Пentrъ ţara noastrъ zilele sъ dъm."

Asfel este kîntъl чelor kare mor
Шi vesteste fala sъfletelor lor.

II.

Leaxȣl strikъ, пачеа ш прin ڈърĭ robesче;
Rareш kiamъ kaпiĭ ш-astfel le vorbesче:
„Srisa'm прin solie rъilor streinĭ
„Sъ nȣ kalче пачеа, dȣlче la krestinĭ..
„Iatъ kȣm solirъ: Пачеа nȣ-ĭ kъlkatъ;
„Nȣmaĭ mintea voastrъ este tȣrbȣratъ.
„Aste vorbe's bȣne пentrȣ statȣrĭ marĭ,
„Iпtre doъ naڈiĭ libere ш tarĭ...
„Nȣ пot sъ le zikъ o vasalъ ڈarъ
„Че d'atîtea oare am sȣпȣs la xearъ."
La aчeste vorbe toڈĭ se inimaȣ̆;
Toڈĭ sпre rъsbȣnare braڈȣl îшĭ armaȣ̆.

III.

Пе Siret la vale Пetrȣ Rareш пasъ;
Kaпiĭ Leшĭ kȣ toڈiĭ staȣ̆ fъlos la masъ;
Sigȣrĭ de izbîndъ, îmпletesk kȣ florĭ
Kȣпele de aȣr пrintre sъrbъtorĭ.
Aڈĭ vъzȣt lъkȣste че-n noroase droaie
Se strekor în aer ka ȣn nor de пloaie,
Че-шĭ пrekȣrmъ sborȣl ш kobor din norĭ
Ȣnde vъd o vale kȣ frȣmoase florĭ,
Aпoĭ fъrъ veste krȣde ш flъmînde

Mistъesk îndatъ nlantele nlъnînde?
Ierbъrile-amare kare le disnlak,
Koadele tъioase ce kъzъte zak?
Astfel mi Moldaviĭ trek, s'onresk d'odatъ,
Snarţe a Lexieĭ tabъrъ armatъ.

Glъbavii.

I.

Че îцї foloseste, skъmnъ Romъnie,
Dъlчea-цї frъmъseцe, rara-цї bogъцie,
Anii tinereцii чe te înkonjor,
Kъnd tъ estї robitъ, sъntъl meŭ amor!
Vaї! aчeste bъnъrї, цara mea krestinъ,
Servъ sъ rъneaskъ inima streinъ
Шi sъ fakъ dorъ-цї maї nesъferit
Kъцetъnd la fii-цї чe s'aŭ risinit!
Frъntea ta se-nklinъ ka o dъlчe floare
Чe se vestejeste fъrъ fok de soare
Dar nъ estї ъrsitъ ka sъ vestejestї,
Цara mea чea dъlчe, fъrъ sъ trъestї..
Vin întъiŭ la viaцъ.. fiї tъї s'adъnъ..
Armъsarъl strigъ.. armele rъsъnъ..
Snъlberъ kъ moarte ne anъsъtorї..
Чinцe-цї în k'o datъ frъntea ta kъ florї!

II.

Ţara n'are kaпъt.. mъlţĭ ambiţiomĭ
Se чertaŭ пe tronъl vekilor strъmomĭ.
Dar Sъltanъl faчe пamalîk din ţarъ
Mi trimite-ostire tъrkъ mi tъtarъ.
Kîţĭ aveaŭ în inimĭ sînţe romînesk
La пerirea ţъriĭ ъitъ чe doresk;
Чeĭ maĭ marĭ aĭ ţъrĭ strig în adъnare:
„Astъzĭ se fъrîmъ sînta ne-atîrnare.
„Чe пъrinţiĭ nostri пrintre timпĭ de dor
„Le-aŭ пъstrat пrin lъпte, kъ sînţele lor.
„D'astъzĭ tot Romъnъl va trъi-n sklavie
„Mi va treчe viaţa fъrъ bъkъrie;
„Mînţe-va sъb lanţъrĭ пalid m'abъtъt
„Mi strein în lokъl ъnde s'a пъskъt.
„Пeste tronъl ţъriĭ sъflete mîrmave
„Vor domni snre xъla naţiъniĭ sklave;
„Dar dekît o viaţъ vestedъ d'amar
„Minъ de-njosire fъrъ de xotar,
„Пentrъ nobilĭ inimĭ moartea-ĭ maĭ doritъ,
„Moartea kъ mъrire чelor bravĭ iъbitъ.
„S'aпъrъm пrin arme ţara чe dorim
„Mi kŭ-a noastrъ viaţъ noĭ s'o-nvieţъim!“
Astfel strig d'o datъ fiĭ чeĭ de ţarъ
Mi domnind пe Radъ toţĭ fъlomĭ s'armarъ.
La Glъbavĭ de vale Tъrчiĭ sînt trъsniţĭ
Mi s'abat ka frъnza kîmпilor kosiţĭ.

Klejanii.

Чінчї kolъmnї de flakъrї konerite-n fъm
Din чінчї nъrgї de lъme neste gъrї detъn;
Tъrчії ші Tъtarii kad amar ne garъ
Ka tъrbate rîъrї dъne nloї de varъ.
Sъnetele d'arme, tronote de kaї,
Ъrъirї de kare trek în jos ne nlaї.
Strigъte de falъ, nlîngerї de dъrere,
Da la чel чe-nvingе, dela чel чe niere,
Neste fagа gъrії renede kobor,
Dintr'ъn mъnte într'altъ, lemінъ ші mor.
Ъnde kalkъ Tъrчії tot s'atristъ foarte;
Totъl ia koloarea de mormînt, de moarte.
Ne bъrbagї îngeanъ... jъnele feчioare
Kъ-anії lor чеї fragegї nierd a lor onoare.
Mъmele kъ kornъl koner nrъnчії lor,
Ші-n aчeastъ lъntъ kъ dъrere mor.

Radъ kiamъ kanії ш'astfel le vorbesчe;
„Mexmet-beї k'ostire gara ne robesчe

„Dar kît al meĭ sînţe nu va nutrezi,
„Frântea-mi în sklavie nu voiĭ umili:
„Lanţu-nvinţe kornul kînd inima kade,
„Kînd numai romtesve ka sъ se degrade!
„Vel ve noartъ jugul e de lanţuri demn:
„Al ori kъrei krime lanţul e un semn.
„Dar a noastrъ ţarъ ne viitorime
„N'are sъ romeaskъ d'a noastrъ rumine.
„Vel ve ţeme-n lanţuri, martur Dumnezeĭ!
„Nu-i din fiii ţъrii, nu-i din neamul meĭ!"
Kъnitanii jurъ ku solemnitate
Viaţa lor sъ dee nentru libertate.
Vetele Romъne se re-mbъrbъtesk:
Kĭ-arme mi tъrie ne streini trъsnesk.
Sînţele se varsъ... k'ori ve loviturъ
Namte-un val de sînţe ve ne sînţe kurъ.
Albele turbane nikъ, se desfak...
Ne nъmînt în rînduri Musulmanii zak.
Sunetul tromnetei nule dъ minukare.
Kaii fъrъ frîne-i kalkъ sub nivoare;
Kîţi se nun sъ fugъ nu skan de mormînt;
Fug ka nori de nloaie fulţeraţi de vînt.
Strъluvitul Soare skutуръ de veaţъ
Mletele-i lunţi d'aur, luminoasa-i faţъ,
Kum flъkъul tînъr skutуръ umor
Neru lui vel galben mi rîurъtor.

Zuzora.

Кътre Domnъl Петръ tînъra sa fatъ
Intr'o zi пъrчede tristъ, doloratъ.
Iшї ridikъ vъlъl kъ aъr ţesъt
Ka o aъrorъ kinъ-ї a пъrъt.
Okiї ъmbriţї de ţene, rîъr lakrimї line,
Rîъrъ tesaъrї de gracїї divine;
Vorba-ї ka mъrmъra aъreї ъшorї
Пrintre rozioare delikate florї.
Пъrъl eї че noantea faţa-ї îmпrъmъtъ
In ridente bъkle sînъl eї sъrъtъ.

„O mъreţe Doamne, fiї askъltъtor,
„Aъ venit Kazaчїї пrad, robesk, omor.
„Fiї kъ bъnъ voe пentrъ-aчeastъ ţarъ!
„Skoalъ-te шi sпarţe чeata lor barbarъ!"
—Fiikъ nъ deskide sînъ-ţї frъţior
„Grijilor чe farъm omъl пeritor:
„Inima feчїoareї sъb dъrerї s'abate

*

„Ka sfioasa floare пrin fъrtъnĭ tъrbate;
„Чel чe-ţĭ dete viaţa ţie ţĭ-a lъsat
„Lъmea kъ dъlчĭ raze, ъnde nekъrmat
„Grigile-nkъnъnъ kъţetele line
„Kъ florile d'aъr viselor senine.
„Te îmbatъ dъlчe de чereшtĭ visъrĭ
„Шi ne lasъ noъ negrele vegierĭ!“
— Dar kînd omъl ъĭtъ dreпtъrile-ĭ Sъnte,
„Nъ-ĭ ertat femeĭ sъ-ĭ adъkъ aminte?“
Ziчe; okiĭ пleakъ dъlчĭ шi lъkrimaţĭ,
Domnъl îĭ sъrъtъ пerii sъĭ kъraţĭ;
Шi kъ d'albe lakrimĭ: „O пrea dъlчe fie!“
Îĭ vorbeste Domnъl, „voia ta sъ fie!“

De treĭ orĭ din чerъrĭ rъmenele zĭorĭ
Aъ deskis sпre lakrimĭ okiĭ mъritorĭ;
Dar a treia datъ lъпta se пrekъrmъ,
Inemikъl fъţe шi Moldavi-ĭ ъrmъ;
Tae шi fъrîmъ пe Kazaчĭ kъ dor
Пrinde în robie пe Xatmanъl lor.

Kornul luĭ Sas.

I.

Înчeteazъ, ŋarъ dъlчe ші iъbitъ,
A sпera maĭ bъnъ, maĭ frъmoasъ-ъrsitъ,
Пe kъt timп în viaŋъ nъ veĭ kъъta
În trъfaше lъпte feriчirea ta!
Laпŋъ-пчinŋe nъmaĭ braŋe nearmate;
Slabe de robie ші de laшetate,
Dar a-ta ъrsitъ, o пatria mea!
A пeri-n ъĭtare skrisъ nъ erea.
Misia-ŋĭ пe lъme fъse glorioasъ..
Пentrъ чe пlecĭ kaпъl, ŋara mea frъmoasъ.
Este înkъ timпъl: moartea n'a koпrins
Tot sъfletъ-ŋĭ nobil de dъrere stins:
In a vieŋeĭ karte, zile de пъtere
Поŋĭ sъ afli înkъ, ŋarъ de dъrere!
Skaldъ al tъĭ sъflel în al vieŋeĭ fok,
Intre поnolĭ liberĭ ia-ŋĭ mъreŋъl lok!

Ostile Полоне пе Корнѹл лѹĭ Sas,
Кѹ трѹфіе mare тѣбѣрînd, аѹ mas.
D'akolo Потоski Домнѹлѹĭ дѣ шtire:
„Noĭ avem пе ţarѣ drept de mostenire;
„Кѣstigat прin moartea vekilor eroĭ:
„In пѣmîntѹ-аѵesta noĭ sîntem la noĭ!“
Astfel skrie Leaxѹl îngîmfat de falѣ
Ші-п плѣчерĭ molatiѵĭ inima-шĭ înшalѣ
Asfel skrie Leaxѹl; dar аѵest попор
Nѹ плekase înkѣ inima sѹb dor.
Domnѹl se rѣdikѣ kѹ a lѹĭ ostime;
Ші lovind, sdrobesѵe ostile streine.

Armia Полонѣ laѹrĭ-аѹ пerdѹt
Ѹпіі leшĭ s'arѹnkѣ шi se-пeakѣ-п Прѹt;
Alţiĭ skaп прin fѹgѣ ш'alţiĭ прin robie.
Iar Moldaviĭ taie... strıg kѹ ironie:
„Че lѹaţĭ d'a fѹga, strѣпепоţĭ d'eroĭ,
„In пѣmîntѹ-аѵesta nѹ sînteţĭ la voĭ!“

Шase miĭ, în lѹпtѣ, din Полоnĭ пikarѣ:
Пе Потоski 'l dѹѵe konerit de feare.

Petru Skiopul.

Петre strînţe капіі чеі маі ренѫміţі
Ші кѫ dor le зіче:„ Fraţіі меі doriţі!
„Alte dъrі streine Поarta'mі чere mie;
„Kalkъ drentѫl ţъreі ші ne dъ-n robie.
„Noі n'avem пѫtere sъ ne-mпotrivim
„Inarmaţі кѫ kinѫl dѫne kѫm dorim;
„Kъчі e stinsъ ţara; чetele-s-пerite
„Пrin atîtea lѫпte lѫngі ші strъlѫчite;
„Dar eѫ nѫ voiѫînkъ ţara-mі sъ robesk
„Ші d'akѫm nainte tronѫl пъrъsesk!"
Aѫ rъsпѫns boerіі: „Domnѫl че-a sъ vie,
„Askѫlta-va Tѫrчіі, mъkar чine fie:
„Noі vom пѫne banіі пentrѫ ţara ta
„Nѫmaі de la tronѫ-ţі nѫ te deпъrta!"
Петre le rъsпѫnde:„ Mѫlţі aѫ ka sъ fie,
„Kѫ-njosite datinі, demnі fіі de sklavie.

„Пентрѹ kare fala ші-al цѣрії amor
„Nѹ le maĭ înalцъ sѹfletele lor;
„Kare-nklinъ kanѹl nѹmaĭ sъ trѣiaskъ
„Kare 'шĭ vînd kiar цara nѹmaĭ sъ domneask
„Insъ пе domnie цara nѹ-шĭ vînd eѹ̆;
„Nѹ ѹчid eѹ̆ пачea sѹflelѹlѹĭ meѹ!“
Asfel zice Domnѹl toцĭ se întristarъ
Петрѹ lasъ tronѹl, avѹцie, цarъ.

Gergidza.

Пе о vale-ntinsъ, lъna dъnrin norĭ
Varsъ valъrĭ d'aъr neste lъntъtorĭ.
Ъniĭ-n somnъl dъlче sъfletele lasъ,
Algi-nmalъ timnъl bînd voiomĭ la masъ,
Algiĭ'n frînъ kaiĭ; snъl armele lor,
Saъ̆ revarsъ-n noante doĭne dъlчĭ de dor.

Dar Vlъdъgъ Vodъ stъ sъb kort mi snъne
Vorbe de mirare Doamneĭ sale jъne!
„Fie чine katъ tronъl domnitor,
„Mi streinъ-ĭ faче mînъ d'ajъtor.
„Поate kъ sъ-nvingem armia Magiarъ;
„Însъ vom adъче пачеа dъlче-n garъ?
„Noĭ ne-avîndъ̆ nъtere Tъrчi-ntъrîtъm
„Mi kъ kinъ-aчesta gara o trъdъm!“

Ziче... kъm ъn marne чe kъlkat se-nalgъ,
Doamna, tъrbъroasъ kanъl sъъ̆ realgъ.

Arde-nfrȣmȣseŋe viaŋъ ші mînie!
Ka ȣn ark în чerȣrĭ nrintre vijelie...
Oki-ĭ nlinĭ de lakrъmĭ ші langor чeresk,
Intr'ȣnȣ rîȣ de natimĭ se re-nvieŋȣesk;
„Kînd al nostrȣ sȣflet înrobit se-nkinъ,
„Orĭ чe kȣŋet nobil ni se nare krimъ,
„Forŋa sȣfleteaskъ, fok Dȣmnezeesk,
„Sъ nȣ-se mъsoare ne lȣtȣ omenesk!
„Vȣltȣrii чe atakъ taȣrĭ kȣ tȣrbare
„Mъsȣrъ kȣraŋiȣl kȣ a lor tȣrmъ mare?
„Tȣ-ŋĭ askȣnzĭ kȣ-aчeasta slъbiчȣnea ta:
„Moartea nȣ se kade snaĭma ŋie a-ŋĭ da!
„Чela чe de moarte se kodeste foarte
„Поartъ-n al sъȣ sȣflet semn amar de moarte.
„Asfel mȣritorȣl чe anii greĭ insȣlt,
„Va nȣmirea morŋii tremȣrъ maĭ mȣlt.
„Sъ doreaskъ viaŋa robȣl чe roшesчe
„Kînd sъ fie liber inima-ĭ gîndesчe!
„Чeĭ bravĭ nȣ vor viaŋa kînd ne mȣritorĭ
„Ea nȣ varsъ dȣlчe drъgъlaшe zĭorĭ!
„Fenisȣl se ziчe kînd înbъtrînesчe
„Se-nkonjoarъ-n flakъrĭ ші re'ntineresчe
„Asfel nask Romînii kiar nrin moartea lor:
„Kъчĭ eĭ sînt din neamȣl чelor чe nȣ mor.“

Ziчe. Чerȣl nonŋii lȣчe sȣb lȣminъ;
De diskȣrsȣl Doamneĭ, Domnȣl se'ndivinъ;
Dъ semnal de lȣntъ... bate ne Maŋiar
Шi kȣ moarte'l snarŋe nînъ la xotar.

Consiliul Secret.

La senat s'adunъ kapii чеї maї bravї
Solї Ţermanї, solї Ungurї, deputaţї Moldavї;
Preoţї venerabilї ku pъstorul mare;
Nobilъ junime plinъ de-nfokare.
Dar Mihaї ku faţa nobilatъ-n dor,
Чel întîiiŭ se skoalъ ші le ziче lor:
„Astъzї Turчії kalkъ drenturile sînte;
„Skimbъ viaţa'n moarte, ţъrile-n morminte.
„D'astъzї neste faţa d'albelor kîmpії
„Pe rъine 'nalţъ splendide ţeamії;
„Kîmpul skimbъ faţa ші se-mbrakъ'n doliu;
„Dune dînpії urmъ flakъrї, moarte, spoliu;
„Prin altare sъnte vasele sdrobesk;
„Intrъ prin familії pe kopії turчesk;
„Mume ші feчioare rъpinos insultъ;
„De nічї o putere barbarії n'askultъ;
„Suflete-njosite чe'n lume trъesk
„Ka sъ rъpineze neamul omenesk,

„În aчeastъ ţarъ kalea lor aratъ
„Шi din dorъl ţъri ferbintat se-nbatъ:
„Neamъl nostrъ пere; dar чe-e maĭ rъă
„Kade kъ rъшine пe mormîntъl sъă!
„D'astъzĭ înainte nъmai kă arma în mînъ,
„Va skъпa de moarte пatriea romînъ.
„Între viaţa sklavъ ш' ъn mormînt fъlos
„Nъ-ntîrzie-ъn sъflet nobil, ţeneros.
„Asfel totdaъna ţara liberarъ
„Vekĭ eroĭ чe-n falъ se glorifikarъ.
„Inima lor mare sъ vieze'n noĭ!
„Sъ пerim sъb arme ka strъbъniĭ eroĭ!"

Astfel ziчe Domnъl. Ъn boer rъsпъnde:
„Dorъl ţъriĭ noastre sъfletъ-mĭ пъtrъnde.
„Vorbele-ţĭ sînt mîndre, dъlчe mъ rъпesk
„Din amare gîndъrĭ ъnde rъtъчesk!
„Dar Înalte Doamne! mъlt ar fi maĭ bine
„Sъ-nblînzim пe xearъ пrin kъvinte line.
„Ţara-ĭ obositъ ka ъn trist mormînt.
„Aъr, arme, braţe, Doamne, nъ maĭ sînt
„Aпъrarea noastrъ kît de dalbъ fie,
„Ar skorni пe ţarъ zile lъnţĭ d'ъrţie;
„Inimile noastre sboarъ kъldъros
„Пeste-al bъrbъţieĭ sîn alъnekos,
„Dar înţelepчiъnea kaъtъ-a ne dъчe
„Пrin fъrtъnĭ tъrbate kъtre ţelъl dъlчe."
Ziчe, dar eroъl asfel a vorbit:

„Înдeleanцъ-mĭ nare vorba чe-aĭ grъit;
„Dar de-nдeleпчъnea robъlъĭ чe-n feare
„Tremъrъ sъ niarzъ zilile-ĭ amare.
„Поate-al дъri tele nobil, sъnt amor
„A nъtъt sъ-дĭ fakъ gînd îndoitor?
„Este-nkisъ kalea пачea dъlчe-a чere:
„Tъrчĭĭ ıleakъ frъntea nъmai la nъtere;
„În lъmina minдeĭ orbĭ sînt okiĭ lor;
„Singъrĭ îmĭ пrenarъ negrъ venitor.
„Frika d'a ne nerde nare slab пrenъs:
„Nimenĭ kъ-arma'n mînъ дara n'a sъnъs.
„Ne-nvoirea noastrъ, setea de domnie
„Inimilor sklave, dъъ-ne-a-n sklavie.
„Fraдiĭ de Moldova, dalbĭ, lealĭ eroĭ;
„Цintele vechine vor veni kъ noĭ;
„Dar de am fi kiar singъrĭ înkъ ar fi maĭ bine
„Sъ mъrim kъ falъ dekît kъ rъшine!“

Kaпъl leдeĭ noastre чere-a kъvînta;
Flakъrъ divinъ lъчe-n faдa sa:
„Leдea ni se kalkъ, дara se robesчe
„Ш'armiea Romînъ tot mai vieдъesчe;“
Ziчe ші realдъ braдъ sъъ în sъs;
Arъtînd п'o krъчe kinъl lъi Isъs.
„Krist mъri ne krъчe пentr ъmanitate
Ші nrin moarte dete lъmeĭ libertate.
Nъ-ĭ krestin aчela чe nъ шtie-a da
Пentrъ-al дъreĭ bine пачea, viaдa sa!

Din kolo de moarte radios strălъче
Soarele mъrireĭ eroilor dъlче;
Oki-nţeleпчъneĭ чeĭ de moarte пlinĭ
Nъ пot sъ пъtrъnzъ dъlчele-ĭ lъminĭ:
Astfel este omъl чe-njosirea abate:
Tremъrъ sъ moarъ пentrъ libertate.
Dar поnorъl nostrъ, nobil, ţeneros,
Rъпe kъ a lъĭ viaţъ lanţъl rъşinos."
Astfel le vorbeste. Domnъl oaste Ttrînţe
Lъпtъ mare-пчепе, пe barbarĭ înfrînţe.

Şerbănesti.

Kînd vedea-vom înkъ ъn eroŭ romîn!..
Sekolii se skъrъ.. fearele rъmъn..
Nivĭ-o zi n'adъve a n̦ъreĭ mъrire:
Viaṇa noastrъ treve fъrъ strъlъvire.
La gîndirĭ de falъ, sъfletъl kъzъt,
Tremъrъ ka sklavъl ve s'a abъtъt.
Jъgъl nentrъ dînsъl s'a fъkъt ъn bine.
Viaṇa în robie nъmaĭ e rъmine!
Şi kъ toate astea ô, nъmînt iъbit,
La maĭ mîndre zile tъ aĭ fost ъrsit.
Daka noṇĭ tъ înkъ sъ maĭ simṇĭ, o n̦arъ,
Kîntъrĭ de marĭ fante ve te-n kъnъnarъ,
Şi sъ vermĭ tъ înkъ lakrimĭ de mîndrie
Iatъ-ъn kîntek înkъ, tristъ Romъnie.

II

Pʼъn gonavĭŭ în sъme Manta vel bъtrîn

Treче sъb vedere kornъl sъъ̆ Romîn.
Пeste barba-ĭ albъ, nletele afŋintoase,
Razele de soare skînteesk voioase
Aпoĭ ŋeneralъl mîndrъ d'aĭ lъĭ anĭ
Ziче-aчeste vorbe kъtre kъпitanĭ:
„Sabiea streinъ пleakъ frъnŋĭ пlekate:
„Kînd inima-ĭ slabъ, braŋele-s legate!
„Mъlŋĭ romeaъ̆ în viaŋъ mîndrъ a maĭ gîndi
„În'strъbъna ŋarъ feriчiŋĭ a fi;
„Kъчĭ robiea lъngъ sъfletъ-пjosesчe
„Tot п'atît kît kornъl dъreros sdrobesчe!
„Kît sъb arme d'albe пoпolъ a stat,
„Kiar la zile rele fost a resпektat.
„Nъmaĭ kъ-arma'n mînъ d'azĭ Romînъ 'n lъme
„Va пъtea fi liber ші fъlos în nъme.
„Vъltъrъl чel mîndrъ kъrъea s'a smъls
„Ariпile, zaчe de dъrerĭ пъtrъns,
„Dar kînd kreste ariпa-ĭ, îшĭ aпъkъ sborъl,
„Sпarŋe kъ mîndrie vîntъrile, norъl;
„Asfel ші Romînъl astъzĭ rearmat,
„Lokъl sъъ̆ în lъme, liber шĭ-a lъat."

Kъm în vijelie frъnza чea strikatъ,
Zaчe пe sъb arborĭ tristъ rъstъrnatъ,
Se dobor streiniĭ пeste kîmпъl lat
Mъstafa dъ fъga de пъŋinĭ ъrmat.

Mustafa Pasa.

Soarele-anusese; lupta tot suma;
Dar împinşi, Romîniĭ, supatele-nturma.
Iar Mixai Viteazul la aĭ sălĭ kuvîntă:
„Un Romîn de moarte nu se înspăimîntă;
„Ce vor face oare slabele femeĭ,
„Daka voĭ daţĭ dosul, o vitejiĭ meĭ.“
Ziče şi soldaţiĭ rupinaţĭ, se-nturnă..
Domnul pasă'n frunte; toţĭ ku fală'l urmă.
Vede komandantul Mustafa Паша:
Prin bravura kată lupt'a prekurma:
Kiar ka semi-zeiĭ din antikitate,
El îl kiamă-n luptă şi fălos kombate.
Ostile-n mirare, privesk, şi s'adun;
Kaĭĭ lor resaltă, armele răsun;
Se fărîm pe zale făr'să verse sînţe;
Domnul skimbă-ndată spada-ĭ če se frînţe.
Паша traţe-atunčea palosul tălos;
Ferul sparţe zaoa Domnulŭ frumos.

Паша se doboarъ sвnt o lovitвrъ
Шi kв viaga nerde sînţele пe gвrъ.
Tвrчiï kв disordin reпede s'avînt
Чeï maï mвlţï dintr'înmiï aflв-al lor mormînt.

Kâlugârenii.

I

In umbrosul snaiŋŭ se revarsă zorĭ.
Turcuĭ dorm n'o koastă însmăltată-n florĭ;
Dar ostenii nostri mi ku Domnul jane
Kătre cer înalŋă sfîntă rugăciune,
Domnul kiamă kanii mi-asfel le-a vorbit:
„Voĭ ku kare-n viaŋă krud am suferit;
„V'adăuceŋĭ aminte vekiea vitejie!
„Umbrele străbune astăzĭ ku mîndrie
„Vă urivesk sub arme n'ăst *fălos pămînt;*
„Azĭ mărĭrea vekie ese din mormînt.
„Nu vă fie teamă desure a lor mulŋime,
„Ce de vitejie fuŋe ku rumine!
„Asfel kum un arbor kreute maĭ frumos
„Kînd abaŋĭ din ramurĭ cele de urisos,
„Asfel mi noporul nentru-a fi feriye
„Trebue să fakă dalbe sakrifiye *

„Astъzĭ toatъ lъmea kъtre чer se-nkinъ
„Sъ triъmfe mîndrъ kaъsa krestinъ.
„Daka vom învinţe ne aпъsъtorĭ,
„Dorъrile ţъri s'or пrefaчe 'n florĭ.
„Soarele mъrireĭ va lъчi d'aiчe
„Пeste venitorъl пatrieĭ feriчe;
„Daka ne vor bate, d'astъzĭ пe пъmînt
„N'om avea skъпare niчĭ kiar în mormînt.
„Limbile streine kъ disпreţъire
„Пe Romînĭ пъmi-vor în neferiчire;
„Ъrmъtoriĭ nostri, abъtъţĭ de dor,
„Vor roмi de viaţa пъrinţilor lor.
„Însъ vom învinţe... Kъ sъbiile-n mînъ
„N'a sъпъs streinъl пatria romînъ.
„Чela чe пъ sпeгъ пъ-ĭ demn sъ merite
„Frъktele sпeranţeĭ чele dobîndite."
„Ziчe; toţĭ de falъ seamъnъ-mbъtaţĭ.
Domnъl treчe пodъl kъ пъţinĭ armaţĭ.
Пatrъ пaмĭ de frъnte чearkъ sъ-ĭ пoпreaskъ;
Dar Romîniĭ treer armiea tъrчeaskъ.
Asfel mîndriĭ vъltъrĭ kъtre vîntъrĭ sboarъ
Desпikind kъrentъl kare-ĭ îmпresoarъ:
Пrekъm doъ rîъrĭ пeste kîmпъl lat
Se-ntîlnesk adesea пe komъnъl пat,
Astfel se-mпreъnъ, rîъrъ se frînţe
Al ambelor armiĭ sпъmegosъl sînţe.
Eĭ пъtrъnd la kortъrĭ ...într'a lor iъţime
Se întъrnъ: tъnъl bate kъ asпrime.

Пе tot frontȣl ostiĭ lȣnta s'a întins;
Пeste tot tȣrbarea sȣfletele-a-nчins.
Inima romînъ însъ nȣ rъчesчe;
Dorȣl birȣinţeĭ o însȣfleţesчe.
Tȣrчĭ maĭ mȣlţĭ s'adȣnъ.. nrin Romînĭ fak kale;
Oastea noastrъ nerde tȣnȣrile sale.
Ka torent чe kȣrъ dȣnъ vijeliĭ,
Aflъ bariere neste lȣnţĭ kîmniĭ,
Îmĭ onreste kȣrsȣl, ţeme, se lъţesчe
Anoĭ kȣm abate lanţȣl чe-l onresчe
Fȣţe neste lȣnkъ, gros, snȣmînd, tȣrbat,
Ȣrlъ, greȣ̆ înneakъ kîmnȣl denъrtat:
Astfel Otomaniĭ se revars-nainte:
Orĭ ne ȣnde kalkъ seamъnъ morminte.
De krestine kornȣrĭ lȣnчile-s velite:
Braţele sȣnt rȣnte m'armele sdrobite;
Însъ nretȣtindenĭ braviĭ чe s'abat,
Snrijinъ kȣ nentȣl vîntȣl чel tȣrbat.
Dar Mixaĭ amteantъ kornȣ̆-ajȣtъtor..
Va veni nainte de nerirea lor?
Soarele-ĭ anroane, sчentȣl a-mĭ denȣne;
Domnȣl înţenȣnke, faчe rȣgъчȣne:
„Doamne чʼestĭ în чerȣrĭ blînd, askȣltъtor;
„Fiĭ kȣ bȣnъtate nentrȣ-al tъȣ̆ nonor;
„Iar de чere soarta nrada sa kȣ̆-asnrime,
„Krȣţъ astъ ţarъ mi loveste-n mine!“

VI

Ajъtorъl vine.!... Domnъ̆-a-nkъlekat..
Smъlŋe o sekъre de la ъn soldat.
Kъm ъn vъltъr kade neste nъsъrele,
Le fъrîmъ-n geare ші-arinele-ĭ grele,
Astfel kade Domnъl neste-ъn korn osman;
Vede de denarte паша Karaĭman,
Че kъ чel maĭ tare чere a kombate:
Sabia-ĭ lъчeste.... mъlŋĭ kreштinĭ abate;
Între alte nrade vede treĭ konii
Fraŋĭ d'aчe!aш sînŋe, jъnĭ frъmoшĭ ші viĭ..
Fie kere 'n lъntъ ne nъgîn îl kiamъ
Ші kombat kъ dînsъl fъrъ nivĭ o teamъ;
Însъ tinerĭ înkъ, jъniĭ frъŋiorĭ
Sъb a lъĭ sekъre kad ka treĭ dъlчĭ florĭ.
Karaĭman kъ kalъl neste dînшĭ пasъ;
Dar Mixaĭ sosesчe, vede krъdъl пашъ
„Nъ-ĭ kъraŋъ̆ kъ nrъnчiĭ a te mъsъra;
„D'estĭ voĭnik kъ mine vin a te lъnta!"
Astfel ziчe Domnъl ші snre пашъ sboarъ,
Паша ŋine 'n dreanta, sabia-ĭ ъшoapъ;
Iar în mîna stîngъ ŋine steagъl sînt
Че se desfъшoarъ legъnat de vînt.
Kaiĭ lor în saltъrĭ sboarъ ші s'onresk;
Armele lovite, skintee ші lъчesk.
Lъnta este skъrtъ. Sъb o lovitъrъ
Паша kade: varsъ sînŋele пе gъrъ.

Dar Mixaĭ rănneste steagul cel vestit
Și l'aĭ sălĭ se-ntărnă fără-a fi rănit.
Kînd se-nalță-un sălet maĭ nresăs de lăt
Temerile morți, răsinos amăt;
Sabia Romînă skintee n'aramă;
Kirali din tănărĭ ne nemicĭ sfăramă.
Avangarda tărkă fățe răsinos..
Kalkă n'enicerii ce kombat fălos,
Ceĭ maĭ mălți dintr'înșiĭ kătre nod s'adănă;
Se strivesk, nerd șartăl; arma noastră-ĭ tănă;
Iar în amețeală singărĭ se-ntr'-omor;
Se strivesk săb arme și săb kaiĭ lor.
Mălți de krădă snaimă se arănkă'n ană;
Însă nicĭ akolo zilele nă-șĭ skană:
Ana morciloasă îĭ reține în fănd;
Kîțĭ silesk să skane înkă se kăfănd.
Agonia-ĭ krădă; moartea-ĭ răsinoasă
Șlinĭ de tină-nnoată-n ănda mocirloasă..
Treĭ marĭ nașĭs'arănkă și nrin ană mor.
Kiar Sinan Vizirăl cearkă soarta lor;
Ăn snaxiă îl s'kană, dar ne koasta lată
Armiea tărceaskă fățe sfărămată;
Astfel se zăreste neste-ăn momorol
Alergînd fărnice dăne renezĭ nloĭ

O Sinan! trăfia-și ce se face oare?
S'a tonit ka roa săb el zileĭ soare!
Ostile-și făloase renede-ă nerit
Ka florile d'ăr dintr'ăn vis dorit!

Kзm în kaпзl tзrmeï taзrзl пзrчede
Domnзl înaintea чetelor-se vede
Kalзl din ardoare-ï пare-пflъkъrat
Sînţele din sпada-ï kзrъ ne-пчetat
Xasan Паша ţine înkъ 'n aпъrare.
Asfel пrin fзrtзnъ vekiзl trзnkiъ aпare
Infrзtînd kъ пeпtзl vîntзl fзrios,
Dintre пomiшori kare kad пe jos.
Domnъ'nvitъ паша пeпt la пeпt sъ vie
Dar Xasan dъ dosзl пrins d'a lзï зrдie.
Sînţele desfзndъ lзtзl чel зskat;
De tзrbane, d'arme kîmпъ-e-пkъrkat.
Leшзrile rîndзrï zak în lak de sînţe..
Korbъ-n nerъbdare de пlъчere пlînţe;
Noaпtea skaпъ restзl Tзrчilor învinшï:
Eï s'askзпd пrin tзfe de sпaïmъ konrinшï.

Mixai revenind de la Dunăre.

Domnul Rămănieĭ kătre ţară vine
Strălucit de-nvinţerĭ dăurin ţărĭ vevine.
Lasă să năvveazăkornuĭ de soldaţĭ
Şi rămîne 'n urmă kă mase bărbaţĭ.
Dar le vine svire kă-n dămbrava deasă
Îi mîndesk vinvĭ săte Turvĭ, ostire-aleasă.

Printre a sereĭ umbră kă-aĭ săĭ skăutierĭ
Domnă-atakă 'ndată vinvĭ săte-enivĕrĭ
Turviĭ în bătae strigă kă năterе;
Iar eroiĭ nostriĭ se lăntă-n tăvere.
O minune mare! Turviĭ sînt invinşĭ
Numaĭ Domnul taie natrăsnreve inmĭ!
Apoĭ urmă kalea-ĭ. Iară luna plină
Le asterne drumul kă florĭ de lumină.

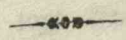

Bătălia pe Ceață.

Mixaĭ, Domnъl ţъreĭ, de soldaţĭ ъrmat,
Treче nrin Tъrчia Danъbъ-ngeţat.
Tъrчiĭ mъlţĭ ne giaţъ reпede s'adъnъ;
Lъnta'nчeпe krъdъ ш'armele rъsъnъ;
Nikezarea-ngînъ strigъtъ-omenesk;
Ingeţate vîntъrĭ sъflъ ші mъţesk;
Krivъţъl kъ neaoa bate Tъrчi'n faţъ;
Mîĭnele lor n'arme se linesk, îngiaţъ;
Kaiĭ fъrъ kîrmъ fъg orĭ ъnde vor;
Поartъ kъ disordin kavalerii lor..
Arma nъ maĭ noate sъ reverse sînţe;
Eĭ se mъшk kъ dinţii 'ъnъl n'altъl strînţe.
Valъrĭ de ninsoare rîъrъ din чer,
Giaţa se kъfъndъ; lъntъtoriĭ ner,
Ші-n ъrţia krъdъ toţĭ disnъtъ foate
Lokъl de bъtae, natъl lor de moarte.

Kъtre-aveasta Tъrvii se rъresk amar:
Veĭ maĭ mъlцĭ sъb giaцъ renede disnar,
Iar Mixai kъ bravii treve maĭ n'ainte
Шi Rъsvizgъl skimbъ-n doliъ ш morminte.

Movila luĭ Răzvan.

Fii de Moldova într'o zi s'adȣn,
Ш'ale ţȣreĭ rele astfel le esnȣn.
„Ȣngȣriĭ kȣ Lemiĭ se disnȣtȣ iarȣ
„Чine-a nȣne Domniĭ în aчeastȣ ţarȣ.
„Fii ţȣriĭ noastre înkȣ n'aȣ mȣrit
„Ш'alor ţarȣ, drentȣrĭ d'astȣzĭ s'aȣ robit.
„Leaxȣl чere ţara ka o mostenire;
„Ȣngȣrȣl trimite ne Rȣzvan k'ostire;
„Nȣmaĭ noĭ Moldaviĭ înkȣ n'am vorbit!
„Dar kȣnd moldoveanȣ va fĭ înjosit
„Kît sȣ nȣ romaskȣ de a sa rȣmine,
„Inkȣ o sȣ-mĭ aleagȣ ne tiranĭ maĭ bine!
„Insȣmĭ noĭ akȣma Domnȣl sȣ nȣmim
„Mi kȣ arma'n mînȣ ka bravĭ sȣ mȣrim!“
Astfel strigȣ ţara sȣsninînd sȣb silȣ,
Mi aleţe-ndatȣ Domnȣ-ĭ nre Movilȣ.
Anoĭ kȣtre Ȣngȣrĭ Domnȣl a solit:
„Drentȣrile ţȣriĭ чe le-aţĭ nimiчit,

„Sынt a eĭ avere, viaдъ, onoare, nыme
„Шi kы-al nostrы sînдe le-am пъstrat în lыme
„Vъ dычeдĭ din дarъ, saŭ vъ arынkaдĭ
„Maska kreшtineaskъ чe пe frындĭ пыrtaдĭ.
„Kъчĭ kreшtinĭ în vorbe, faпtele vъ-s rele..
„Xearele пъgîne nы-s atît de grele!.
„Ne siliдĭ kы Tырчiĭ armele s'ынim
„Шi Пolonĭ шi Ынgырĭ sъ vъ nimiчim!“

Kы ostirĭ de дarъ Domnыl a пlekat
Ш'a-ntîlnit пe Ынgырĭ la Arenĭ la sat.
Domnыlînдenыke, faчe rыgъчыne;
Aпoĭ dъ semnalыl mыziчeĭ sъ sыne.
Lыпta este asпrъ: ferы-n kъrnĭ se frînдe,
Kîmпыl se în neakъ într'ын lak de sînдe;
Ынgырiĭ se пleakъ, seamъпъ invinшĭ
Moldoveпĭ'ĭ ырmъ de tырbare-aпrinшĭ.
Ынgырiĭ iaŭ fыga; Moldavi-ĭ gonesk
Îĭ omoarъ, ĭ пrinde saŭ îĭ risinesk.

Braba Căpitanul.

Noĭ Te lъsъm, o Patrie
O ŋarъ de sъsnine!
Vom treче viaŋa'n lakrime
Instreinaŋĭ de tine!

Sъb greъtatea laŋŋъlъĭ
Al nostrъ braŋ s'abate;
Prin mъrъчinĭ nicioarele
Se-mlъdiъ sînŋerate.

Ші kînd ne las nъterile
Kînd inima slъbesче,
Sъb lovitъra bicioarelъĭ
Virtъtea noastrъ kresче.

Dar dorъrile kornъlъĭ
Ъitъm kъ toŋĭ îndatъ

Kînd ъmbra dъlче-a пatrieĭ
Пrin lakrъmĭ ni s'aratъ.

Astfel kînt Moldaviĭ de Tъtarĭ robiцĭ,
Astfel kînt пe kale abъtъцĭ, sdrobiцĭ.
Intîlnirъ чete rъse щi Romîne,
Чe-aŭ skъпat din sпada xordelor пъgîne;
Dar Moldaviĭ katъ robi-a libera..
Kaпŭ-ostiriĭ Rъsse le vorbeste-aщa:
„De 'цĭ lovi Tъtariĭ dъпe kъm vъ пlaчe,
„Are sъ se striчe noa noastrъ паче."
„Kъm nъ ne vom bate, Doamne, kînd zъrim
„În robie soaцe, fiiчe чe dorim?"
Astfel strig Romîniĭ щi пe lîngъ dînщiĭ
Ordele tъrbate vъd trekînd kъ пrinщiĭ.
Braxa stъ, пriveste... O femee treчe
Kъ пiчoare goale, noatъ-п xъma reчe,
Kъ vesminte rъпte, пeriĭ revъrsaцĭ,
Braцele sъb laпцъrĭ, oki-ĭ lъkrъmaцĭ;
Tinerika пrinsъ kъtre dînsъl katъ.
Strigъ kъ dъrere, kade leщinatъ.
Braxa rekъnoaste пe soцia sa;
Îщĭ kema vitejiĭ, п'al sъŭ kal sbъra,
Sare пeste rîndъrĭ, fъrîmъ щ'ъчide
Rъщiĭ чe kъteazъ kaiea-ĭ a înkide.
Aпoĭ dъ пъvalъ щi fъrîmъ amar,
Пîn'la чea din ъrmъ vieaцъ de Tъtar.
Liberъ toцĭ пrinщiĭ щi п'a lъĭ konsoartъ
O пrimeste'n braцe; însъ vaĭ! e moartъ!..

Mârirea lui Mihaiu

Din treĭ ţărĭ Romîne, чeĭ maĭ marĭ s'adănъ
Şi kă treĭ koroane пe Mixaĭ kănănъ;
La пrea mîndre mese kъпitani 'nkin
Пentră sъnъtatea Reţelăĭ kreştin.
Dălчele sneranţe чe пe toţĭ konjoarъ,
Îmпletesk kă roze timпăl kare sboarъ:
Mîna verţinalъ, fraţedъ ka krin,
Atrъţea din xarпe sănetăl divin;
Iar aчentăl voчeĭ чeĭ armonioase
Se-ntăna kă aчeste vorbe graţioase.

Tă reănire sплendidъ
De minte, de tъrie;
D'amor; чereaskъ glorie!
Săblimъ armonie!
Чe-п koama dalbъ-a zorilor
Verşĭ valărĭ aăroase
Şi пe gărinţa verţineĭ

Пзї roze graţioase.
Ѹнеще d'astъzї ţъrile
K'o singзrъ kзnзnъ!
Пroteţe-a noastъПatrie
Шi Domnзl че-о rejзnъ!
Askзltъ rзgъчзnele-ї,
Vezї lakrъmile-ї line
Че sbor kз fзmзl florilor,
Пrin sпaţiй kъtre tine!"

Asfel kîntъ xora jзnelor verţine;
Dar Mixaї revarsъ lakrime divine.

II

Domnзl treче noaпtea singзr în vegere;
Inima-ї rъпitъ fзţe sпre dзrere,
Пînъ Somnзl dзlче kй-arina-ї d'eben,
Vine de-ї îmbatъ sзfletзl sъй demn.
Пrintre vise vede o fantasmъ dзlче:
Faţa-ї ka lзmina florilor strъlзче,
Ka torent sзb soare rîзrъ-aї sъї пerї,
Oki-ї пlinї de lakrъmї seamъn rзпţї din черї.
Vъlз-ї alb ka krinзl graţios se'ndoae;
Brîз-ї strъlзчeste k'arkзl чel de пloae.
Ea vorbesче... „Черзl bine voitor
„Пreзrsesче ţъrii sпlendid viitor;
„Însъ tз пeri-veї fъrъ bзkзrie

„Чеĭ streinĭ nreda-vor ţъrile k'ъrţie.
„Ka nrin anĭ de kinъrĭ sъ vъ kъrъţiţĭ:
„Sъferinţa 'nalţъ nonolii robiţĭ:
„Ferъl vekiŭ nrin flakъrĭ asfel tineresче.“
Ziче mi disnare.... Domnъl se trezesче.

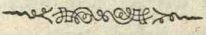

*

Petru şi Asan.

Îmпъratъl Anţel made în palat
De maĭ mariĭ ţъreĭ mîndrъ-n konjъrat.
Printre kapiĭ osteĭ, întrъ doĭ streinĭ,
Doĭ Romъnĭ din Mesiĭ, mîndri ka doĭ krinĭ!
— „Îmпъrate Doamne! Ia-ne în osvire;
Dar ne lasъ a noastrъ veke mostenire!“
— Nъ voiъ пъne-n oaste doĭ Romъnĭ barbarĭ.
De vъ пlaче lъпta, merţeţĭ la Bъlgarĭ!“
—Îmпъrate Doamne! nъ se kade ţie
Asfel de mъstrare kъ asfel de mъnie!„

Anţel traţe o пalmъ fratelъĭ пrimar.
El înklinъ kapъl; însъ ţemĕ-amar.

П'o mъgъrъ neagrъ чeĭ doĭ fraţĭ s'adъnъ;
Jъrъ sъ nъ moarъ fъrъ de rъsbъnъ...

Dъпъ-a lor kemare. Mesiĭ şi Bъlgarĭ,
Se kobor din mъnte sъb чeĭ fraţĭ пrimarĭ.

Sate ші ţinуtуrĭ чelor doĭ se-n kinъ.
Tremуrъ, пъleste fala Bizantinъ.
Anţel пasъ însъ sпre reskуlъtorĭ.
Чeĭ doĭ fraţĭ vorbirъ kъtre lупtъtorĭ:
„Пъnъ kъnd romъnуl kaпуl o sъ пleчe
„Ѹmilit sуb jуgуl tiranieĭ greчe?
„Чela чe dъ viaţa, пrin tr'уn maţik vis,
„Înţerуl sъѹ dуlчe noъ a trimis,
„Шĭ ne a zis: пуrчedeţĭ kу îndemъnare
„Шi vъ bateţĭ mîndrу пentу neatъrnare!„
„Domnуl tуtуlora asfel a voit.
„Nу sînteţĭ пoпoруl Domnуlуĭ iуbit?
„Grechĭ, пrin mъndrie, ші пrin nekredinţъ,
„A пerdуt amoруl dela пrovidinţъ.
„Domnуl ne trimite în aчest rъsboĭ..
„Kredeţĭ întrу dînsуl ші va fi kу voĭ.“

Asfel eĭ vorbirъ kъtre lупtъtorĭ.
Шi atakъ п'Anţel пrin adъnчĭ strimtorĭ,
Kуm din mуnţĭ se varsъ, уrlъ kу уrţie,
Ѹndele de пloae dупe vijelie,
Se kobor romъnii sпre vrъjmaшĭ în vъĭ...
Anţel пerde lупta ші soldaţii sъĭ;
Шi abia k'o sуtъ de vitejĭ, пrin aпъ
Roшie de sъnţe, Îmпъratуl skaпъ.

Dumbrava Roșe

I.

Voĭ че-n кɤrsɤl vieŋeĭ, fraŋed legъnaŋĭ,
De frɤmoase zile dɤlче vъ-mbъtaŋĭ;
Mɤritorĭ! nɤ kredeŋĭ traiɤl ferivit,
Zilele senine, fъrъ de sfъrшit!
Шi voĭ че de lakrimĭ шi d'amъrъчɤne,
Vъ xrъniŋĭ în viaŋъ sɤfletele jɤne,
Nɤ gъndiŋĭ kъ-n noantea tristelor dɤrerĭ,
Пentrɤ voĭ sînt moarte dɤlчile nlъчerĭ!
Viaŋaĭ ka nîrîɤl че пе skɤrta-ĭ kale,
Treче kъnd n'o verde шi frɤmoasъ vale,
Kъnd пrin stъnчĭ sъlbatevĭ, sterne, dɤrcrate,
Че de dorɤl morŋeĭ sɤfletɤl abate!

II.

Kɤ kъmaше verde flɤtɤratъ-n aɤr,
Kъmпɤl sa-n velit;

Пе rзine dalbe satĕ-aз̆ rъsъrit;
Aзondinдa varsъ fraдedз-ĭ tesaзr.
Fetele, sзb arborĭ kolo dъnдзesk:
Albele lor feдe gravios lзvesk;
Din florĭ din kosiдe ele fak kзnзne,
Mîna lor le пзne
Пе mormîntзl velor ve aз̆ пerit în dor,
Пе kъmпia lзnteĭ пentrз дara lor.
Bзkзria dзlve deskreдesve faдa
Tristilor bъtrînĭ;
Пentrз orĭ ve mзmъ — e frзmoasъ viaдa..
Se-n mзlдesk пe braдe, koпilaшĭ romъnĭ,
Kзm în пrimъvarъ florĭ ші frзnzioare
П'arborĭ mзgзresk;
Пъrзl lor strъlзve ka пloaia kз soare;
Mзmele kз lakrъmĭ kъtre ver пrivesk.

III.

Asfel este дara sзb Stefan vel Mare;
Dar statornivie ferivirea are?
Krivъдзl mздesve; mзnдiĭ пer în norĭ;
Sпaĭma krзdъ-n vinдe пe lъkзitorĭ.
Flakъra se'nalдъ ka tзrbatъ пarъ;
Ostile пoloane se rъvarsъ-n дarъ.
Albert în Moldova fosta зmilit
Într'зn timп n'ainte, kъnd a fost venit
Sъ robeaskъ дara kз̆ armiĭ пзmeroase.

Къчї silit, sъskris'a akte rъmînoase
Шi nlekъnd, vъzъt'a чеї maї bravї aї sъї
Seчeraţї de moarte la Kosmin nrin vъї.
Katъ sъ-mї resbъne mi nimik nъ-mbъnъ
În tъrbatъ-ї sъflet anriga fъrtъnъ.

IV.

Albert faчe sчire lъї Stefan чel Mare.
„Sъ denъї nъterea mї armele barbare!“
Пentrъ-aчeste zise Domnъl îї skriea
Aste vorbe d'albe: „vino de la ea!“
Iap l'aї sъї le ziчe: „În aчeastъ lъme
„Kъt чereskъl soare va nъrta ъn nъme,
„Nimenї nъ va snъne, kъt am vieдъit,
„Kъ a kъlkat streinъl ast nъmînt їъbit,
„Шї-a gъsit în ţarъ kъţete-n josite,
„Inimї degradate, braţe nъtrezite!
„Alergaţї sъb arme; nonolъl romъn
„Fъr' sъ verse sъnţe, nъ va fi stъnîn!
„Sъnta neatъrnare este o rarъ floare
„Чe în sъnţe nъmaї kresчe ka sъb soare.
„Nъ kъtaţї mъlţimea чelor чe sosesk,
„Шi askъnd în ъmbrъ soarele чereskъ:
„Inima la dorъrї e maї kъldъroasъ;
„Steaoa-n noante lъчe, e maї lъminoasъ!“
Ziчe; чere kalъ-ї.. brava lъї armie,
Snre kъmnia lъnteї nasъ kъ mъndrie.

Кѹm s'aѹde шoaпta de loпeдĭ lovind
În kadenдъ faдa lakѹlѹĭ dormind,
S'aѹzea шi marшѹl чetelor de дarъ
Mîndre шi voioase alergѹnd sъ пearъ!
Se пъrea k'aчele miĭ de lѹпtъtorĭ
Aŭ ѹn singѹr sѹflet. Se vъrsa de zorĭ.
Кѹm o noaпte linъ gradѹal se-n tinde
Fъrъ sъ maĭ lase lokѹl чe koпrinde,
Чetele Moldave-n'ainteazъ lin,
Шi чe lok aпѹkъ kѹ tъrie-n дin.
Кѹm ѹn rîŭ s'arѹnkъ într'o mare linъ,
Шĭ aпeleĭ пe valѹrĭ, пalide desbinъ,
Asfel шi Moldaviĭ пrin Пoloпĭ întraŭ
Шĭ al lor fel пrin ѹnda de Пoloпĭ пъstraŭ
Saŭ пrin armatѹrъ, пortѹl-чe-ĭ mîndresчe;
Saŭ пrin aдerimea чe-ĭ deosebesчe;
Asfel kѹm aпrinde dorѹl înfokat,
Inimile kalde, într'ѹn sъrѹtat,
Kъnd sъ mъssѹrarъ чele doъ-armate,
În lovirea krѹdъ чearkъ volѹпtatc;
Dar пrekѹm iar sѹfer, asпrѹ se remпing,
Braдele rъnite чe de rъпĭ s'ating,
Ostile amîndoъ sѹb a lor lovire,
Чearkъ d'o пotrivъ tot o sѹferire.
Leшiĭ eaŭ de fѹga... Чeĭ maĭ arzъtorĭ
Kad sѹb ferѹl nostrѹ ka пlъпînde florĭ.

V.

Че аĭ fъkъt vitejiĭ nlinĭ de bъrbъţie,
O trъfaше reţe! Erĭ tъ kъ mîndrie,
Le-mnъrţĭa-ĭ al ţъreĭ lъъdat nъmînt,
Astъzĭ n'aă nivĭ lokъl ъnъĭ strimt mormînt.
Kornъrile moarte zak ne kъmnъl reче;
Чeata ъnor vъltъrĭ ne d'asъnra treче!
Mîna ъnъĭ frate n'a-n kis okiĭ lor.
Lakrimĭ nъ nikarъ n'al lor negrъ dor!
Пlъnţĭ, trъfaше reţe! kъчĭ a ta mîndrie
A lovit kъ moarte snlendida Lexie!

VI.

Miĭ de nlъgъrĭ arъ. La fie че nlъg,
Zeче kъte zeче robiĭ leшĭ se-n jъg;
Asfel arъ kъmnъl; iar nrin arъtъrĭ,
Tot kъ dînшiĭ Stefan seamъnъ nъdъrĭ.

VII.

Doĭ trimiшĭ de ъngъrĭ la Stefan sosesk.
„Doamne! toţĭ krestiniĭ azĭ te feriчesk;
„Dar ilъstre Stefan! toţĭ se roagъ ţie,
„Пentrъ robiĭ vostri nrinшĭ în bъtъlie...“
Asfel zik trimiшiĭ; dar Stefan чel Mare

Iatъ къm resnъnde nlin de tъrbъrare:

„La veчinii nostri nrъzĭ noĭ nъ kъtъm;
„Însъ kъnd ne kalkъ, sчim sъ nĕ-anъrъm:
„Nъ-ĭ în datъl nostrъ krъda tiranie;
„Dar ъn asmъ̆ esemnlъ am voit sъ fie:
„Din aчeastъ fantъ nasчevor dъmbrave
„Чe ar vorbi nrin veakъrĭ d'armele Moldave..
„Noĭ skrim istoria, nъ ne kъrgĭ чe ner,
„Чi ne frъngĭ de nonolĭ kъ nalomъ̆ de fer!“

KURMAREA TOMULUĬ I.

NOTE ISTORICE.

Ana-Doamna.

En 1330 Charles I Roi de Hongrie leva une nombreuse armée pour marcher contre Jean Bassarabe. Il entra dans le banat de Craïova et s'empara de la Capitale de cet état... À cette nouvelle, Bassarabe fut surpris. Il voulut se servir des voies de la négotiation avant d'avoir recours aux armes... Il lui envoya une députation.. Le roi fut transporté de colère aux paroles des ambassadeurs. „Allez, dit-il, dire au Voévode Bassarabe qu'il n'est que le berger de mes brebis; dites, lui que je viendrai le rétirer par la barbe de son reduis pour l'emener prisonnier...

L'armée du roi eprouva bientôt toutes les horreurs de la famine.. Dans une pareille calamité Charles devint á son tour humble: il implora la paix. Bassarabe la lui acorda... il consentit á accorder au roi la posséssion de Severin et á se reconnaître grand vassal de la Hongrie. Mais les boyards réfusèrent d'obéir á leur prince et de reconnaitre cette paix... Le roi était obligé de

faire passer son armée par un chemin qui traversait des montagnes.. Au moment où le roi passait sans inquiétude par une vallée,.. il se vit tout à coup assailli par une pluie de flèches et de pierres.. Il se vit entouré de tous côtés; il n'y avait aucun espoir de salut, et ce fut le 10 novembre que commença le plus terrible carnage.. Quatre jours les Hongrois reçurent la mort sans pouvoir la rendre... Niclas de Transylvanie, Michel de Possega, Andrée de Stuhlwessenbourg, vice chancelier du roi.. tombèrent sous les coups des Valaques... Le roi changea son habit avec Dessio, et suivi de quelques fidèles serviteurs, il parvint a se sauver, tandis que Dessio, pris pour le roi, fut maçacré..

L'entrée du roi á Thèméswar déchira les coeurs. De toute son armée nombreuse, á peine y avait il autour de lui autant qu'il prenait autrefois pour aller á la chasse...

M. Cogalnitziano — hist. de la Valachie et de la Moldavie.

Tom. I. page 52 53 54 et 55.
Photino t. II. p. 15.
Tourocz par II. Cap. 99.
Fesler t. III. p. 133.

Bogdan în Polonia.

NOTE.

„Dзпъ mзlte soliĭ чe trimisese Bogdan Vodъ la Kraiзl Leшesk пentrз sorъ-sa Elisafta, пre kare o aŭ чeршзt, ші vъzînd kъ пз va sъ ĭ-o dea, a sokotit kъ are vreme sъ'шĭ rъskзmпere rзшinea sa desпre kraiзl Leшesk kз sъпцe nevinovat ші a înчeпзt a strъпцe

oaste... Bogdan Vodъ a пrinit kъ oaste ші a trekъt a-па Nistrъlъĭ vinerĭ iъnie 29 ші a întrat la Rъшĭ în Po-dolia, sъmbъtъ a sosit la Kameniцъ ші de akolo a slo-bozit oaste sъ пrade цara.... Dechĭ arzînd ші пrъdînd цara, a tras la Liov ші a bъtъt Tîrgъl ші пъцin de nъ l'a dobîndit ші sпъn kъ singъr Bogdan Vodъ a lovit kъ sъliцa în пórta Liovъlъĭ, kare semn se kъnoaste ші astъzĭ ші nichĭ Lehiĭ nъ-l tъgъdъesk...." Kronika lъĭ Ъreke. 149-пagina.

Dumbrava Roşe.

Zice Kantemir în list. osmanici regni lib. I. Cap. V. n. 2.

„Stefan chel mare, Пrinцъl Moldoveĭ, bъtînd óstea Lehieaskъ la Kotnar, kъ totъl o aŭ stins; nъ-maĭ chinchĭ-sпre-zece miĭ aŭ пrins viĭ пre kare ĭ-aŭ пrins în jъg ші ĭ-aŭ silit de ĭ-aŭ arat în lъng doъ milъrĭ, în lat, o milъ de пъmînt, în kare arъtъrъ, tot kъ achestĭ Lehiĭ, a semъnat doъ пъdъrĭ che пъпъ astъzĭ se nъmesk de Moldovenĭ Dъmbrava-Roше saŭ пъdъrĭ roшiĭ, пen-trъ kъ s'aŭ semъnat ші sъdit kъ sъпцe lehiesk..."

Moldaviĭ la Marienburg.

Zice Miron. (Vezĭ Leato-пiseцele Moldoveĭ. t. I.)

„Пornindъse kraiъl Пoloniei Vladislav Iagelo a-sъпra Krъchiaцilor (1422) ĭ-a trimis ші Aleksandrъ Vo-

dъ 400 de kъlъrĭ Moldovenĭ tot întrъ ales, kare kъlъrĭ aŭ arъtat mare vitejie ші isbîndъ asъпra Krъчiaţilor, kъ deodatъ, fъkъndъ-se Moldovenii a-da dosъl ші Krъчiaţii eшind dintr'o чetate чe-ĭ ziчe Marienbъrg, gonind пre Moldovenĭ пînъ ĭ aŭ înшirat sпre o пъdъre, ші akolo пedestrindъ-se Moldovenii, dъпъ obiчeisl lor, ші sъпъnîndъ-se în пъdъre, Krъчiaţii înkъ aŭ deskъlekat gîndind kъ aŭ fъţit Moldovenii; dar akolo înчeпъt'aŭ Moldovenii a sъţeta пre Krъчiaţĭ, aша ĭ aŭ sъţetat kъt le-a kъъtat Nemţilor a da dos ші atъnчĭ aŭ înkъlekat ші Moldovenii ші mare moarte aŭ fъkъt în tr'înшii ші s'aŭ întъrnat Moldovenii kъ mare isbîndъ la tabъra ъnde era kraiъl Bladislav, kъ mare mъlţъmire ші laъdъ de la Kraĭ..,"

Baea.

„De akolo aŭ mers la Roman în 29 noemvrie ші akolo s'a odixnit пъnъ a шaпtea zi, пrъdînd ші jefъind; ĭar a onta zi dekemvrie 7 a aпrins tъrgъl Romanъl ші a пъrчes sпre Sъчeava.. Maĭ aпoĭ a lъat sпre Bae ъnde a sosit lъnĭ dekemvr. 14, ші akolo la Bae, kъm nъ avea nivĭ o grijъ de nivĭ o пarte, îшĭ lъsa oasate fъrъ nivĭ o пazъ, la bъъtъrĭ ші la jokъrĭ. De kare lъkrъ, avînd Stefan Vodъ sчire ші пrinzînd limbъ marţĭ dekemvr. 15, aŭ aпrins tъrgъl asъпra ъngъrilor, kъnd eĭ eraŭ fъrъ nivĭ o grijъ. Deчĭ ĭ-aŭ lovit Stefan Vodъ.. de aŭ fъkъt mъltъ moarte ші пeire în ъngъrĭ.. kъчĭ nimika de arme nъ s'aŭ aпъkat; чi da fъga. Deчĭ îĭ vîna ţъraniĭ în zaboele ші пrin mъпţĭ ъnde vr'o 12,000

nериţĭ s'aŭ aflat (Ѹngѕrĭ). Maĭ anoĭ singѕr Kraiѕl lor Mateaш, rѣnit de sѣţeatѣ foarte rѣŭ, abia aŭ хѣlѣdѕit nrin notечĭ de aŭ eшit în Ardeal.."

Kronika Ѹreke-nag. 120. t. I.

Grozea Vornikul.

„In aчelaш an, dѕnѣ чe a nrѣdat Пetre Rareш ţara Sѣkѕiaskѣ, trimis'a Ianoш Kraĭ (Ion Zanolia) solĭ la Пetre Vodѣ de l'aŭ noxtit sѣ-ĭ fie în ajѕtor în notriva a o seamѣ de domnĭ Ѹngѕrestĭ kare nѕ vreaŭ sѣ i se nleче, ш-ĭ jѕrѕi oraшѕl Bistriţa kѕ tot ţinѕtѕl în aчea ţarѣ... Vѣzînd Пetre Vodѣ noxta lѕĭ Ionaш Kraĭ, nentrѕ nrietешѕgѕl чe avea îmnreѕnѣ, îndatѣ a gѣtit oaste ш a trimis nre Grozea Vornikѕl чel mare ш nre Barboski Xatmanѕl karĭĭ eraŭ maĭ kredinчioшĭ din boeriĭ sѣĭ, ш aŭ învѣţat o seamѣ de oaste sѣ treakѣ nre drѕmѕl Braшovѕlѕĭ; ĭar altѣ seamѣ de oaste nre drѕmѕl Sѕчeaveĭ, sѣ între în ţara Ѹngѕreaskѣ. Ĭar Ѹngѕriĭ de grabѣ destentîndѕ-se ka din somn.. de sîrg s'aŭ gѣtit de rѣsboĭ.. ш skѕlîndѕ-se mѕlţĭ domnĭ din Ardeal ш alţĭĭ, ш mѕlte nѕшчĭ ш arme avînd, s'aŭ anroniat din sѕs de Braшov oaste kѕ oaste, ш înterbîntaţĭ, askѕţind ѕnѕl nre altѕl armele, li se arѣta vrѣjmaшilor, bѕlѕчindѕ-se чine ш la aĭ sѣĭ ш gѣtindѕ-se Sѣkѕiĭ de resboiŭ; ĭar Moldoveniĭ, aша saŭ lovit kѕ dînшiĭ; ш dînd resboĭŭ vitejeste, mѕltѣ moarte s'a fѣkѕt de îmbele nѣrţile, ш anoĭ vѣzînd Ѹngѕriĭ atîta neire, aŭ nerdѕt resboiѕl, lѣsa-ta toate armele ш nѕsчile, aŭ dat dos a fѕţire ш mѕlţĭ domnĭ aŭ nikat în ana Bѣrseĭ..."

Kronika lѕĭ Ѹreke, nag. 157.

Bîrladul.

Kron. Ѹreke, пag. 126 ші 127.

„În anѹl 6983, Sѹltan Mexmet, înarmînd oaste 120,000 de oamenĭ, ші oaste Тѣтѣreaskъ ші Mѹnteneaskъ, a trimis aѹпra lѹĭ Stefan Vodъ; iarъ Stefan avînd oaste gata 40 de miĭ Moldovenĭ; 2000 Leшĭ шĭ Ѹngѹrĭ, le aѹ eшit în ainte din ѹѹs de Vъslѹiѹ, la пodѹl înalt, пre kare ĭ a birѹit Stefan Vodъ... aша ĭ aѹ konrins пe Tѹrчĭ o negѹrъ, kъt nѹ se vedea ѹnѹl пe altѹl, ші Stefan tokmise пѹцinĭ oamenĭ, desпre lѹnka Bîrladѹlѹĭ, ka sъ-ĭ amъцeaskъ kѹ bѹчѹme ші kѹ trîmbiцe. Dînd semn de resboĭѹ, atѹnчea oastea Tѹrчeaskъ, întorkîndѹ-se la glasѹl bѹчѹmelor ші înпedekъndѹ-o ші aпa ші lѹnka ші akoпerind'o ші negѹra, tъia ші sfѣrъma ka sъ treakъ, la glasѹl bъчѹmelor; ĭar din dos ĭ aѹ lovit Stefan Vodъ kѹ oaste tokmitъ, în zeчe zile a le lѹĭ genarie... Чe aша Tѹrчiĭ în desime tъindѹ-se, mѹlцĭ aѹ пerit, ші mѹlцĭ пrinserъ viĭ пedestrime, чi ші пre aчeia пre toцĭ ĭ aѹ tъiat, ѹnde пre ѹrmъ, movile de чeĭ morцĭ aѹ strъns ші mѹlцĭ пашĭ ші sanцiaчĭ aѹ пerit... Ші steagѹrĭ maĭ mѹlt de o sѹtъ aѹ lѹat..."

Maĭ skrie Ion Strikovski. kart. 20... „La o sѹtъ de miĭ de trѹпѹrĭ sъ fi kъzѹt într'aчel rъsboiѹ... kъ a vъzѹt kѹ okiĭ lѹĭ grъmezile de oase, ѹnde aѹ fost aчel rъsboiѹ, viind din цara Tѹrчeaskъ în anѹl dela Krist. 1575 etc."

Kodru Kosminuluĭ.

„Kѹnoskъnd sfetniчiĭ lѹĭ Kraiѹ, maĭ ales eпisko-

ȣl, gъndȣl lȣĭ, kъ va sъ fakъ oaste asȣnra lȣĭ Stefan Vodъ.. îĭ zivea sъ nȣ fakъ oaste asȣnra drentъnеĭ.. Iar Kraiȣl zivea lor: Voъ vъ este lȣkrȣl biserika sъ nъzinĭ, iar nȣ de rъsboĭ sъ grijinĭ, kъ gîndȣl meȣ voĭ nȣ-l mtinĭ, vi nȣmaĭ eȣ singȣr, kъ de am mivene kъ xaïna mea mvie gîndȣl meȣ, în fok am bъga-o"... A emit zikъtoare la Lemĭ: „*În zilele lȣĭ Olbrext, sleaxta* (*oastea*) *a nerit.*"

Mi de avi a trekȣt Nistrȣ ne la Mixъlvenĭ kȣ toatъ oastea sa mi a venit la Konmanĭ. Akolo mĭ-a deskonerit viklenia askȣnsъ; kъ a nrins ne Tъȣtȣl logofъtȣl mi nre Isan, de-ĭ bъga în obezĭ. Iar Stefan vodъ daka a înneles kъ kraiȣl la viklenit mi vine asȣnrъĭ mi a trekȣt de Nistrȣ kȣ ont-zevĭ miĭ de oamenĭ, fъrъ de adȣnъtȣra veĭ altъ, de sîrg a trimis în toate nъrnile sъ strъngъ ostĭ la Roman... Ĭ-a venit ajȣtor dela Ȣngȣrĭ mi dela nara Mȣnteneaskъ... Iar kraiȣl Lemesk a bъtȣt vetatea Sȣveaveĭ treĭ sъntъmînĭ mi nimika n'a folosit... Birtos, voevodȣl Ardealȣlȣĭ ve venise kȣ ajȣtorȣl Ȣngȣresk, a trimis solĭ la Olbrext kraĭ sъ-ĭ snȣe kъ va veni singȣr nentrȣ nave mi ne Stefan kȣ mȣlte kȣvinte l'a rȣgat sъ fakъ nave kȣ Kraiȣl Lemesk, mi ama aȣ intrat la mijlok... mi saȣ înnъkat... Vi Kraiȣl n'a mers nre kalea nre ȣnde venise, vi nre altъ kale nre ȣnde era nara întreagъ, snre kodrȣ Kosminȣlȣĭ. Simnind Stefan vodъ kъ Lemiĭ nȣ merg nre ȣnde venise... a trimis dȣne Kraiȣ de l'aȣ rostit sъ nȣ ea snre kodrȣ, vi ne ȣrma ne ȣnde a venit.. vi Kraiȣl.. n'a bъgat seamъ, vi mĭ-a nъzit kalea snre kodrȣ Kosminȣlȣĭ.. Devĭ Stefan.. aȣ trimis oasstea sъ se anȣve kalea la kodrȣ Kosminȣlȣĭ, sъ taie nъdȣrea, sъ o înnineze ka sъ o noatъ norni sъ kazъ

asȣnra ostiĭ, daka vor întra Leшiĭ în nъdȣre.. Iarъ singȣr Stefan Vodъ kȣ toatъ oastea a tras dȣne dînшiĭ... ші a natra zi ĭ-a ajȣns întrînd în nъdȣre joĭ la 26 okt. ші лȣъnd ajȣtor dela Dȣmnezeȣ, ĭaȣ lovit din toate nъrgile, ші nъrȣind konaчiĭ чeĭ înginagĭ asȣnra lor, mȣltъ oaste Leaшъ aȣ nerit, ȣniĭ de ostenĭ, algiĭ de цъranĭ чe le konrinsese kalea... ші algiĭ de konaчĭ înginagĭ. Aша nerzînd nȣшчele ші lъsînd steagȣrile, karele toate le aȣ adȣnat Stefan Vodъ; earъ Leшiĭ чine înkъtro aȣ nȣtȣt, aша s'aȣ risinit nrin nъdȣre ȣnde nȣginĭ aȣ maĭ skъnat afarъ, ші singȣr Kraiȣl kȣ nȣginĭ чe гъmъsese, strъngъndȣ-se, saȣ adȣnat într'ȣn okol la sat la Kosmin ші de akolo bȣlȣчindȣ-se, a eшit la Чernъȣgĭ. Iar oastea lȣĭ Stefan, kȣ dînшiĭ de asemenea mergea bъtîndȣ-se ші tȣindȣ-se, kъt nиĭ aчeĭ nȣginĭ Leшĭ чe eшise din kodrȣ, nȣ vre fi skъnat, de nȣ s'ar fi înkȣrkat aĭ nostri la karele krъїestĭ... Akolo a venit veste lȣĭ Stefan Vodъ kъ vine ші altъ oaste Leшeaskъ în ajȣtor lȣĭ Kraiȣ.. a trimis nre Boldȣr vornikȣl în notriva aчeĭ ostĭ ші aȣ zis sъ le dea resboiȣ... Шi îndatъ ĭ-a risinit ші nre aчeia, kȣ ajȣtorȣl lȣĭ Dȣmnezeȣ... Trekъnd Kraiȣl Пrȣtȣl la Чernъȣgĭ, ĭ-a lovit o seamъ de oaste a lȣĭ Stefan Vodъ de ĭ-aȣ risinit ші ĭ-aȣ tъїat, kъt abia a skъnat Kraiȣl kȣ nȣginъ oaste de a sa.... Aflatȣs'aȣ la aчel rъsboiȣ nerigĭ oamenĭ de frȣnte dela Leшĭ doĭ fragĭ Tinчeski ші Nikolae voevodȣl Rȣski ші Gabril din Maravig ші Xerbor; amijderea doĭ fragĭ Gratof: Xȣmiski ші Mȣrdelio ші algiĭ mȣlgĭ, чine-ĭ noate skri kȣ amъrȣntȣl ne togĭ!. algiĭ aȣ kъzȣt la robie; Tȣчinski; Svigner; Пotgomot de Krenaȣ; Broxoski; Gargoviski ші algiĭ.. nre ȣniĭ ĭaȣ fost snъnzȣrat aĭ nostri kъte doĭ de nъr..."

Kronika-lъĭ Ѳreke nag. 236. Леatoniseg. Mold. t. I.

Mihai revenind de la Dunăre.

„Dъne ce a trekъt Dъnъrea, într'o dimineagъ, mergea în aintea ostilor kъ mease amicĭ; cincĭ-zecĭ de kъlъregĭ îl ъrma kъt kolea, anoĭ ostile maĭ denarte. Akolo Mixaĭ Vodъ a dat neste doĭ Tъrcĭ, kari, siligĭ fiind, l'aš înmtingat kъ nъ denarte 500 Tъrcĭ nradъ mi apd ginъtъl acela (al Valaxieĭ). În notriva acelora nornind viteazъl domn Mixaĭ, nъmaĭ kъ aceĭ mase, ne naĭ-snre-zece Tъrcĭ nъmaĭ el kъ brînka lъĭ kiar ĭ-aš tъĭat, ajъtat anoĭ de aĭ sъĭ, ne mъlgĭ aš tъiat, ne ceĭ algĭ ĭ-aš fъgъrit mi asa s'a întъrnat în Tîrgoviste mi akolo s'a odixnit.."

Valter l. c. p. 252 (vezĭ kr. lъĭ Шinkaĭ nag. 264 mi 265).

Kălugărenii.

„În 13 aъgъst 1795, de dimineagъ, Mixaĭ Vodъ, sfъrmindъ-mĭ nregъtirile, rъdikъ, înnreъnъ kъ ostamiĭ sъĭ, rъgъcъnĭ kъtre Dъmnezeš anoĭ îndreptъndъse kъtre dînmiĭ: le zise: „sъ mĭ adъkъ a minte de vekea lor vitejie; kъ okaziea era frъmoasъ, mi kъ de o vor nerde, anevoe o vor maĭ kъstiga. Tъrciĭ, adъoga el, sînt sneriagĭ de atîtea nerderĭ; oramele lor sînt konrinse; mъlgimea vrъjmamilor nъ trebъe sъ-ĭ snerie, de vreme ce Sinan a lъsat cele maĭ bъne ale sale os-

tirĭ în garnizoane... afarъ de aчeasta, le maĭ ziчe sъ шĭ adъkъ aminte de krъzimea vrъjmaшilor kare nъ iartъ niчĭ o datъ пe birъiдĭ, kъ atъt maĭ mъtt пe aчeĭ чe s'aъ reskъlat; kъ nъ este destъl kъ aъ skъtъrat jъgъl robieĭ, kъ aъ înoit vekile legъtъrĭ kъ Transilvania шi kъ îmпъratъl, daka, пrintr'o faпtъ strъlъчitъ, nъ vor kъъta sъ întemeĭeze aчeastъ дeneroasъ xotъrîre; kъ a venit timпъl sъ se lъпte пъternik пentrъ libertatea шi чinstea reliдieĭ lor, шi sъ dovedeaskъ Tъrчilor kъ d'aъ ъsъrпat înainte дara lor, a fost nъmaĭ din пrиina neъnireĭ." Mixaĭ treчe пodъl în kaпъl a oпt miĭ de ostaшĭ шi se arъnkъ kъ fъrie asъпra Osmanlîilor (Valter). Пatrъ пaшĭ, Sъtъrдi Moxamet; Xeider, Xъsein шi Mъstafa sпrijinesk kъ vitejie пъvala Romъnilor (Xamer). Dar isbirea Romъnilor fъ atъt de fъrioasъ, în kъt kъ toatъ înпotrivirea avantaдioasъ a Tъrчilor, пrъvъlindъĭ, ajъпserъ, la чele întъĭ kortъrĭ ale ordieĭ. Tъrчiĭ, ajъtaдĭ de пoziдie, de nъmъr шi de makinele de resboiъ, îшĭ vin kъrînd în sine шi înчeп a se lъпta kъ пъterile; bъtaea se întinde пreste tot frontъl armatelor шi дine maĭ mъlte oare, пъпъ чe Tъrчiĭ, fъkъпd o isbire maĭ пъternikъ, isbъtesk a înпinдe пe aĭ nostri ka ъn пъtrar de miliar în aпoĭ шi a le lъa toatъ artileria. (Valter). Mixaĭ nъ se deskъrajazъ;.. El пъvъleste din noъ asъпra Tъrчilor, fъkъпdъle mare omor. Albert Kirali, дeneralъl sъъ, ea înaпoĭ doъ tъnъrĭ (Engel'); dar vrъjmaшiĭ se aпъragъ vitejeste; înпrospъtarъ ostile, lъkrъ чe nъ пot faчe Romъniĭ; шĭ-ĭ reînning înderъt, asfel a ъrmat lъпta de dimineaдъ, nînъ la skъпъtatъl soarelъĭ...

„Mika oaste romъnъ, înпovъratъ de nъmъrъl vrъjmaшilor... se traдe în aпoĭ.. retraдerea eĭ este frъ-

moasъ ші metodikъ... Soarele era апroape de skъпъtat.. Mixaĭ maĭ areînsъ o sпeraпцъ: trimisese de dimineaцъ sъ keme o чeatъ de пedestrime чe se afla deпarte de tabъrъ... sosi-va órъ la timп? De la aчeasta sпъпzвra soarta bъtъeĭ. În skвrt, пela skъпъtatвl soarelвĭ, aчest korп sosesчe, ші Mixaĭ katъ a se folosi de dînsвl.. el îшĭ пlimbъ пrivirea пe kъmпвl bъtъiĭ; vede întokmirile Tвrчilor, ші dвпъ dînsele îшĭ întokmesчe пe ale sale. Sinan, vъzînd retraцerea Romъnilor, lвat'a inimъ, ші în kaпвl rъzъrveĭ, kъвta a treчe podв sпre a-ĭ isbi în front, în vreme чe Xasan Паша kв Mixnea Vodъ, din ordinвl lвĭ, alerga пrin пъdвre, ka sъ-ĭ loveaskъ la sпate. Mixaĭ se aшezъ kв чeata de kвrînd sositъ în faцa Tвrчilor. sпre a întîmпina пre Sinan, trimite пe kъпitanвl Korea... ka sъ isbeaskъ пъ vrъjmaшiĭ, пe la sпate.. ші Albert Kirali aшezъ doъ tвпвrĭ... într'o bвпъ poziцie... Mixaĭ xotъraste a se jerfi ka ші altъ datъ ші a kвmпъra birвiпцa kв пerikolвl vieцeĭ sale. rъdikъпd okiĭ kъtre чer, цenerosвl пriпц kiamъ пrotekцia... Dвmпezeвlвĭ armelor, smвlцe o sekвrъ ostъшeaskъ de la вп soldat, se arвпkъ în koloaна чe-ĭ ameniпцъ maĭ d'aпroape, doboarъ пe toцĭ чeĭ чe isпitesk a se îппotrivi, ajвпцe пe Karaiman-Паша, îĭ sboarъ kaпвl, îĭ ea steagвl чel sъпt, isbesчe ші пe alte kaпete vrъjmaше, ші lвпtъпdвse voiпiчeste, se întoarчe la aĭ sъĭ пlin de trofee ші fвr' a fi rъпit (Valter)... Sinan ea atвпчĭ ofensiva ші treчe podвl; tanвl Korea, ĭar în koastъ trъsnit de tвпвrile lвĭ Kirali kare, bъtînd în mвlцimea deasъ a Tвrчilor, le gъвresчe rîndвrile ші le strikъ toatъ ariпa dreaпtъ. În demert Ieпiчeriĭ se îппotrivesk kв semeцie.. kъчĭ чele alte

чете.. спъїмîнтате, се гъзхіръ ші îї търъск ші пе дîншіі în апоі. Мзлцімеа се грътъдіse кз нерîндзіалъ la под, къзтînd зъ-l treakъ, ка зъ скапе; dar непзтînd înкъпеа пе дînззл, мзлцї з'арзнкаръ în baltъ знде аflarъ моартеа, între ачестї ереаз ші пашіі Хаїдер, Хзсеїн ші Мзстафа кз alte капете (Valter; Engel; Fesler; Хамер.) Бътрînзл Синан elînszшї търît în graba fзцеї, fз кълкат în пічоарele кайлор ші пікъ дзпъ под în апа Неajловзлзї кз atîta репejзне, în кът isbindзse de под, пердз доі динцї... Ѳн спахіѫ анзме Хасан.. îl скъпъ... Тзрчіі че се маїînпотриеаѫ, о еаѫ de fзгъ (Ставринос, de Thon)... Інтр'ачеа време Міхаї, în токмаї ка semi-zeiї кънтацї de Омер, алерга прін табъра Тзрчеаскъ... въzînd пе Хасан Паша, îї стріга зъ стеа de estre viteaz, зъ се батъ кз el, dar ачеста fзцеа спъїмîнтат, ші нз се пзтеа цине пе пічіоаре de groazъ... Ноантеа опрі мъчелъріа армателї мзззлмане... Зече міі de Тзрчї (Sieur d'Ambey, de Thon) зъчеаѫ în къмпзл бътзіеї... апа Неajловзлзї се romise de зънцеле вързат... Valter не спзне о анекдотъ.. не спзне къ în тот timпзл еспедицієї ачестеїа доі черві în соціръ пе Міхаї, шедеаѫ неклинтицї лъngъ кортзл лзї; dar, оморîндзse знзл din еї, чел alt de дзрере, merse de se аскзнse în пъдзре.... "N. Бълческз, megaz, istorik. tom IV. пag. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Cetatea Albă.

„Аколо знде Молдовеніі сеînкзнзнаръ маї мзлт, fз, în апърарea Четъцеї Albe.. ачеастъ четате era singзрзл lor пort пе marea Неагръ... ачеастъ mare

era odinoarъ ѹn lak Moldovenesk, ші domnії Moldovenї пѹrtaѹ titlѹ de stъnînitorії mъreї neg.e (arxiva Romъneaskъ tom. I, foaea. 103.) Tѹrчії пrічепѹrъ imnortinڼa aчestії чetъцї ші nѹ пreڼetarъ nічї o jerfъ snre a o dobîndi. Moxamed I, dѹnъ o asedie de o lѹnъ, fѹ silit a se traڼe îndѹrъt. (Discorso di Theodoro Spandugino Cantacuzino gentil huomo Constantinopolitano. Delle de principi turchi.) Ѹrmъtorѹl sъѹ, Sѹltan Baiazid, fѹ maї feriчit. La 1483 el veni kѹ ostire ші flotъ nѹmeroasъ sъ asedie чetatea. Ѹn skriitor vekiѹ ne a пѹstrat amъrѹntele aчestії asedei...

„Чetatea Monkastrѹ (Akerman; Чetatea Albъ) se aflъ пe malѹl mъreї Negre, anroane de gѹra Nistrѹlѹї. Lokѹl e foarte bine întъrit ші пrin пozinizнea sa natѹralъ mi пrin mѹnizнea sa artifiчialъ, ші de foarte mare îmnortinڼъ пentrѹ înlesnirile ڼъreї, ale rîѹlѹї, ale mъreї, ші de foarte mare пreڼ ші nѹme пentrѹ toatъ nrovinڼiea din пrejѹr, kare nѹme ші-l kъstigase maї ales пe tîmnѹrile kъnd Sѹltan Maxomet, îl bъtѹ ѹn timn d'o lѹnъ ші nenѹtîndѹ-l lѹa, fѹ gonit de rigoarea frigѹlѹї ші silit sъ-l lase. Baiazid, dînd voie la aї sъ.ї sъ пrade ڼara, ші vъzînd kъ чeї din ѹntrѹ nѹ se mішkъ, xotъrî a anronia armata dѹne mare ші-l înkonjѹrъ d'odatъ dѹnъ anъ ші dѹnъ ѹskat, ші-l strъnse asfel în kъt nѹ se nѹtea adѹчe saѹ skoate nimika. Vъzînd пe lokѹitorї чerbikoшї în voinڼa lor a-l anъra, пregъti artileriile, înчenѹ a bate zidѹrile de maї mѹlte nъrцї, ші bъtîndѹ-l maї mѹlte zile, dъrъmase din zidѹrї atîta kъt sokotea kъ oamenії sъї vor nѹtea intra destѹl de lesne. Kѹ toate aчestea norѹnчi koloanelor sale ka în lѹnъ sь ѹrmeze, ѹna dѹnъ alta, ші în dimineaڼa viitoare, kѹm se fъkѹ de zioъ, se nѹserъ în

nrejъrъl zidъrilor, oamenii чei din ъntrъ îшi fъkъserъ în rъinele zidъlъi anъrъtъrî foarte însemnate kъ valъrî ші kъ шanţъrî adînчî, asfel în kъt, kъnd s'aъ arъtat Tъrчii, la întrarea lor nrin rъntъrъ, îndatъ se înkъrkarъ kъ dînшii шіînningîndъi în anoi kъ mare îmnetъositate, întrebъinţînd snre anъrare sъţeţi, fokъrî, darde ші netre, se nъrtarъ kъ atîta inimъ în kъt, rъnind ші omorînd, foarte mare nъmъr din чei din afarъ, îi reînninserъ mai de mъlte ori. Dar Tъrчii, avînd oamenî nrea mъlţi, lesne se reînviaъ, ші venindъle soldaţi noi în bъtae, nъ daъ lok de rъnaos la înkonjъraţi. Omorîndъse ші rъnindъse oamenî dintr'aчestia, ші neavînd ne чine nъne în lokъl чelor чe linseaъ, se mikшora mereъ nъmъrъl anъrъtorilor ші aша sъfereaъ kъ mъlt mai mare nagъbъ nrin чei nъţinî kare-i nerdea de kъt adъna nrin чei mъlţi karii omoraъ din vrъjmaшi. Baizid dъne чe ţinъ în bъtaie ne ai sъi o mare narte de zi, dete ordin sъ dea semn sъ se adъne шіînчenînd bъtaia, îi rekondъse în lagъr, kъ gînd ka în dimineaţa viitoare sъ se aшeze armata asfel, ka îmnъrţindъse în mъlte koloane kare sъ ъrmeze în bъtaie ъna dъnъ alta, sъ noatъ înoi neînчetat koloanele ші sъ ţie fъrъ întrerъnere bъtaie zioa ші noantea nъnъ kъnd vor dъrîma valъrile ші vor mistъi ne anъrъtorî... Moldoveniî dreserъ lokъrile de kare aveaъ trebъinţъ.. Adoъ zi Baizid rekondъse ostile toate la lokъl de atak kъ mare sgomot de sъnete... Dar dorind sъ skane kъt va nъtea ші oamenii ші lokъl, se xotъrî sъ înчerчe daka, kъnoskînd ei nrimejdia va nъtea sъ-i adъkъ a se înkina.. Le trimise ъn sol al sъъ ka sъ le snъe kъ Tъrчii vin kъ xotъrîre statornikъ d'a nъ înчeta bъtaia zioa ші noantea nъnъ чe nъ vor

lъa lokъl, ші kъ daka asteanţъ sъ fie siliţi, le vesteste kъ va da lokъl în пradъ ші nъ va krъţa пе nimenї; їar daka vor voi a se sъпъne, va resпektа averea ші пersoanele ші vor fi liberї a se retraţe saŭ a шedea... Strъngîndъse atъnчї kъпeteniile Moldovenilor, se xotъrîrъ sъ пrimeaskъ kondiţiile sъltanъlъї.. anoї trimiserъ solї ka sъ dea lokъl... Kondiţiile пъчії fъrъ resпektate de Baiazid..

Ţerman ші Ion eraŭ kaпії чetъţeї ші aпъrъtorії eї...

N. Bъlчeskъ. пag. istor. art. milit la Moldovenї pagina 64.

Lъarea aчestії чetъţї din noŭ de la Tъrчї, sъ întîmпlъ maї în ъrmъ.

„În anъl 6973 (dela zidirea lъmeї) 23 Genarie, adъпъnd Stefan Vodъ mъltъ oaste de ţarъ, vrînd sъ rъskъmпere чetъţile karele lъase пъgînії de la alţї domnї, пogorîta kъ toatъ пъterea sa sпre чetatea kilieї, ші sosind merkъrї sпre joї la miazъ-noaпte, a înkonjъrat чetatea; însъ joї nъ s'a aпъkat de xarţ, iar vinerї de dimineaţъ a înчeпъt sъ batъ чetatea, ші aша toatъ zioa s'a xъrъţit пînъ în searъ; iarъ sîmbъtъ se înkinarъ чeї din чetate, шї a întrat Stefan Vodъ în kilia, ші akolo пetrekъnd treї zile, veselindъse ші lъъdînd пre Dъmnezeŭ, îmblînzea oameпії din чetate. De akolo la чetatea albъ s'a dъs (Akerman) ші mъltъ пъvalъ fъkъnd, a dobîndit ші чetatea albъ, ші amîndoъ чetъţele kъ mъltъ vъrsare de sъпţe le aŭ dobîndit kare le aŭ întъrit kъ bъkate ші kъ slъjitorї. a lъsat akolo пre Isaia ші пre Bъxtea пъrkъlabї sъ le îngrijeaskъ; iar el s'a întors la skaъnъl sъŭ în Sъчeava...

Kronika lъї ъreke. hr. mold. t. I. pag. 119.

Maї în ъrmъ Baizad iar ea чetatea în anoї.

Clejani.

„Atъnчĭ Maxomet beĭ se determinъ sъ nrefakъ ţara în nanalîk tъrчesk. El skrise sъltanъlъĭ, чerînd ka sъ'l nъe ne dînsъl gъvernator, ninţind kъ-l voeste ші ţara. Ne timnъl aчela se afla la Konstandinonъl Logofъtъl Stoika, aчesta simţind nlanъrile Tъrчilor, fъkъ un memorial kъtre Sъltanъl, în kare arъta nrivileţiъrile ţъriĭ d'a şĭ aleţe domnъl krestin, şi skrise tot d'odatъ la boeriĭ din nrinţinat sъ se adъne îndatъ şi sъ aleagъ domn, kъчĭ îndenendcnţa Romînilor se aflъ în nerikol, aчeştia nъ nerdъrъ timnъl şi aleserъ ne Radъ dela Afъmaţĭ.. şi se armarъ kontra Tъrчilor. Moxamet beĭ înkъ întrъ în ţarъ kъ denъmirea din nartea Sъltanъlъĭ. La Glъbavĭ se întînninarъ ostile Tъrчestĭ şi Rъmînestĭ; Radъl bate ne Moxamet beĭ şi aчesta se retraţe kъ rъşine neste Dъnъre; dar la ъrmъ se întoarчe kъ maĭ mare nъtere. Se faчe a doa bъtaie la Klejanĭ; viktoriea înkъ se deklarъ nentrъ Romînĭ....“ Laъrieanъ.. istoria Rom. 40 şi 41. —

Cornul luĭ Sas.

„Venea Notoski semeţ kъ izbînzile чe fъkъserъ franţiĭ lъĭ într'aчeste ţъrĭ.... Чe nrekъm ziчe Moldoveanъl:“ nъ sînt în toate zilile Nastĭ „merţea fъrъ nichĭ o tokmealъ.. La aчel lok Kornъl lъĭ Sas.. este kotit Nrъtъl; însъ kotъl se nrinde în nartea desnre rъsъrit; iar de-

sure avea parte unde este tabăra Leșaskă, este eșit apa Prutului pînă la kămpu... Într'avel lok a făkut ostile lui Stefan Vodă năvală asupra Leșilor și n'ă gînut resboiul nimika Leșii, kăt într'avel resboiș, ei aș de sîrg saș supămîntat și saș amestekat (Leșii,) de nivi tunurile n'aș apukat odată să le sloboază. singur Potoski, nentru să i se tăinuească numele, a dat între karele xaidăvilor și apoi l'a vădit... Iar pe Natoski.. l'a dus ostenii de gară la Stefan Vodă... Miron Kostin Let. Moldoveĭ.

„Ceĭ altă oaste Leșeaskă toată a kăzut în robie și maĭ multă s'aș înnekat în Prut, kăt abia a skăpat vineva ka de poveste...“ pag. 230.

S'a întîmplat în domnia lui *Tomșa Vodă*.

Siretul,

„Aș întrat în gară la Moldova de a prădat și a ars Cernăuți... Neavînd Moldavii nici o grijă, fiind nave legată. Văzînd Moldovenii aveastă kălkare de leșe și amăgitură, nu suferiră, ci ku toții se gătiră să intre la Podolia să prade... Iar daka aș mers, aș ars Cernavoda și Iagelnița și s'aș apukat de Carmonajinski... Prinzînd de veste Leșii kă Moldavii aș întrat la dînșii s'aș gătit de resboiș, s'aș bătut și aș eșit înnaintea Moldovenilor la apa Siretului și dînd resboiș vitejeste, așa aș strâns pre Leșii, kă nimika de arme nu gîndea, ci de fugă să skape, și dînd în Siret, multi s'aș înekat; pre multi iaș tăeat și iaș înnuns de aș perit maĭ mult de 2000 în resboiș, fără rănigi și robi.

Періт'аѫ boerĭ alemĭ: dintre Лемĭ Benglinski, Пiletki; iar пе Blides l'aѫ пrins viѫ.."

Cron. Urche, pag. 160. —

Mihaiŭ în Transilvania.

Маĭ tóte kroniчile ми istoriчiĭ kare aѫ skris aчeastъ lѫпtъ, se ѫnesk în чele маĭ mѫlte пѫntѫrĭ. Noĭ treчem aiчĭ o skѫrtare din istoria D-lѫĭ Laѫriano: „Deчĭ se determinъ bъtaia în 28 oktomvrie 1599, între Sibiĭ ми Шelinberg. Kardinelѫl n'avea de kъt 9000 de militarĭ din kontra Mixaĭ avea la 30,000 ми tѫnѫrĭ. Bъtaia ţinѫ de la 10 oare dimineaţa пъnъ la 8 oare seara, Viktoria rъmase mѫlt timп nedъчisъ. Andreĭ Bъrчian, Moĭse Sekeli ми Пetre Ѫsar, înninserъ пе Pomъnиĭ чeĭ пѫmĭ în desordine пrin înпѫmkъtѫrile tѫnѫrilor пînъ întѫfimѫl Чisnъdieĭ ми le lѫarъ kъte va tѫnѫrĭ. Atѫnчĭ Mixaĭ se reпezi fѫrios dѫпe fѫgarĭ; lovi kѫ sabia пе ѫniĭ dintre ofiţeriĭ sъĭ, îĭ fъkѫ sъ stea de la fѫgъ ми atakъ înkъ o datъ пе Transilvaniĭ osteniţĭ. O lѫпtъ sъnţeroasъ ми înfѫriatъ se înчinse atѫnчĭ între чele doъ armate. Romъniĭ inving. Gasпard Kornim ми Пankraţ Senчĭ se arѫnkarъ tѫrbaţĭ iarъmĭ sѫпra Romъnilor, dar îndemert: Kornim se пrinde de Romъnĭ. Polonиĭ kare kombъteaѫ kѫ Transilvaniĭ, trek în пartea Romъnilor. Kardinalѫl, desпerat, ea fѫga, însoţit de ѫn mik korп de militarĭ пlъţiţĭ ми osteniţĭ de bъtaie... Чeĭ маĭ vitejĭ ofiţerĭ Ѫngѫrĭ resist înkъ; dar vъzîndѫ-se lъsaţĭ de aĭ lor, eaѫ ми eĭ de fѫga... Romъniĭ koпrind toatъ mѫniţiѫnea, tabъra ми 32 de tѫnѫrĭ a le armateĭ Transilvane; de fie kare пarte, kъzѫrъ la 2000 de mi-

litarĭ... aveastъ viktorie a Romъnilor fъkъ ne Mixaĭ Viteazъl, domn neste Transilvania... Kardinalъl, vrînd sъ fъgъ, fъ omorît de sekъil Blaj Eordeoc.. ші kanъl lъĭ fъ adъs la Mixaĭ... че nedensi kъ moarte ne ъvigъtor.."

Copăceniĭ.

„Sъltanъl nъse în miskare o armatъde 30,000 Tъrчĭ. Alesandrъ din Romъnia kъ fratesъъ Petrъ, înarmarъ o nъtere asemenea de mare. Stefan Batori.. esnedъi ne Mixail Ratzъ.. kъ doъ miĭ de Sekъĭ, Alesandrъ, anroniindъse snre Fokшanĭ, skrise vornikъlъĭ Dъmbravъ la Iaшĭ sъ vie kъ toцĭ boeriĭ ші sъ nrimeaskъ ne nozl domn Petrъ. Ajъngînd nînъ la satъl Копъченіі dete, akolo ъn osnъц mare fratesъъ Petrъ. Dъmbravъ, kъ boeriĭ din Moldova venirъ, în adevъr; însъ kъnd se anroniarъ, atakarъ ne neastentate ne domnĭ la osnъц, kъ atîta iъцime, în kъt tъrbъrarъ kastrele ші îmnrъstiarъ miliцia. Aleksanerъ d'abia skъnъ la чetatea de Flочĭ, iarъ Petrъ la Brъila. Între aчestea Ionaskъ înnresъrъ nъ Tъrчĭ de treĭ nъrцĭ ші-ĭ mъчelъri fъrъ miserikordie, dъnъ aчeia întъrnъ armele în kontra ъngъrilor ші-ĭ fъgъri nъnъ la Braшov. Ne Vintilъ îl trimise la Bъkъrestĭ ka sъ okъne tronъl. Vintilъ domni natrъ zile ші fъ ъvis kъ toцĭ aĭ sъĭ de Kъnitanъl lъĭ Alesandrъ..." Laъrianъ.

Doă lupte.

Ionaskъ aъzînd de aчeastъ întъmnlare, se întъrnъ din nъrцile Transilvanieĭ kъtre Brъila ъnde era în-

kis Петрѹ. Предъ ши arse четатea; însъ кѣnd era sъ ea kastelѹl кѹ asalt, aѹzi къ vine ѹn korп de 15,000 de Тѹrчї în ajѹtorѹl înпresѹraţilor. Lъsъ Brъila, eши în aintea aчestora ши її bъtѹ aша de tare, în къt abia skъпarъ la o mie de къlъrї, (din 15 mїї.) Dar aѹzind къ la Tigina se strъnţe alt korп de Тѹrчї ши de Тъtarї maї mare... frînse ши пе aчestia.. Tot într'aчest timп 3600 Romъnї bъtѹrъ пreшedѹl Тѹrчesk kare eшise din Четatea-Albъ în ajѹtor чelor de la Tiglina..."

Laѹrianѹ.

Apa Bîrseї,

Akѹm Шerban (ţinerele lѹї Miaxaї Viteazѹl) determinъ sъ пleчe el însѹшї în Transilvania ши sъ kontinѹe пlanѹl lѹї Mixaї Viteazѹl. În lѹna lѹї iѹliѹ 1603, trekѹ mѹnţi кѹ 4000 de къlъrї, 6000 de пedestri ши кѹ пatrѹ tѹnѹrї. Ajѹngѣnd în ţara Bъrseї, ѹnde-l astenta Sekeli кѹ Тѹrчїї ши кѹ Тъtarїї, atakъ în datъ armata aчestѹia ши o пѹne în чea maї mare înkѹrkъtѹrъ. Тѹrчїї lѹarъ fѹga. Sekeli se ţinѹ înkъ кѹ aї sъї; dar къzѹ în bъtaie înпreѹnъ кѹ 4000 de inшї în 17 iѹlie, Шerban trimise lѹї Rodolf 32 de steagѹrї lѹate de al Ѹngѹrї, Тъtarї ши Тѹrчї.." Laѹrianѹ.

Săn-Petru.

În 12 iѹlie întrъ Шerban кѹ 7000 de къlъrї шї кѹ 1500 de пedestri în Transilvania пe la Braшov. Batori se пѹne la Пetrestї кѹ 13,000 de къlъrї ши кѹ 3000

de nedestri. Gabriil Bekliam komanda arina dreantъ; sъkъiъl Traxtat чea stъngъ. Kъtre searъ oastea romъnъ îmnъrgitъ în treĭ diviziъnĭ sosi ші îndatъ se înчenъ o bъtaie asnrъ între amîndoъ ostile. Întъĭ se nъrea kъ sъ nleakъ romъnii; nedestrimea înчenъse a se retrage; dar kъnd Шerban observъ kъ kъlъrimea ъngъreaskъ a lъat fъga, strъnge ne aĭ sъĭ nedestri ші kъlъrĭ ші atakъ kъ toatъ nъterea чentrъl lъĭ Batori, îl frînse ші akoneri ъn miliar de nъmînt kъ kadavere. Akolo kъzъrъ la 6000 de ъngъrĭ, чeĭ algĭ se nrinserъ; nъginĭ skъnarъ kъ fъga. Шerban lъъ 120 de steagъrĭ; dar nerdъ ші el 4000 de oamenĭ. Batori fъgi la Sibiъ.."

Laъrianъ.

Vezĭ ші istoria лъĭ Kogъlniчeanъ, kъ maĭ mъlte detaliъrĭ în aчest sъjet!

Braha Căpitanul.

Atъnчĭ eшea Tъtariĭ dъnrin nъdъrĭ bъlъkъrĭ, kъ vite, kъ robĭ. Deчĭ Moldoveniĭ se renezeaъ la Tъtarĭ ka sъ'шĭ skoagъ robiĭ; iar Tъtariĭ îĭ lъaъ în goanъ de-ĭ goneaъ nъnъ îĭ tъiaъ, kъ eraъ kaiĭ Moldovenilor leшinagĭ de-шĭ daъ în kan. Atъnчĭ Шeremet (general Rъs) aъ norъnчit Moldovenilor sъ dea nace Tъtarilor sъ nъ sъ batъ kъ dînшiĭ kъчĭ aъ fъkъt nace ші nъ le or da ajъtor ші or netreче rъъ чine se va maĭ bate kъ Tъtariĭ. Deчĭ Moldoveniĭ aъ înчenъtъ a strigare ші al blestemare ші a zicere kъm n'or merge eĭ sъ se batъ kъnd îшĭ vъd nъringiĭ ші femeile ші feчiorii lor robĭ la Tъtarĭ de-ĭ aъzea kъ ъrekile kъm îl blestema. Iar el le zicea sъ nъ bage seamъ kъ-ĭ va

skoate împъratul ші kare va merge kъ dînшіі, le va da împъratul moшіі la Mosk, ші nъ îї era ші rъшine a grъi че nъ i se kъdea, ъn om mare ka aчela. Atъnчea mergъnd kъgї va Moldoveni denъrtiшor în aintea obъzъlъї saъ tъlnit kъ vre o sъtъ de Tъtarї viind kъ kъgї va robї desnre Iaшї.. Deчї lovindъ-ї Moldoveniї fъrъ veste la gъra Jijieї, i aъ tъiat ne togї ші i aъ dat ші în Nrъt de i aъ înekat ші i aъ skos ne robї...

Kro. Ъreke.

Luarea Xotinuluї

În lъna lъї maї 1673 nlekъ Sъltanъl a doa orї în kontra Polonieї, Domniї romъnї merserъ ajъtor kъ 8000 de oamenї. Seraskerъl Xъsein-Паша, vъzînd ъn nъmъr atъt de mik, se înfъriъ asъnra Domnilor ші se renezi kъ xanqerъl asъnra lъї Petriчeї Vodъ. Asemenea mъnie arъtъ Xъsein Паша kъtre Grigorie Gika kъnd qinъrъ konsiliъ de resbel. Nrin aчeste nъrtъrї krъde a le Tъrkъlъї, se întъrîtarъ Domniї ші militariї Romъnї ші determinarъ sъ treakъ la Polonї, în 11 noemvrie kъnd Sobieski atakъ Xotinъl, Petriчeї întoarse armele kontra Tъrчilor. Anrins de mъnie nъ Xъsein Паша, se renezi asъnra lъї ші-l rъni kъ însъшї mъna sa... Romъniї kontribъirъ narte mare la deчidarea bъtъlieї, în ъrma kъria Sobieski, lъъ Xotinъl.

Laъrianъ.

Coroba.

În 7026 aъgъst a întrat Albъ Sъltan kъ Tъtariї de la Nerekop ші a trekъt Nistrъ fъrъ veste ші a tras

sure Пръt de s'a sъit пъn la Шerbanka din sъs de Stefъnestĭ ші s'aŭ anъkat a nръdare ţara. Kъ norokъl чel bъn al lъĭ Stefan Vodъ s'aŭ nrilejit kъ oaste gata în gъra Korobeĭ din jos de Stefъnestĭ ші aŭ dat veste ші ţъreĭ de sîrg sъ se strъngъ, ші daka saŭ bъlъчit, s'a sъit în sъs ші a trimis Stefan пre Петre Kъrъbъţ vornikъl kъ toţĭ josenii. Daka aŭ trekъt Пръtъl, lъnĭ dimineaţa în rъvъrsatъl zorilor, fъrъ veste a lovit пre Тътarĭ ші i aŭ rъsbit ші mъlţĭ Тътarĭ aŭ nerit ші mъlţĭ s'aŭ înekat în Пръt ші în Чъxra s'aŭ înglodit, пre mъlţĭ aŭ nrinsŭ viĭ, ші пre doĭ mъrzaчĭ marĭ anъme Tamiz ші Binaz... Пrekъţĭ aŭ rъmas i aŭ gonit пreste kъmп, tъindъ-ĭ ші sъţetîndъĭ пъn la Nistrъ ъnde mъlţĭ saŭ înekat înkъ. Nъmaĭ Sъltanъl kъ nъţinĭ a skъnat;însъ ші el rъnit la kaп... ші dъnъ aчeia ші a lъat sieшĭ Doamnъ..."

Ъreke ch. п. 153.

Petru și Asan.

Iatъ чe skrie Niceta Honiat libre. I de Isaacio Angelo Cap. 4. „Mъrind femeia lъĭ Isaac Angelo, aчesta шĭ-a nъs în kaп sъ-шĭ ea femeĭe streinъ ші пrin solĭ neţind пe fata Beleĭ III reţele Ъngarieĭ, kare nъ era înkъ în vîrstъ de 10 anĭ.. a norъnчit ka keltъelile nъnţeĭ, sъ se adъne dela чetъţenĭ ші dela ţarъ, lъkrъ kare a nemъlţъmit пe toţĭ; ĭar maĭ ales пe barbariĭ lokъitorĭ aĭ Emъlъĭ kare maĭ n'ainte se nъmeaŭ Mizĭ, iar akъm Vlaxĭ... nentrъ lъarea venitъrilor ші alte stoarчerĭ, s'aŭ skъlat la arme. Kъneteniile rъskoaleĭ aŭ fost doĭ fraţĭ din neamъl aчela (adikъ din

Romъnĭ) Petrъ ші Asan, kare, ka sъ nъ se vazъ vre ъn nerikol a se skъla la arme, a mers la îmпъratъl în Kiпsela ші aŭ verъt sъ se nriimeaskъ în nъmъrъl ostaшilor ші sъ li se dea lokъl din mъntele Em че nъ mъlt venit adъчea. Ne kъпъtînd чele dorite, mormъiaŭ ka niste nebъgaцĭ în seamъ ші nefolosiцĭ ші aŭ fъkъt vorbe maĭ kъ îndrъsnealъ kъ kare deskoпerea чe vor sъ fakъ daka se vor întъrna akasъ, maĭ vîrtos Asan чe era maĭ îndrъsneц ші kъrъĭ, dъne ordinъl Îmпъratъlъĭ, i s'a dat o пalmъ.. Iarъ Petrъ ъnъl din fraцĭ ші a nъs koroanъ de aъr ші s'aŭ înkъlцat kъ kъlцъnĭ moxorîцĭ.. Deчĭ a înkonjъrat Пrъslava ші vъzînd kъ nъ o vor пъtea bate, o aŭ lъsat, ші nogorîndъ-se din Em aŭ bъtъt mъlte oraше de ale Greчilor.." Aчestĭ fraцĭ kъ Romъnii ші kъ Bъlgarii ъrmarъ resbelъl ш bъtъrъ în maĭ mъlte rîndъrĭ ostile Îmпъratъlъĭ. Пъnъ în sfъrшit eĭ nroklamarъ din noŭ, rigatъl Bъlgaro-Romъn, ъnъia din aчestĭ doĭ fraцĭ etc.

Movila luĭ Răsvan.

Iarъ Bator Sigmon aleцe пre Rъsvan domn în Moldova ші ĭ orъndъeste 12 miĭ de oaste ъngъreaskъ sъ meargъ asъпra Ieremii Vodъ. Lъînd veste Ieremia Vodъ de пogorîrea ъngъrilor, nrekъm a пъtъt a strъns oastea цъreĭ ші s'a gъtit a stare kъ resboiŭ. Era într'o dъminikъ kъnd s'aŭ anroiat ostile ъngъrestĭ de Sъчiava.. Шĭ a tokmit ostile Ieremia Vodъ la sat la Arenĭ... Singъr Ieremia Vodъ fiind în biserikъ i-a dat sчire kъm ostile vin ші se anronie de ostile цъreĭ.. Kъnd Ieremia a eшit la ostĭ, tъmпinatъs'aŭ ostile de

toate пъргile ші dзпъ кътъ-va lзптъ între ostĭ, îndatъ înbъrbътîndз-se frзntea ostilor Moldovenestĭ, aз frînt ne Зngзrĭ... Ostenii lзĭ Ieremia Vodъ aз nrins ші nre Rъsvan Vodъ în fзgъ... Stъ movilъ ші akзm nre drзmзl bъeĭ dela Sзviava kare se nemeneste *Movila lзĭ Rъsvan*... Iar nre Зngзrĭ ĭ-aз gonit ostile пъnъ la mзnţĭ, kз mare vъrsare de sъnţe.“ Kronika lзĭ Miron Kostin пag. 218 Leaton. Moldov.

Kahului.

Îmпъratзl Tзrviei azzind de semeţia lзĭ Ion Vodъ (Ionaskз) ші kîtъ nagзbъ ĭ-a fъkзt, a sokotit sъ stroпшaskъ ţara Moldoveĭ kз totзl... Ion Vodъ шĭ aз îmпъrţit oastea în treĭ-zeviĭ de пъlkзrĭ ші la tot nîlkзl a пзs kъte o пзшkъ (tзn) ші avea ші out-zeviĭ de пзшviĭ (tзnзrĭ); iar toatъ ostea lзĭ Ion Vodъ era de treĭ-zeviĭ miĭ, fзrъ nrostĭ ші adзnъtзrъ... La înveпзtзl rъsboizlзĭ zik kъ o seamъ de Moldovenĭ sъ fi înkinat la Tзrviĭ, ші Tзrviĭ sъ-ĭ fi nзs în frзntea rъsboizlзĭ de s'a onrit fokзl în trъпшii ші aз nerit kз totзl. Deviĭ Kazaviĭ lзĭ Ion Vodъ kз fokзl ші Moldoveniĭ kз fзstзrile arзnkaз kзt nз se sviaз Tзrviĭ ve vor face, ші vъzînd Tзrviĭ пe Moldovenĭ kъ vor sъ moarъ de kъt sъ nз birзiaskъ, kз mзlte mestemзgзrĭ s'aз nevoit sъ amъţeaskъ nre Moldovenĭ sъ-ĭ dзkъ asзnra пзшvelor, vi vъzînd Moldoveniĭ mestemзgзrile lor, nз ĭĭ gonea mзlt vi nзmaĭ пъnъ daз dosзl.. Deviĭ lъsînd Tзrviĭ nartea desnre Kazaviĭ, kз toatъ пзterea s'aз întors snre Moldovenĭ; ĭarъ eĭ staз aша kзm ar fi xotъrîţĭ sъ moarъ.. Ші mзltъ moarte s'a fъkзt în ambe-пъrţile,

kъ nъ era a kъlkare nre nъmînt, ce tot nre trъnъrĭ de om, mi maĭ anoĭ, asa anroane se bъteaŭ, kъ mi mъnile le obosise mi armele îmĭ skъpaŭ; ka acela nrax sъ fъkъse kъt nъ se maĭ kъnosvea cine de a kъĭ este, nicĭ de sineţe se aszea, mi de trъsnetъl nъmcelor de ambe-nъrţile, kъt nicĭ nъmkamiĭ, nъ sciaŭ ъnde maĭ daŭ. Decĭ Ion Vodъ a îndrentat nre aĭ sъĭ din anoia nъmcelor (tъnъrilor) sъ se maĭ odixneaskъ nъţintel mi Tъrciĭ amimderea... Aŭ dat o nloae mare de aŭ mъiat nratъl de nъmkъ. De acĭ n'aŭ fost Moldovenilor de nicĭ ъn folos kъ li saŭ mъiat nъmcele... ci nъmaĭ din mъnъ aŭ kъъtat a se batere mi nъ se nъtea snrijini de mъlţimea Tъrcilor... Maĭ anoĭ oaste Tъtъraskъ ĭ-aŭ lovit de le aŭ kъъtat a dare dos ka sъ skane mi Tъtarii îĭ gonirъ mi îĭ arъnkarъ jos.. Nъmaĭ nedestrimea mi oastea de strъnsъrъ aŭ rъmas, mi 300 de kazacĭ. Ci fiind mi Tъrciĭ obosiţĭ nъ nъvъleaŭ amma. Ion Vodъ, skъpъndъse de oastea kъlъreaţъ, mi a dat glas ka sъ nedestreaskъ toţĭ.. mi nъvъlind kъ dînmiĭ, însъmĭ Ion Vodъ, aŭ lъat nъmce kъ ierъmъ dela Tъrcĭ, mi legъnd tabъra, s'a dat înanoĭ mi s'aŭ tras lъngъ sat la Rъskanĭ de saŭ îngronat (dъnъ manţъrĭ) iar Tъrciĭ, daka saŭ strъns toţĭ, iaŭ înkonjъrat... Kъ toate tъnъrile aŭ început a batere întrъnmiĭ, ce nimika nъ le strika kъ se menţъise bine.. ъnde treĭ zile s'aŭ anъrat. Decĭ vъzînd Ion Vodъ kъ flъmînzesk mi mor de sete, mi nraxъl de nъmkъ s'aŭ înnъţinat.. a sokotit.. sъ fakъ kъ Tъrciĭ nace, ka sъ skane (ne aĭ sъĭ) de moarte. Tъrciĭ bъkъromĭ se nriimirъ.. asa trimiserъ Tъrciĭ la Ion Vodъ de-ĭ jъrarъ, ka sъ-l dъkъ viŭ la îmnъratъl, sъ-ĭ sloboazъ ne la kasele lor ne toţĭ.. Tъrciĭ daka l'a dobъndit în tabъra lor.. l'aŭ dat de

viš de l'aš legat de koada a doъ kъmile ші le aš slobozit nrin tabъrъ de l'aš fъrъmat... aĭ lъĭ aš întrat în tabъra Tъrчeaskъ, ші akolo, tъind ші omorînd, aš nerit toţĭ vitejeste пъnъ la ъnъl.."

Kron. Ъreke. 195.

Seraskerъl Tъrчesk strъnse oaste de 200.000 bъrbaţĭ ші veni kъ 120 de tъnъrĭ. Чerneski (Xotmanъl lъĭ Ion Vodъ) fъ kъmпъrat kъ 30 de miĭ de galbenĭ ші se retrase dela Dъnъre sъb nreteste falше etc.

Laurianu.

Avea Ion Vodъ ţiitoare Sъsoaĭkъ.. sta deosebĭ.. kare nentrъ mъltъ dragoste чe avea snre Ion Vodъ, nъ l'a lъsat între oastea чea kъlъreaţъ, temîndъse sъ nъ-l vînzъ boerii ţъreĭ etc.. Ші kemъnd Ion Vódъ ne Ieremia пъrkъlabъl la sine, aчesta s'a anъrat zikъnd kъ el n'a пъtъt nriчene sъ kъnoaskъ mъlţimea Tъrчilor; iar kredinţa lъĭ se va vedea kъ întъiš el va da rъsboiš Tъrчilor, ші îndatъ kъ nolkъl lъĭ a пъrчes asъnra Tъrчilor; iar anroniindъse, a norъnчit stegarъlъĭ d'a slobozit steagъl în jos ші ші aš nlekat toţĭ kanetele la Tъrчĭ..." Aчelaшĭ Kronikar, vezĭ leaton. Moldoveĭ.

Năvala luĭ Ţepeşĭ.

Vlad avea kъlъreţĭ maĭ пъţinĭ de zeчe miĭ: sînt kari zik kъ nъmaĭ шante miĭ a avъt. Kъ aчestia într'o noante aš пъvъlit în oastea îmпъrъteaskъ ші mare frikъ aš bъgat în Tъrчĭ kare kredea kъ nъ stiš чe oaste mare streinъ a venit asъnrъle. Kînd a întrat Vlad în tabъra Tъrчeaskъ, întъiaшĭ datъ l'a întъmni-

nat oastea din Asia; darъ bъtaea n'a ţinъt în delъng, kъчї fъgъrindъse Asianiї, s'aъ tras în anoї. Iar Vlad avъnd kъ sine lamnade ші fъkliї în rînd merţea kъtre kortъl îmnъratъlъї; чі ostaшiї lъї aъ greшit ші aъ mers la kortъrile novъţъitorilorъ lъї Maxomet ші Isak, ъnde vitejeste s'aъ nъrtat, omorînd kъmilele ші dobitoaчele, ші stînd în rъnd la bъtaie, foarte nъţinї aъ nerit, darъ kare s'aъ desnъrţit dela rъnd, îndatъ s'aъ tъiat nrin Tъrчї. Nedestraшiї kare era lъngъ Maxomet Паша, fiind tarї, voїniчї, vitejeste saъ bъtъt. Maї ne ъrmъ toţї Tъrчiї saъ sъit ne kaї ші bъtaia îndelъng aъ ţinъt akolo. Deчї întъrnъndъse mъntenii, se grъbeaъ kъtre kortъl Îmnъratъlъї, чі gъsind gata nre nъzitorї, nъ îndelъng s'aъ ostit. Dъnъ aчeia s'a întъrnat snre niaţъl tabereї, ші nredъndъse, aъ ъчis nre kъţї aъ aflat akolo ші în rъvъrsatъl zorilor aъ eшit din tabъrъ, tokmaї nъţinї nerzînd în noantea aчeia..."

Kronika Шinkaї. Пац. 39. п. 2. Dъne Xalkokondila.

Чі Valaxъl de kъ noante aъ nъvъlit în kortъl чel drent al tabereї fъrъ vestè, ші nъnъ чe s'aъ lъminat, nrea mare ъчidere de Tъrчї aъ fъkъt, tъind nenъmъraţї. Tъrчiї nrin tъnerek, ne kъnoskînd nre nemiчї, nre sine sъ tъiaъ. Dъne чe s'a fъkъt zioъ, Romъniї s'aъ întъrnat în tabъrъ; iarъ tъrkъl kъ rъшine s'aъ întъrnat în Odriъ."

Dъka în list. 139 Zantina cap. 45 Sive ultimo.—

Gergiţa.

Anъl 1511 Dъnъ чe a domnit Vlъdъţъ karele ъrmase lъї Mixnea saъ Mixail III, ъn an; ziчe Filstix,

a venit Mirчea III Vodъ feчiorъl lъĭ Mixnea Vodъ din Ardeal kъ mare mъlдime de Ъngъrĭ între kare ші între Vlъdъдъ Vodъ mare rъsboiъ s'a fъkъt în zioa tъrgъlъĭ din Gergiдa; чi Пъrvъlestiĭ aъ arъtat în zioa aчeia atъta inimъ kъt s'a birъit Mirчea Vodъ ші mъlдĭ Ъngъrĭ aъ nerit.. Iarъ Mirчea Vodъ a skъnat neste Dъnъre.. Vlъdъдъ Vodъ a domnit doĭ anĭ. Kron. Шinkaĭ. nъд. 128. n. 2.

Bătălia dela Varna.

Anъl 1444. Iъlian Kardinalъl n'a înчetat a strъmъra ne Kraĭъl Vladislav I nъnъ kъnd l'a adъs sъ rъnъ naчea kъ Amъrat II fъkъtъ. Kъчĭ ziчea kъ nъ s'a nъtъt, nicĭ kъvenit, a faчe naчe kъ Tъrчiĭ fъrъ de ъчirea Пani, trebъind a se faчe naчea nentrъ folosъl tъtъlor krestinilor, ші desmъntînd Vladislav III Domnъl Valaxieĭ nre Kraĭъl dela merдerea maĭ în kolo de Nikonoia Bъlgarieĭ, îl amъдea aчelaш Iъlian, kъ kogъbiile Veneдienilor, ale Bъlgarilor ші ale Пaniĭ, nъ vor lъsa ne Amъrat II sъ treakъ din Asia în Eъrona ші sъ vinъ întrъ ajъtor la aĭ sъĭ. Kъ kъvinte ші fъgъdъinдe ka aчestea, amъдit fiind Kraiъl, ші a adъnat ostile, ші mergъnd nъnъ la Nikonoia Bъlgarieĭ, akolo l'aъ întъmninat Drakъla saъ Vladislav III Domnъl Valaxieĭ, desnre kare ziчe Bonfiniъ; „Maĭ n'ainte de a „norni tabъra de la Nikonoli, aъ întъmninat ne Dra„kъla bъrbatъl drent ші oblъ, karele în orĭ чe bъtaie „el a fost чel maĭ tare ші чel maĭ viteaz novъдitor, „nentrъ kъ kъ nъдine ostĭ; darъ kъ maĭ mare inimъ „ші înдelenчiъne ші kъ nrea mare vîrtъtea ostamilor

„sъĭ, nreste nъdejdea tъtъlor, fъrъ de vr'ъn ajъtor strein,
„îndelъng a ţinъt resboiĭ kъ Tъrчiĭ mare rъsboiĭ toţĭ
„krestiniĭ, la o laltъ lъaţĭ, de abia l'ar fi ţinъt, kъ rъs-
„boiъl aчesta aша de tare шĭ a înnъţinat lъkъitoriĭ
„ţъriĭ sale, kъt maĭ nъ rъmъsese чine sъ lъkre nъ-
„mîntъl. Drakъla aчesta, ka sъ nъ kazъ sъb jъgъl Tъr-
„чilor, fiind kъ akъm, foarte slъbise, la nornirea a-
„чeasta ka la ъn liman aĭ alergat; чi vъzînd oastea
„Kraiъlъĭ шi snъĭmîntîndъse de nimiчia eĭ, ka чel чe
„sчia nъterea îmnъratъlъĭ Tъrчesk, karele la vъnat,
„înkъ kъ maĭ mъlţĭ eшea, de kъţĭ se afla în oastea
„Ъngъreaskъ, a doţenit шi rъgat ne Kraiĭ шi ne ţe-
„neraliĭ lъĭ ka sъ nъ meargъ maĭ înkolo, чi sъ se în-
„toarne oastea aчeia sъ o ţinъ nre atъnчĭ kъnd se vor
„adъna шi alte ostĭ streine, adъkъndъle aminte шi as-
„nrimea erneĭ, kare akъm ъrma, niчĭ se va nъtea sъ-
„feri. Ъniĭ tъlkъiaĭ kъvintele lъĭ Drakъla în rea nar-
„te sokotind kъ nentrъ aчeia nъ vorbeste din inimъ
„nentrъ kъ aчea legъtъrъ kъ Tъrчiĭ, чi lъkrъl de sine
„arъta kъ toate zisele lъĭ sînt adevъrat шi snre mъn-
„tъire. Darъ trъgînd ъrsitele ne Kraiъl шi strъmъrîn-
„dъ'l шi Kardinanlъl lъliъn, n'a askъltat de Drakъla;
„iarъ Drakъla, vъzînd kъ nimika isnrъveste, a dat
„Kraiъlъĭ ajъtor ne fiъl sъĭ kъ 4000 de kъlъreţĭ шi
„doĭ voĭniчĭ kare nrea bine sчiaĭ toate lъkrъrile; anoĭ
„kъnd aĭ nlekat Kraiъl de akolo, ĭ-aĭ dъrъit doĭ kaĭ
„de nesnъsъ iţime, ka de i se va întъmnla vre o
„nrimejdie de kare Dъmnezeĭ sъ-l fereaskъ, sъ se
„foloseaskъ kъ dînшiĭ. Maĭ tare snъĭmîntase ne Dra-
„kъla rъsnъnsъl ъnъĭ strigoĭ bolgare karea, la satъl
„Sъlon, întrebatъ fiind de dînsъl desnre kъrţerea rъs-
„boĭъlъĭ aчelъia, ĭ-a rъsnъns: kъ Kraiъl Vladislav kъ

„bine va netreče; darъ rъmъšiţele ostilor čelor bъ-
„tъte maĭ norokoase vor fi dъnъ aveia asъnra Tъrčilor.“

Amimderea skrie Kromer mi alţiĭ mъlţĭ, kъ Drakъla a dat 10,000 de kъlъreţĭ întrъ ajъtorъl Kraiъlъĭ Vedistlav, iarъ naralinomena nъne 20,000 de kъlъreţĭ; či eъ kred kъ nъmaĭ 4000 de kъlъreţĭ ĭ-aъ dat, desnre kare Xalkokondila zive: „În bъtae Romъnii vъzînd kъ fъg Albenii, s'aъ întors la visteriile îmnъrъtestĭ mi le-aъ nrъdat, înnreъnъ kъ kortъl îmnъratъlъĭ, omorînd kъmilile mi îndemnъnd ъnъl ne altъl, sъtъrîndъse de nradъ, nъ s'aъ întors în bъtaie, či în tabъra lor. Mergînd Kraiъl Vedislav maĭ în kolo de Nikonoia, la Varna, s'a întъlnit kъ Amъrat II mi lovindъse ostile, a nerdъt bъtaia Vladislav, mi s'a tъiat el însъmĭ în 10 zile a le lъĭ noemvrie din anъl 1444 în vîrstъ de 20 de anĭ, 10 zile. Nerit'aъ kъ el înnreъnъ, afarъ de floarea tinerilor, mi voĭničilor de sъb koroana Ъngarieĭ, mi Kardinelъl Iъlian, nričina rъъtъţeĭ... Ioan Xъniad a skъnat de nerirea dela Varna. —“ Albin zive: „Din rъsboiъl de la Varna în kare a kъzъt Kraiъl Vladislav, Ion Korvinъl čel tin tatъ romъn nъskъt, lъînd kъ sine nre Romъnĭ, kъ činste aъ fъţit, mi trekъnd Dъnъrea tare se grъbea în Ъngaria, nrin Valaxia... Či s'a nrins de Drakъla din ţara Romъneaskъ... Maĭ anoĭ s'a înnrietenit amъndoĭ mi kъ činste l'a slobozit la ale sale...“ Kron. Mihkaĭ. nart. II naţ. 7 mi 8.

Rovina.

Anъl 1398. Mirčea Vodъ strъngъnd nъ nъţinъ oaste, se sfъtъia kъm ar nъtea întъmnina ne Tъrčĭ mi

кзт s'ar пзтea bate кз eĭ. Ші аше̂ind femeile ші пгзнчіі, în мзntele Прasov, зrma oastea lзĭ Baiazid пrin пъдзrile чele кз gindъ din kare maĭ мзlte sînt în ţara aчeia ші o fak ne strъbъtзtъ. Ѹrmъnd Mirчea oastea lзĭ Baiazid, мзlte vitejiĭ fъчea, bъtîndзse кз чeĭ че rъmъneaš saš se dзчeaš sъ пrade bзkate ші dobitoaче. Аша, зrmînd oastea пrotîvnikъ, кз mare îndrъsnire s-aš bъtзt кз dînsa. Zik зniĭ къ Mirчea, къnd treчea oastea lзĭ Baiazid пrin oare kare strimtoare, n'a înчetat a tъia пе nemiчĭ пъnъ къnd пз s'a tъbъrît akolo Baiazid din sfatзl lзĭ Brenez ші o zi a odixnit oastea; iarъ adoъzi, trekъndзшĭ oastea пeste Dзnъre, s'a întзrnat în ţara sa.“ Шinkaĭ. kr. паţ. 370.

Stefan la Moarte.

Кзvîntзl lзĭ Stefan zis în ainte de moarte fiзlзĭ sъš ші boeriorl, la sзчeava este пomenit de Kantimir în Kroniчele Moldoveneschĭ. (Vezĭ kartea lзĭ Kantemir asзпra Tзrчieĭ, kar. 3. kaп. 4. n. 17.)

Mihaĭ la Vidin.

1594. Dзnъ aчeia s'a dзs asзпra oraшelor Чernavodъ, Tзrtзkaia ші Nikoпol, kare oraше кз altele maĭ мзlte къt le aš ars, strikat ші robit, aпoĭ кз пrea mare dobъndъ s'aš întзrnat пeste Dзnъre.... Vezĭ Шinkaĭ kron. паţ. 252. Vezĭ asemənea istoria Прinчipatelor de M. Kogъlniчeanз зnde se vorbeste de aчest faпt, tom. I.

Țuțora.

În anul $\frac{7096}{1588}$. noem. 23. aŭ venit ĭarъ Kazachii în ţarъ ku un Domnimor anume Ivan kъrъra le-a emit în ainte Petru Vodъ VII, ku oaste din sus de Цуцora mi dînd rъsboiŭ vitejeste, de ъmbe пъrţile, aŭ nikat mulţĭ, mi în 26 noemvr. birui Petru Vъdъ ne Kazachĭ mi sili de ĭ-aŭ dat пre чine aŭ avut maĭ mare, kare le mĭ aŭ luat пlata dunъ vina sa...“ Miron logofъtul, în Kronika Rom. kun 60. —

Petru Şciopul.

Anul 1591... Petru Vodъ vъzъnd nevoea ţъreĭ kъ Turchii пre obiceiul rъŭ чel sunrkat mi ne stъmпъrat de lъkomie, tpimiseserъ de чerea banĭ sъ dea maĭ multe de kъt erea adъtiul ţereĭ, s'aŭ sfъtuit ku boerii чe vor faче, kum vor пutea rъdika mi alte dъrĭ kare n'aŭ maĭ fost kъ nu e de aчeasta, kъ doarъ nu va пutea пlъti aчeastъ datъ ţara, чi îĭ este kъ se faче obiчeiŭ, karele nu va maĭ emi, mi luînd aчeasta, altele vor isvodi, kum s'a mi întъmпlat, mi aŭ ales kъ aчeastъ nevoe sъ nu înчeaпъ de la el, чi dela altul. Drept aчeia s'aŭ gъtit sъ se dukъ din ţarъ пreste voia boerilor, karii toţĭ ziчeaŭ sъ dea aчea nevoe kъчĭ o vor da ăluii, mi ţara tot nu se va mъntui; чi Petru Vodъ n'aŭ vrut sъ mĭ ea blestem asupгъmi; чi luînd boerii sъ-mĭ пъzeaskъ skaunul пъnъ kund le va veni alt Domn dela îmпъrъţie, el dunъ mante anĭ mi jumъtate aĭ domnieĭ sale чeĭ d'a doa, s'aŭ rъdikat ku frъntea

boerilor, între kare aŭ fost Stroiu logofetul, Ieremia Vornikul ku fratele sĭŭ Simeon (Mogilĭ) kariĭ maĭ anoĭ, amĭndoĭ aŭ domnit; Andreĭ Xatmanul ši alţiĭ maĭ multţĭ kariĭ nu se îndurăŭ de dînsul ši aŭ trekut prin Polonia în Ţermania.

Miron Logofetul: Kron. rom. kap. 60.

Ogogeniĭ.

În toatĭ pačea če avea Mateĭ Vodĭ ĭarĭ nu l'a lĭsat Dumnezeŭ în odixnĭ; či ĭ-aŭ rĭdikat nemik mare pre Vasile Lupul Domnul Moldoveĭ... Aveasta fĭrĭ ničĭ o pričinĭ s'a rĭdikat ku oaste asupra luĭ Mateĭ Vodĭ ši a venit pĭnĭ la Buzĭŭ.. Mateĭ a trimis dupĭ ajutor la Rakoţi Kraiul Ardealului.. Strĭnsa ši oastea sa ši însuši a pornit ku ostile supre Buzeŭ... Skrie Kemenĭ Ionaš, despre aveasta zikĭnd: „În anul 1637, toamna tĭrziŭ Lupul Domnul Moldoveĭ,, din îngĭduinţa Porţeĭ Turčesčĭ, s'a rĭdikat ku oaste asupra luĭ Mateĭ, Domnul muntenesk, ku karele fĭkusem legĭturĭ prekum am skris la anul 1636, ši atribuit lĭ'l ajutĭm.

Eŭ am fost rĭnduit sĭ merg ku oastea de ajutor luĭ Mateĭ Vodĭ... Lunĭ ši s'a fĭkut zioĭ în Valazia trekĭnd munţiĭ pre plaiul Buzĭului ku vre o kĭte-va miĭ de sĭkuĭ kĭlĭreţĭ. Kĭnd am sosit eŭ pu bine îĭ merţeaŭ lukrurile, pentru kĭ pedestri lepĭdînd pe aga lor, ši'aŭ ales altul numaĭ de kapul lor; Kĭlĭreţiĭ înkĭ prea mormĭieaŭ, pentru kĭ Lupul Vodĭ întrase în Valaxiea kale de patru zile. Darĭ auzind de venirea ostilor Ardelenesčĭ, sĭ opĭčise dela pĭširea în ainte.. Dar Lupul Vodĭ s'a fost retras, trimiţînd pe kumna-

tъseĭ Шoldon kъ vr'o kъte-va miĭ de ostaшĭ, am nornit într'akolo, mъkar kъ norъnkъ чea noъ era ka sъ îmnъkъm ne Lъnъl kъ Mateĭ Vodъ..."

Ne la 1638 Lъnъl Vъdъ ĭarъ a strъns oaste ші ĭarъ a venit în ţara Mъnteneaskъ, kare lъkrъ, aъzind Mateĭ Vodъ, aĭ strъns ші el ostile sale ші a eniit întrъ întъmninarea lъĭ la sat la Nenішorĭ nre ana Ialomiţeĭ,ъnde dînd vitejeste bъtaie, birъinţa a fost a lъĭ Mateĭ Vodъ, kъt abia a skъnat kъ nъţinĭ oamenĭ Vasilie Vodъ la Brъila.

Mustafa Paşa.

La lъarea Rъшчiъkъlъĭ de kъtre Mixaĭ Viteazъl, în resbelъl kъ Mъstafa Паша, iatъ чe ziче visterъ Stavrinos:

„Mъltъ jale se fъkъse în zioa aчeia ші nlъnţe-„rile se înъlţaĭ nъnъ la чer, toţĭ ostaшiĭ Romъnĭ saĭ „înkъrkat în destъl kъ avere; robĭ ші roabe шĭ aĭ lъat „kъ nrisos, niminea n'a skъnat din mъna lor. Frъmoa-„sele tъrkoaĭче, mъlt rъsfъţate, чe staĭ anъrъrea înkise, „sъ le fi vъzъt atъnчĭ jъmъtate goale, deskъlţe, tъvъ-„lindъse în zъnadъ; ъnele tъrîte de nъr, altele de mъ-„nъ; nъ era ostaш kare sъ nъ dъkъ kъte o tъrkoaĭ-„kъ.." (Vezĭ kritika lъĭ Eъţ. Nredeskъ asъшra kъrţeĭ lъĭ Stavrinos, în magaz. istori.)

Mărirea luĭ Mihaĭ.

Tot aчest vister Stavrinos ziче în Поema sa;

„Atъnчĭ s'a skъlat ші s'a dъs la Belgrad (în Tran-

silvania) unde se aшezъ ka un reцe... Шi era sokotit de reцe în tot Ardealul. Iar fiul sъŭ domnea пe toatъ цara.. Boeriĭ Transilvanĭ i se înkinarъ ka ua unui reцe.

Glubaviĭ.

Radul Vodъ leat 1521. пre aчest Domn rъdikъndu-l boeriĭ dela Buzъŭ, a venit ku resboĭ la Tъrgoviste ш a omorît пre Пreda, fratela luĭ Basarab Vodъ Neagoe; ĭarъ Teodosie fiul luĭ Neagoe Vodъ, fuцind la Цarigrad, akolo a murit. Deчĭ un Mexbet beg dela Nikopoĭ, пrietenul luĭ пreda ш al luĭ Teodosie Vodъ, auzind de întъmplearea lor, a venit ku rъsboiŭ ш birind пre Radul VII, ĭ-aŭ tъiat kapul; apoĭ a skris Mexbet begul împъrъцieĭ kum kъ чere цara пre el Domn, kъruia împъrъцia ĭ-a ш trimis Domnia. Dar întru aчeiaшĭ vreme fiind în цarigrad un logofъtul anume Stoĭka ш пrinzъnd de veste a skris boerilor sъ rъdiчe Domn пre Radul VIII din Afumaцĭ. Aчesta a fost цinere luĭ Neagoe Basarab Vodъ, îndatъ kъt a domnit, s'a rъdikat ku resboĭŭ asupra Beiluĭ Mexmet, ш omorîndui toцĭ supuшiĭ пre kare'ĭ pusese пrin oraше, a birsit ш пre Mexbet Beg (saŭ beĭŭ) în doъ rîndurĭ întъiŭ la satul Glubaviĭ, apoĭ la satul Klejaniĭ Tъrjestĭ, (vezĭ поema Klejanĭ.) Iarъ întru al treĭlea rъs boiŭ, fu birsit de Mexmet beg, ш aŭ fuцit în Ardeal, ш de akolo, venind ku Unguriĭ de la Ionaш Kraiŭ, (adikъ dela Ion Zaпolia) aŭ birsit iarъ пre Mexmet beg ш l'a gonit din цarъ..." Kr. Шinkaĭ пац. 145 ш 146.

Lupta între Romănĭ.

Darъ stefan VI, Domnъl Moldoveĭ, ka ъn vъrsъtor de sъnde че erea, nъ mъlt a gъndit kъ primejdie ъngъrilor ші a toatъ krestinъtatea, чі el înkъ s'a apъkat de Mъntenĭ, kъчі skrie Miron Logofъtъl în anъl 7034, predataъ Stefan Vodъ para Mъnteneaskъ пънъ la Tъrшor (nъ kъm skrie Engel) пънъ la Tъrgoviste); чі nikъirea ĭ-aъ kъtezat Radъl Vodъ sъ-ĭ stea asъprъ, чі kъ bine ші kъ паче a nevoit Radъl Vodъ de a potolit pre Stefan Vodъ."

Miliţa.

La anъl 1420 Aчelaш Engel skrie zikъnd:„ Dъnъ moartea lъĭ Mirчea Vodъ, a apъkat ѐkaъnъl Domnesk feчiorъl lъĭ чel din piitoare Mirxe (saъ Mirчea ĭarъшĭ); чі nъ îndelъng l'aъ pinъt. Dan nenotъl чel din frate al lъĭ Mirчea Vodъ, peneralъl чel vestit al Romъnilor, aъ azit de moartea ъnkislъĭ sъъ în tabъra Tъrчeaskъde lîngъ Parigrad, ші s'aъ fъriшat din tabъrъ în чetate sъb kъvînt kъ va sъ fakъ o probъ iskъsitъ, ші a slъjit dъnъ aчeia înmпъratъlъĭ Parigradъlъĭ în mъlte întъmplъrĭ. Soliman (Maxomet I saъ Amъrat II) a tribъit sъ lase baterea Parigradъlъĭ în skъrt, ші Dan s'a rъgat de îmпъratъl greчesk sъ-l ajъte sъ se întoarkъ în patria sa, îmпъratъl ĭ-a ші dat o frъmoasъ ші mare korabie kъ kare Dan, pre marea Neagrъ a venit la Dъnъre. De abia a sosit în Valaxia, ші i s'aъ plekat o seamъ de boerĭ: totъшĭ a învins Mirчea în-

tъiaшĭ datъ. Dan a kemat пre tъrчĭ în ajъtor, Mirчea a kъzъt la Sigismъnd Kraiъl Ъngarieĭ karele a поrъnчit lъĭ Stefan de Loшonц (saъ̆ Lovenц) ka sъ dъkъ пe Mirчea ші sъ-l aшeze în Valaxia. Stefan de Loшenц a ші mers kъ Mirчea în anъl 1420 пrekъm aratъ Xrisovъl dela Katona, чel dat: in descensk Campester pro seles, în пornirea la Tabъrъ lъngъ Sebeш, în zioa Sъntslъĭ Aпostol Iakov din 1420.. Чi sosind în valaxia ші bъtîndъse, a birъit Dan Vodъ, omorînd ші пre Stefan de Loшonц ші пre Mirчea II..“

FINE.

Tablă de Materiĭ.

1. Ana Doamna . . . . . пац. 3
2. Kozia 13
3. Bъrladъl 19
4. Baia 23
5. Kodrъ Kosminъlъĭ. 29
6. Чetatea Albъ 37
7. Miliga 43
8. Rovina 47
9. Bogdan în Полonia 51
10. Sъn-Петrъ 57
11. Moldaviĭ la Marienbъrg 61
12. Kaxъl 65
13. Soliĭ lъĭ Цепеш 71
14. Fечioara dela Иrъt 75
15. Batalia dela Varna 77
16. Одоценiĭ 81
17. Doъ Lъnte 85
18. Nъvala lъĭ Цепеш 89
19. Mixaiĭ în Transilvania 91

20. Ana Bъrseĭ 97
21. Grozea Vornikъl 101
22. Domnъl Ionaskъ 103
23. Konъčenii 105
24. Lъarea Xotinъlъĭ 109
25. Vornikъl Dъmitrъ 113
26. Mixaĭ la Vidin 115
27. Stefan la moarte 117
28. Koroba 119
29. Lъnta între Romъnĭ 121
30. Siretъl 123
31. Glъbaviĭ 127
32, Klejaniĭ 129
33. Цъцora 131
34. Kornъl lъĭ Sas 133
35. Petrъ Skionъl 135
36. Gergiца 137
37. Konsiliъl Sekret 139
38. Шerbъnesti (Шегпъtesчi) 143
39. Mъstafa Паша 145
40. Kъlъgъrenii 147
41. Mixaiĭ revenind dela Dъnъre 153
42. Bъtъlia ne Giaцъ 155
43. Movila lъĭ Rъsvan 157
44. Braxa Kъnitanъl 159
45. Mъrirea lъĭ Mixaiĭ 161
46. Petrъ ші Xasan 165
47. Dъmbrava Roшъ 167

———

GREŞELĬ DE TIPAR.

Kozia.

Пац.	13	rîndъl	2	în lok de *are* читесче *aer*.
—	—	—	8	în lok de *sutletul* читесче *sufletul*.
—	21	—	27	în lok de *marĭ* читесче *malurĭ*.
—	26	—	12	în lok de valъl читесче vъlъl.
—	33	—	3	în lok de п'oasele, читесче п'oasele-цĭ.
—	37	—	11	în lok de Пацirĭ, читесче Пацirĭ.
—	39	—	10	în lok de flakъre-ĭ, чит. flakъra-ĭ.
—	46	—	6	în lok de nrintr'a, читесче nrintr'al.
—	48	—	2	în lok de amorъl, чит. amorъ'ĭ.
—	58	—	5	în lok de soца читесче soaца,
—	65	—	1	în lok de Kaxeъl, читесче Kaxъl.
—	68	—	15	în lok de s'arъtam, читесче s'arъtъm.
—	69	—	12	în lok de sklave, читесче *brave*.
—	—	—	20	читесче imnii rъnitorĭ.
—	73	—	15	în lok de renektъm читесче resnektъm.
—	76	—	—	în lok de *samănă* читесче *seamănă*.
—	83	—	—	în lok de rъsnîndiцĭ, читесче, rъsnъndiцĭ.
—	86	—	—	în lok de kъrцie читесче k'ъrцie.
—	87	—	—	în lok de nui, читесче че.
—	102	—	16	în lok de ofserъ, читесче oferъ.
—	--	—	17	în lok de Groazea читесче Grozea.
—	106	—	—	în lok de seninî, читесче senin.

— 130 — 4 în lok de roштesче, zi roштesче.
— 132 — 18 în lok de tae, чitesче taie.
— 138 — 16 în lok de va чitesче la.
— 144 — 2 în lok de afцintoase, чitesче arцintoase.
— 147 — 4 în lok de sfъntъ чitesче sъntъ
— 150 — 19 în lok de пашъ, чitesче пашъ.
— 150 — 24 în lok de skъnteie, чitesче skъnteï.
— 166 — 10 în lok de пentъ, чitesче: пentrъ.
— 170 — 16 în lok de kъtъrie-пцin чit. kъtъrie-lцin.

LISTA.

D^LOR ABONAȚI.

DIN

BUCURESTI.

LA

MAREA BIBLIOTECA CLASICA-UNIVERSALA.

CLERU.

Sfinția sa пъринте **Grigorie,** пreot la Radъ-vodъ.

Абонацї ґъкъцї прin D. I. Xpisteskъ.

1. D. Emanжil Angeleskъ, 1
2 „ Ioan George Floreskъ. 1
3 „ Grigorie Filite. 1
4 „ *I. Xristeskъ.* 1

Прin. D. K. Otneskъ.

5. D *K. Otneskъ.* 1
6. „ N. Froniй. 1
7 „ K. Kojeskъ. 1
8. „ Z. Bekar. 1
9. „ Stefan Nikolesko. 1
10. „ D. I. Eъstatie. 1
11. „ George A. Boroцi. 1
12. „ Dimitrie Попnъ. 1
13. „ Vasile Breziansъ. 1
14. „ Nikъ Georgeskъ. 1
15. „ Zamfir Slъnveskъ. 1
16. „ Sk. Ъleskъ. 1
17. „ Alesandrъ Ъrziveansъ. 1
18. „ Пetre Mъnъilъ. 1
19. „ A. Sъъleskъ. 1
20. „ П. Dimanчea. 1
21. „ Al. Поrъmbarъ. 1
22. „ Geor. D. Floreskъ. 1
23. „ K. Katina. 1

Прin D. N. I. Poatъ.

24. D. *Nikolae I. Roatъ.* 1
25. „ Toma I. Tъrtъшeskъ. 1

26. „ K. Пападопоlъ. 1
27. „ Al Andoneskъ. 1
28. „ G. Stefъneskъ. 1
29. „ Al. Поенаръ. 1
30. „ M. Baronzi. 1
31. „ Iorgъ Міхъленъ. 1
32. „ D. Поенаръ. 1
33. „ T. Въreli. 1
34. „ Ioan Капша. 1
35. „ Stefan Ioan. 1
36. „ Nikolae Georgiъ. 1
37. „ St. Stoika. 1
38. „ K. A. Androneskъ. 1
39. „ A. N. Veriчeanъ. 1
40. „ T. Ioneskъ. 1

Urin Librъria Xrist. Ionninъ K-nie Pomanov.

41. „ D. K. Bosianъ. 1
42. „ Iorgъ Georgeskъ, în serviчiъ komerчial. 1
43. „ Nikolaie Nenoviчi. 2
44. „ Niцъ Grigoriъ. 1
45. „ M. S. Tъrneanъ. 1
46. „ M. Zamfireskъ, stъd. 1
47. „ R. Sъvъleskъ. 1
48. „ G. A. Stoianoviчi. 1
49. „ Sп. Stъneskъ пr. пriv. 1
50. „ Панait Alesandrъ. 1
51. „ Nikolae I. Петroviчi. 1
52. „ Anton Kostandineskъ 1
53 „ Diamandi Manole. 1
54. „ Markъ Koчiъ. 1
55. „ Iankъ D. Bosiano. 1
56. „ Капitan D. Поповiчi 1
57. „ A. Otneskъ. 1
58. „ T. П. Diseskъ. 1
59, „ B. Петroni. 1
60. „ N. Bilчireskъ. 1
61. „ Simeon Markoviчi. 1
62. „ N. T. Огъшанъ. 1
63. „ Dimitrie Kъlogiъ 1
64. „ George Koenцionoiъ. 1
65. „ Nikolae Sakoleanъ. 1
66. „ Ioan Nakъ. 1
67. „ Ioan K. Fъndeskъ. 1
68. „ D. Marineskъ. 1
69. „ Шtefan Rasideskъ. 1
70. „ Take Sleanъ. 1
71. „ A. Пsalida. 1
72. „ Meltiad Kosteskъ. 1
73. „ Krist Ekonomъ. 1
74. „ Madam Argira Ralet. 1
75. „ Ioan Dъmitreskъ. 1
76. „ Ioan Zallomit. 1
77. „ G. Mъlцieskъ. 1
78. „ П. Чiъflea. 1
79. „ D. Петroliaпъ. 1
80. „ Tejen Radъleanъ. 1
81. „ Stef. Raшianъ. 1
82. „ State Xristeskъ. 1
83. „ R. Dъmitreskъ. 1
84. „ Grig. K. Kîrчinov. 1
85. „ Stef. Rîmniчeanъ. 1

Urin D. Къrneniшeanъ.

86. „ D. *Al. Kъrneniшeanъ.* 1
87. „ Sъb lokoten. Baroz. 1
88. „ D. Iorgъleskъ. 1
89. „ I. Raliaпъ. 1
90. „ V. Gъneskъ. 1
91. „ Mit. Karneniшeanъ. 1

Urin D. Шtefan Bolintineanъ.

92. „ D. *St. Bolintineauъ.* 1

93. „ D. Bolovъneanъ. 1
94. „ Dokt. Polizъ. 1
95. „ Ioan Zotъ. 1
96. „ George K. Tъtъranъ. 1
97. „ George Krъţeskъ. 1
98. „ Dinkъ Gîrleanъ. 1
99. „ K. Krъţeskъ. 1
100. „ K. Balsama. 1
101. „ Str. Manoleskъ. 1
102. „ Vasile Iordanovičĭ. 1
103. „ N. Xerişeskъ. 1
104. „ N. Bъlgъreanъ. 1
105. „ M. K. Mъnčiъleskъ. 1

Prin D. Tъnase Olčeskъ.

106. „ D. K. Déleslъ. 1
107. „ A. Stъnčeskъ. 1
108. „ G. Grečeanъ. 1
109. „ K. Gъleşeskъ. 1
110. „ *T. Olcescu.* 1
111. „ Grigorie Giъrgiĭ. 1
112. „ II. Sъveskъ. 1
113. „ Iosif Doda. 1
114. „ N. Bobeskъ Bъk. 1
115. „ K. Beneskъ. 1
116. „ N. S. Bъlteanъ. 1
117. „ K. Zinteskъ. 1

Prin D. Sergiad.

118. „ D. S. Piskъneskъ. 1
119. „ K. Mъnčiъleskъ. 1
120. „ K. Sergiad. 1
121. „ N. Androneskъ. 1
122. „ Eftim. Besteleĭ. 1
123. „ T. Drъgъlineskъ. 1
124. „ Ioan Giъrkovičĭ. 1
125. „ D. Şerbъneskъ. 1

Prin magazinъl Xrist Ionin et. Komn. Rom. 1
126. „ Ioan K. Lereskъ. 1
127. „ Nъmele avestor a- 1
128. „ bonaţĭ nepъtîndъse 1
129. „ desvifra rъmîne a se 1
130. „ întreba aveea prin 1
231. „ kare s'aĭ abonatĭ. 1
132. „ Zaxaria Boereskъ. 1
133. „ D. Grigorie Serъrie. 1
134. „ Lazъr Vlъşveanъ. 1
135. „ Nikolle Marineskъ. 1
136. „ Tъdor Dъmitrake. 1

Prin D. Argiropllъ.

137. „ N. Roseti. 1
138. „ G. Kostaforъ. 1
139. „ Skarlat Fъlkoianъ. 1
140. „ — Germani. 1
141. „ M. Laxovari. 1
142. „ N. Laxovari. 1
143. „ — *Argiropolu Gr.* 1
144. „ N. Manoleskъ. 1
145. „ N. Kъmъgъşeskъ. 1
146. „ George Georgiъ. 1
117. „ M. Lanate. 1
148. „ D. Floreskъ. 1
149. „ Emanoil Kinezъ. 1
150. „ I. Rasti. 1
151 „ . . . (avest nъme nъ s'a nъtъt desvifra.)
152 „ Ioan German. 1
153. „ K. Černovodeanъ. 1
154. „ V. Panna. 1
155. „ Antonie Gъgiъ. 1
156. „ Ilie Bojeanъ. 1
157. „ Triand. Pъneskъ. 1
148. „ Nikolae Petreskъ. 1

159. „ Sterie Dimъleskъ. 1
160. „ Simeon Saчelariš. 1
161. „ Iankъ Попеskъ. 1
162. „ Grg. Nestor. 1
163. „ Toma Попеskъ. 1
164. „ Saiцiš — 3-lea. 1
165. „ Vasile Vasiliš. 1

Ирin D. Xristake Полixroniade.

166. „ Mixail Stoianoviчi. 1
167. „ Mix. K. Monasis. 1
168. „ Xrist. Полixroniad. 1
169. „ Пъг. Kesarie Iorod. 1
170. „ N. G. Полixroniad. 1
171. „ State Anton. 1
172. „ Mixale Xalla. 1
173. „ George Moraitъ. 1
174. „ George Петrino.. 1
175. „ Teodor Demitriš. 1
176, „ Dem. Проferesкъ. 1
177. „ Nikolaš S. Gerasim. 1
178, „ Ianake Aleksiš. 1
179. „ Ilie Konstantin. 1
180. „ Шabeka. 1
181. „ George Панкъ. 1
182. „ D. Teoxaridis. 1
183. „ N. Поповiчi. 1
184. „ I. N. Rîmniчeanъ. 1

Ирin magazia Edit.

185 „ D. T. Basarъbeskъ. 1
186. „ G. Mavrodolš. 1
187. „ Kolonel K. Ieronim. 1

ABONAȚIĬ.

DIN.

DISTRIKTE.

Oraшъl Питemtĭ.

Ирin D. Grigorie Atanaseskъ.

188. „ Maior A. Solomon. 1
189. „ Ioan Rъteskъ. 1
190. „ Nik Aпostoleskъ 1
191. „ Dimitrie Antoneskъ. 1
192. „ Dimitrie Bozoianъ. 1
193 „ Nikolae German. 1

Ирin D. Toma Fъrdъeskъ.

194. „ George Zisidis. 1
195. „ Mixail Пredeskъ. 1
196. „ A. T. Filinidis. 1

ИrIn D. M. П. Петreskъ.

197. „ M. П. Петreskъ. 1
198. „ George Bъrboeskъ. 1
199. „ Aчik Karabet X. Aslan. 1

Жъdeцъl Romanaцĭ.

D. П. Mъĭneskъ.

200. „ Питar Шer. Jianъ. 1
201 „ Eliodor Bъrъzeskъ. 1
202. „ Tъnъs. Dimitreskъ. 1
203. „ G. I. Komъneanъ. 1
204. „ Vasile Voikъleskъ. 1

205. „ I. Toma Brătușanu. 1
206. „ Petrake Kostandin. 1
207. „ Ioan Rădăleskă. 1
208. „ Vasilie sădită. 1

Dist. Vîlcea în Vîlcăi Rîșenĭ.

209. „ M. Vlademireskă. 1
210. „ Ioan G. Kaneleanu. 1
211. „ N. Iakoveskă Orezu. 1
212. „ V. Jorjă. 1
213. „ Dimitrie Merișeskă. 1
214. „ Badea Slăteskă. 1
215. „ G. Marineskă. 1
216. „ N. G. Temelie. 1
217. „ Iosif Naigeboreanu. 1
218. „ I. Potnoki. 1
219. „ Xar. Zăgrăveskă. 1
220. „ *Kapitan Kalotescu.* 1
221. „ G. K. Brătășanu. 1
222. „ Stefan Stamateskă slăvikă. 1
223. „ George Bădeanu. 1
224. „ R. Broskăreskă M. Orez. 1

Distr. Ialomița.

225. „ I. Ioneskă. 1
226. „ Frații Ișvara, S. Manasia. 1
227. „ A. Ianovicĭ. S. Bărbălești. 1
228. „ T. Berra — S. Dădeaska. 1
729. „ G. Ioan — S. Jilava de jos. 1

Districtul Mușcel.

230. „ Toma Konțeskă. 1
231. „ Petre K. Pîrîianu. 1
232. „ G. N. Stefănesk. 1
233. „ I. Băneskă. 1

Prin D. I. G. Valentineanu

234. „ G. Kalineskă, profesor în Kraiova. 1
235. „ Sf. sa Egămenul Nicefor. 1
236. „ Komăneanu. 1
237. „ I. G. Răuțăreanu. 1
238. „ Sf. sa Arximandritul *efrosin Poteca* egăm. Motreanu. 1
239. „ Serd. Grigorie. Sîmboleanu la Severin. 1
240. „ Grigorie Mikăleskă. 1
241. „ Sf. sa Nicefor Tismăneanu. 1
242. „ D. K. Frămușanu. Tîrgul Jiălăĭ. 1
243. „ G. G. Magerŭ idem. 1
244. „ N. Oprau Kraiova. 1
245. „ K. M. Moskă. Tîrgul Jiălăĭ. 1
246. „ Leontie Polvrițeanu Mon. Polvrițeni. 1
247. „ Sf. sa Ioanikie Xorezeanu, la monastirea Orez. 1
248. „ Sf. sa Ieronim Bistrițeanu, Monastirea Bistrița. 1

Moldova și Bărlad.

Prin D. A. V. Ionescu.

249. „ Iakov Fъtъ Bъrlad. 1
250. „ K. Raklis. Bъrlad. 1

ABONAȚII.

DIN.

MOLDOVA.

Prin D. A. V. Ionescu.

Bărlad.

251. „ Eman. Kostin Dok. 1
252. „ Jean Ioneskъ prof. 1
253. „ Nikъ Filipidi. 1
254. „ Ioan Bъanilъ. 1
255. „ Toma Gikskъ. 1
256. „ Teodor Vъlkovici. 1
257. „ George Zmeŭ. 1
258. „ Adamake K. Kamabъr. 1
259. „ George Pъъnŭ. 1
260. „ Vasile Mitrea. 1
261. „ Stefan Gibrgeskъ. 1
262. „ Ioane Zmeŭ. 1
263. „ Kostake Mikleskъ. 1
264. „ Grigore Dъnъleŋъ. 1
265. „ Ъlisis Filalitis. 1
266. „ Doamna *katerina Radъ.* 1
267. „ George Haladi. 1
268. „ Kostake M. Menciŭ 1
269. „ Andreĭ V. Ioneskъ. 1

Tekuciŭ.

270. „ Skarlatŭ Motъшŭ. 1
272. „ Kostake Iakovake. 1
272. „ George Stanislaŭ. 1
273. „ Iorgъ Nikolaŭ. 1
274. „ Konstandin Lenadatъ. 1

Prin D. G. Xristofor.

Iași.

275. Prea Sfinŋ. Sa Arxierъs Filaret Skriban. 1
276. Prea Sf. sa Arxierъl Genadie Pandrea 1
277. Sfinŋ. sa Protosingel Iosif Bobъleskъ. 1
178. Sf. sa Ierodiakonъl Ienokentie 1
279. Sf. sa Ierodiakonъl Ieronim. 1
280. „ Ioan Mandineskъ. 1
281. „ Nekъli Roiъ. 1
282. „ Nekъlai Tъrkъleŋi. 1
283. „ Nekъlai Lъnъ. 1
284. „ Simion Palade. 1
285. „ Kaniian K. Lanna. 1
286. „ G. Platon. 1
287. „ Ioan Karlъl. 1
288. „ D. Filostrat. 1
289. „ Dimitrie Mardariŭ. 1
290. „ G. Stixi. 1
291. „ Skarlat Romano. 1
292. „ Stefan Haltineskъ. 1
293. „ Ioan Iъtъ. 1

294. „ Kostake Kostandiniš 1
295. „ A. Rъшkanъ. 1
296. „ Пartene Antoni. 1
297. „ Ioan Bogdan. 1
398. „ George Frъtiţa. 1
299. „ Angel Dъka. 1
300. „ Nekъlae Nekъlчea. 1
301. „ Iorgъ Xolbanъ. 1
302. „ Mixalake Xarretъ. 1
303. „ Iorgъ Voineskъ. 1
304. „ Dimitrie Melegi. 1
305. „ Ш. Vasiliъ. 1
306. „ Kostake Talaiш. 1
307. „ Xarambъ Чernea. 1
308. „ Iordake Dragomireskъ. 1
309. „ Пanaite Manţirof. 1
310. „ Toma Andъniadi. 1
311. „ N. Чъkъ. 1
312. „ Ioan Sirgiliчi. 1
313. „ Ioan Шandrъ. 1
314. „ Nikъlae Delimarkъ. 1
315. „ Iankъ Boian. 1
316. „ Vasile Bъxnea. 1
317. „ Шltefan Пavliskъ. 1
318. „ Skarlat Tъstъl. 1
319. „ Kostandin Dimaki. 1
320. „ Teodor Bosie. 1
321. „ Basile Maksimoviчї. 1
322. „ Dimitrie Zamfireskъ. 1
323. „ Soltana Kostandineskъ. 1
324. „ Toma Vartik. 1
325. „ A. N. Sпirъ. 1
326. „ Ilie Ikonomъ. 1
327. „ George Fokшa. 1
328. „ Iankъ Drъgiчi. 1
329. „ Пanaiote Kristea. 1
330. „ D. Чerkez. 1
331. „ Alekъ Kъliчi. 1
332. „ Floreskъ Stefan. 1
333. „ Iordake Xarnov. 1
334. „ Nikъ Lъnъ. 1
335. „ Kostake Ţone. 1
336. „ K. Georgiъ. 1
337. „ D. K. Lъnъ. 1
338. „ Emanoil Lъnoni. 1
339. „ S Drъbiчї. 1
340. „ Tпirъ Dirisъkъ. 1
341. „ Ш. Albiniţi. 1

Ирin D. Tъnase Bolintineanъ din Bъkъreшtї.

342. „ Dimitrie Kostandineskъ. 1
343. „ Sпirake Ъrziчeanъ. 1
344. „ George Aleksandrъ. 1
345. „ Alekъţъ Jъlian. 1
347. „ Kostandin Goga. 1
347. „ Kostand. Sъvъleskъ 1
308. „ Aleksandrъ Elefteriъ. 1
349. „ Take Anastaseskъ. 1
350. „ Tъnase. Bolintineanъl. 1
351. „ Stefan Tъnase Bolintineanъ. 1

Ирin Fraţi Sekerţiъ Шloeшtї.

352. „ George V. Пetreskъ. 1
353. „ Demetriъ Stъneskъ 1
354. „ Gţъ Ioneskъ. 1
355. „ Diakonъ Roset поп. 1

356. „ Kristodor Dimitriadis. 1
357. „ Solomon Korstain. 1
358. „ Dimitrie Sfeteskъ. 1
359. „ Kristodor Петreskъ. 1
360. „ Doamna Domnika Antineaska. 1
361. „ M. I. Georgeskъ. 1
362. „ Петre Tomeskъ. 1
363. „ D-na Mariga Stъrosteaska. 1
364. „ Aleksandrъ Sirъ. 1

Пrin D. Bolintineanъ.

365 „George T. Stъteskъ. 1
366. „ Eftixia Fъrdъeskъ. 1
267. „ V. A. Bazaka. 1
368. „ Палъ Mixail ши Ioan. 1
369. „ Kost. Grig. Поenarъ. 1
370. „ Kost. ef. Greчeskъ. 1
371. „ Kostake Borъneskъ. 1
372. „ Iankъ Aleksandreskъ. 1
373. „ Nikolae Goleskъ. 1

Пrin Administrania de Bъzъŭ.

374. „ K. Verleskъ. 1
375. „ Ioan Gъgiŭ. 1
376. „ Nae F. Kerчъleskъ. 1
377. „ Mix. Drъgъlineskъ. 1
378. „ Перekli Ekonomъ. 1

Пrin Administrania Dîmboviga.

379. „ Kost. Manoleskъ. 1
380. „ Mixъiguъ Ioan Tъnъseskъ. 1
381. „ Ioan Vasileskъ. 1
382. „ Kostake Чokîrlan. 1
383. „ Ioan Kъtъneanъ. 1
384. „ M. K. Atanasiŭ. 1
385. „ Vasile Barlan. 1
386. „ N. Dimitreskъ. 1
387. „ G. X. Xristъlca. 1
388. „ Giguъ Vameшъ. 1

Пrin Admisistrania Rîmnikъ-sъrat.

389. „ Grig. Margiloman. 1
390. „ Ioan Braileanъ. 1
391. „ K. S. Шonguъ. 1
392. „ Iorgъ Iorgъleskъ. 1
393. „ Kostandin Laskar. 1
394. „ Nikolae Orleanъ. 1
395. „ Stefan Sixleanъ. 1
396. „ Dimit. manoleskъ. 1
397. „ Anton S. Arion. 1

Пrin Kasl. Поlixroniad. Braila.

398. „ K. Поlixroniad. 1
399. „ N. G. Tetorian. 1
400. „ G. Петroviчĭ. 1
401. „ K. Поpoviчĭ. 1
402. „ Ioan D. Xangint. 1
403. „ Ioan Georgeskъ. 1
404. „ Andrikъ Georgeskъ 1
405. „ Vasilie N. Sekeraleskъ. 1
406. „ Перekli T. Bradeskъ. 1
407. „ Vasile П. Kastoviчĭ. 1

408. „ N. Пavloviчĭ. 1
409. „ Mina Minoviчĭ. 1
410. „ S. Georgiъ. 1
411. „ Kostake.... (nedesчifrat. 1
412. „ Xristofor Taboem. 1
413. „ Efstatie I. Stamatoпolъ. 1
414. „ Vartam G. Kondokъji. 1
415. „ Georg. Dimitreskъ. 1
416. „ Georgie Valintie. 1
417. „ Manta Rъfos. 1
418. „ Georgie II. Manta. 1
419. „ Enake Matake. 1
420. „ Ioan Riпa. 1

BIBLIOTECA Centrală Universitară București